

Hizqiyal

Tamezra n ucuği n SIDI

1¹ Deg usegg^was wiss tñatin, deg uyur wiss arebea, deg wass wiss xemsa n uyur, umi d ayi tuya di řwest n imenfiyyen yar yeyzar n Xabur, imsar belli arezmen ijenwan uca zriy necc timezriwin n AREBBI. ² Deg wass wiss xemsa n uyur – tuya d asegg^was wiss xemsa n lmenfa n ujeğid Yuyakin – ³ yusa-dd wawař n SIDI nican yar Hizqiyal, mmis n Buzi, akehhan, di temmurt n Ikaldaniyyen, yar yeyzar n Xabur. Tuya din xas afus n SIDI.

⁴ Zriy, uca xzar, yusa-dd usemmid n tñaryađt zi ccamal, iij n useynu d ameqqran, u ict n tmessi tettceeeř. Inneđ as-dd i useynu iij n uwesseğ u zi řwest nnes iban-dd *ca* am wuzzař ittweessgen, zi řwest n tmessi. ⁵ Zi řwest nnes *tban-dd* řřifet n arebea n imuddaren. Ammu dd-đharen yina: tuya *marra* ħarsen řřifet n bñadem. ⁶ Kuř iij ħares arebea n wudmawen u kuř iij ħares arebea n wafriwen. ⁷ Iđaren nsen tuya-ten nican u tiřeqqa n iđaren nsen amecnaw tiřeqqa n iđaren n umwa uca ttissiqent *třeqqat n iđaren nsen* amecnaw udem n nnħas ittwassuydan. ⁸ Sadu afriwen nsen yar arebea n iyezdisen nsen *ħarsen* ifassen n bñadem. Arebea *n imuddaren* ħarsen udmawen d wafriwen. ⁹ Tuya afriwen nsen munen iij ak-d wenneyni. Nitni war nnqerben ca xmi gguren. Gguren nitni, kuř iij *zħaysen iggur* nican yar zħat. ¹⁰ Arwas n wudmawen nsen *tuya amecnaw* udem n bñadem, u ħar uyezdis afusi n arebea *n imuddaren nni amecnaw* udem n weyrad u ħar uyezdis azeřmađ nsen *amecnaw* udem n ufunas, uca arebea *n imuddaren nni* ħarsen eawed udem n ugider. ¹¹ Udmawen nsen d wafriwen nsen bezzeen x tiwa. Tñayen *n wafriwen* n kuř iijen *zħaysen* ttmunen yar *wafriwen n* wenneyni u tñayen *n wafriwen nneyni* dñin arřimat nsen. ¹² Nitni uyuren, kuř iij nican yar zħat, mani ma tuya iggur Arruħ, gguren nitni. Nitni war ttneqřiben ca xmi gguren. ¹³ X warwas n imuddaren *nni*: aqa banen-dd amecnaw řefħem itteħduduqen icemmđen, amecnaw iřefđawen. Tuya *timessi* teggur uca tedweř-dd jar imuddaren uca timessi tettissiq u zi tmessi tteffħen-dd wassamen. ¹⁴ Imuddaren tuya ttazzřen, dekkwařen-dd, amecnaw mammec dd-ttbanen wassamen.

¹⁵ *Řami* zriy imuddaren *nni*, xzar ict n tjarrart *tbedd* x temmurt zħat i imuddaren, yar *kuř iij zi* arebea n wudmawen. ¹⁶ Tajarrarin d twaggit nsen banent-i-dd am texrisulit u ħarsent řřifet d ict. Mammec dd-đharent u mammec twaggent tuya amecnaw ict n tjarrart *tettřiq nican* di tjarrart *nneyni*. ¹⁷ Xmi gguren, gguren yar arebea n iyezdisen nsen. Nitni war ttneqřiben ca xmi gguren. ¹⁸ Yantat nsen tuya-ten ueřant u ssag^wadent u yantat nsen ccurent s tiřħawin i d asent-i-dd innden, yar arebea *n imuddaren nni*. ¹⁹ Xmi gguren imuddaren, ggurent uřa d tjarrarin nni yar zħat nsen akidsen, u xmi ttwassgæeden imuddaren zi temmurt, ttwassgæedent uřa d tijarrarin. ²⁰ Ař mani ixs Arruħ ad yuyur, din gguren nitni, mani ixs Arruħ ad irah, uca tijarrarin yar zħat nsen ttwassgæedent, maayar Arruħ n imuddaren tuya di tjarrarin. ²¹ Xmi gguren nitni, ggurent uřa d nitenti u xmi ttbeddan nitni, beddent uřa d nitenti u xmi ttwassgæeden nitni, ttwassgæedent uřa d tijarrarin akidsen, maayar Arruħ n imuddaren tuya di tjarrarin. ²² Sennej i izeğifen n imuddaren tuya din min yarewsen deg ict n řqubbet, tban-dd amecnaw *ict n řqubbet*

1:1 Izhd. 137:1

1:6 Hiz. 10:14

1:7 'amwa' - niy 'ayenduz' niy 'yuggu'.

1:8 Hiz. 10:8

1:10 Hiz. 10:14; Asa. 4:7

1:16 Hiz. 10:9,10

1:18 Hiz. 10:12

1:19 Hiz. 10:16

issagg^waden n wejris nni itwabezzeen sennej i izeğifen nsen. ²³ Sadu řqubbet tuya afriwen nsen seggmen, sswizzađen ijj řar wenneyini. Kuř ijj řares tnayen mağend ad zזaysen issdurri ixef nnes uca kuř ijj řares *ewwed* tnayen *nneyini* mağend ad zזaysen issdurri ixef nnes, *tuya d man aya i* arrimat nsen. ²⁴ Xmi gguren, sřiy i řħess n wafriwen nsen amecnaw zžhir n řebřar, am tmijja n Umzemmar x kuřci, aqa řħess d ameqqran am řħess n řeeskar. Řami bedden, ssehwan afriwen nsen. ²⁵ Tuřa din ict n tmijja sennej i řqubbet nni tuřa sennej i izeğifen nsen. Řami bedden nitni, ssehwan afriwen nsen. ²⁶ Sennej i řqubbet nni tuřa x izeğifen nsen iban-dd amecnaw ict n řkursi igelliden s wudem n wezru n řaffir aziza, u x min ittbanen amecnaw řkursi igelliden *iqqim* xas min ittbanen amecnaw řřifet n bnađem, sennej xas qač. ²⁷ Uca zřiy ca min dd-ittbanen am wuzzař ittwešgen, am mammeč dayes dd-tban tmeši am tt dd-tban uřa deg wenneđ nnes. Zi tejeinnatin nnes ař sennej u zi min yarwesen di tejeinnatin nnes ař wadday, zřiy min dd-ittbanen am tmeši uca inned as-dd i Netta ijj n uwesseg. ²⁸ Am mammeč dd-tettban tesřit n wenřar deg iseynuten deg ijj n wass n wenřar ijeħden, ammu tuřa wudem n uwesseg nni i d as dd-innđen. Wanita d uđem n waddud n ueuđi n SIDI. *Řami t zřiy, wđiy s uyembub inu řar temmurt* uca sřiy tmijja nni *kidi* issawařen.

Tařayit n Ĥizqiyal

2 ¹Inna ayi “A mmis n bnađem, kkar x iđaren nnek, uca Necc ad kik ssiwřey.” ² Řami akidi issiweř, yudeđ-dd dayi Arruđ uca issekkar-dd ayi x iđaren inu u necc sřiy i tmijja n Wenni kidi issawařen.

³ Netta inna ayi “A mmis n bnađem, Necc sekkey cek řar ayt n Israyil, řar řegnus iyewwřen, inni xafi iyewwřen. Nitni d řejdud nsen eđdan xafi ař ass-a.” ⁴ Nitni d arraw n wudem ifarřen d wuř iqeřen. Necc sekkey cek řarsen, ittxeřša ac ad asen tinid ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI!’ ⁵ Xenni ma ad *ac* sřen niř ad semřen di man aya, minzi nitni d ict n taddart iyewwřen, nitni ad ssnen belli tuřa anabi di řwest nsen. ⁶ Uca cek, *a* mmis n bnađem, war zזaysen ttegg^wed u war ttegg^wed uřa zeg wawařen nsen. Waxxa aqa din řarek tizegg^wura d isennanen u waxxa zeddyent řarek třarđmiwin, war ttegg^wed ca zeg wawařen nsen u war zזaysen ttneřie, minzi nitni d ict n taddart iyewwřen. ⁷ Ad kidsen tessiwřed s wawařen inu, ma ad sřen niř ad semřen di man aya, minzi nitni aqa ttewwřen. ⁸ *Maca* cek, *a* mmis n bnađem, seř min d ac i řa iniy, war ttewwřiy amecnaw taddart nni iyewwřen. Arzem aqemmmum nnek nican uca ecc min d ac i řa wceř.”

⁹ Uca *xenni* zřiy, xzar, ijj n ufus isswižed-dd řari, u xzar, dayes ijj n wedlis ittwanđen. ¹⁰ Netta ibezzeč i-t zžati. Tuřa yura zi sennej d wadday uca ttwarin dayes izřan s iğejduren d usqinnet d uweřweř n tamara.”

3 ¹ Netta inna ayi “A mmis n bnađem, min tettwařid *danita*, ecc i-t! Ecc adlis-a ittwanđen uca uyur, siweř ak-d taddart n Israyil.” ² Necc armezey aqemmmum inu u Netta issecc ayi adlis nni ittwanđen. ³ Inna ayi “A mmis n bnađem, eřef aeđdis nnek, ccur takricit nnek s wedlis ittwanđen nni d ac i řa wceř.” *Xenni* cciy u tuřa-t d *amizid* deg uqemmmum inu am tamment.

⁴ *Xenni* inna ayi “A mmis n bnađem, uyur, ađef řar taddart n Israyil uca siweř awařen inu

1:28 Dan. 10:9

2:2 Ĥiz. 3:24; Dan. 10:10

2:3 Irm. 3:25

2:5 Ĥiz. 33:33

2:6 Irm. 1:8,17; Ĥiz. 3:9; Lk. 12:4; 1 Bř. 3:1

2:8 Asa. 10:9

3:1 Irm. 15:16; 2:8; Asa. 10:9

3:3 Izhd. 19:11; 119:103; Asa. 10:10

akidsen. ⁵ Minzi war dd-tettwassekced ca ɣar ijj n řgens s ijj n yiřes iwear u s ijj n wawař iqseř, maca ɣar taddart n Israyil. ⁶ War iđi ɣar řegnus ařtas, s ijj n yiřes iwear niř s ijj n wawař iqseř, i zi war tzemmed ad tfehmed awařen nsen. Mařa sekkey cek ɣarsen nitni, s tidett ad ac sřen. ⁷ *Maca* taddart n Israyil war ixs ad ɣarek iseř, minzi war xsen ad dd-sřen ɣari, minzi marra taddart n Israyil, aqa nitni *ɣarsen* ajeđif iqseř u *ɣarsen* uř yezleg. ⁸ Aqa da Necc ggiř udem nnek iqseř amecnaw udmawen nsen uca tanyart nnek ggiř tt teqseř am tenyarin nsen. ⁹ Necc ggiř tanyart nnek amecnaw ijj n diamanti, *ggiř tt* teqseř x wezru. War zzaaysen ttegg^{wed} ca u war ttneřie ca zeg wudmawen nsen, minzi nitni d ict n taddart iřewwřen.”

¹⁰ Netta inna ayi “A mmis n bnamed, hđa marra awařen inu nni i ɣa ssiwřey akidek deg wuř nnek uca seř ɣarsen s imezzuřen nnek. ¹¹ Uyur, adef ɣar imenfiiyen, ɣar tarwa n řgens nnek uca siweř akidsen, ini asen: Ammu i iqqar SIDI inu, SIDI!, ma ad sřen niř ad semřen di man aya.”

¹² *Xenni* issgæeed ayi Arruř uca sřiy awarni ayi ict n tmijja teddaridř ařtas, teqqar “Ad yiři ittwabarek ueuđi n SIDI zeg wemcan *n tzeddiyt* nnes!” ¹³ Sřiy i řřess n wafriwen n imuddaren nni iřeqqfen ijj i wenneyni uřa i řřess n tjarrarin ztat nsen u i řřess n ijj n udardidř imřar. ¹⁴ *Xenni* issgæeed ayi Arruř uca iksi ayi. Necc uyureř, d amarzag *n řemar*, itteřduduq buřbeř inu *dayi* u afus n SIDI tuřa idqeř xafi. ¹⁵ *Ammu i* dd-usiř ɣar imenfiiyen di Tal-Abib, inni izeddřen ztat i yeyzar n Xabur. Necc qqimeř din mani tuřa zeddřen, *wah* qqimeř din seba n wussan ttbehtey řami d ayi tuřa jarasen. .

Hizqiyal ittwaweřqem d æessas x Israyil

¹⁶ Imsar awarni řami edun seba n wussan, aqa yusa-dd ɣari wawař n SIDI. Inna ¹⁷ “A mmis n bnamed, Necc ggiř cek d æessas x taddart n Israyil. Xmi i ɣa tesřed i yijj n wawař zeg uqemmum inu, ittxeřsa cek ad asen teřmed zzayi. ¹⁸ Xmi i ɣa iniř i ueffan ‘S tidett ad temmed!’ uca cek war d as teřimed ca u war tessiwřed ĥima ad teřmed æeffan di ssibbet n webrid nnes æeffan mařend ad t teřid ĥima ad iqqim ad iddar, *xenni* ad immet ueffan nni di řyec nnes, maca idammen nnes ad ten ttareř zeg ufus nnek. ¹⁹ Maca mařa teřmed i ueffan u netta war ibeæed ca zi tæeffna nnes u zeg webrid nnes iæffnen, *xenni* netta ad immet di řyec nnes, *maca* řemar nnek ad injem.

²⁰ Mařa amsegged ibeæed x tsegda nnes uca igga řyec, uca *xenni* Necc ad ssarseř taxceft ztat nnes, ad immet. Minzi cek war d as teřimed, ad immet di ddenb nnes uca timegga iseggden i yegga war tetteiwident *ead*. *Maca* idammen nnes ad ten ttareř zeg ifassen nnek. ²¹ *Maca* mařa teřmed i umsegged, ĥima war ixetři u netta war ixđi, *xenni* ad iqqim iddar s tidett, minzi tuřa ittwaweřem u cek tfekked řemar nnek.”

Ađhar wiss tnayen n ueuđi n SIDI

²² Yusa-dd din ufus n SIDI xafi uca inna ayi “Kkar, ffey ɣar řewđa *n teyzurt*, ad kidek ssiwřey dinni.” ²³ Kkareř uca ffey ɣar řewđa *n teyzurt*, xzar, æeuđi n SIDI tuřa ittbedda dinni amecnaw æeuđi i zriř ɣar yeyzar n Xabur uca wđiř x uęembub inu *ɣar temmurt*. .

²⁴ *Xenni* yudeř dayi Arruř uca issekkan ayi x idaren inu uca issiweř akidi. Netta inna ayi “Uyur,

3:4 Irm. 1:17

3:8 Irm. 1:18; Mixa 3:8

3:9 Irm. 1:8,17; 5:3; Hiz. 2:6; 1 Bř. 3:14

3:11 Hiz. 2:5,7

3:12 Hiz. 8:3

3:15 Ayub 2:13

3:17 Ica. 62:6; Hiz. 33:7; 1 Tim. 3:1

3:18 Hiz. 33:8

3:20 Hiz. 18:24; 33:12,13

3:23 Hiz. 1:3

bellee ixef nnek daxeř di taddart nnek. ²⁵ U cek, *a* mmis n bnađem, xzar, ad ac ggen iseywan u zzaýsen i cek i ęa carfen. War tteffey ca xmi i ęa tadfed jarasen. ²⁶ Ad ssřesqey iřes nnek ęar waney nnek. Ad tdewřed d azinun uca war tettiřid d aryaz jarasen wenni ten i ęa iwebbxben, minzi nitni d ict n taddart ęyewwey. ²⁷ *Maca* Necc, xmi kik i ęa ssiwřey, ad arzmey aqemmm nnek uca ad asen tinid ‘Ammu i iqgar Sidi inu, SIDI! Wi ittesřan, ad iseř, uca wi isemmęhen di man aya, *waxxa* ad dajes ismeę!’, minzi nitni d ict n taddart ęyewwey.”

Arcam n uqewwar n řeeskar n Urcalim s ufus n Ğizqiyal

4 ¹“Cek, *a* mmis n bnađem, ksi ict n luřa n třaxt uca sars i-tt ztat i wudem nnek uca arcem xas tandint n Urcalim. ² Qewwar as uca bna xas ijj n lbaraj uca egg xas acbar, egg xas řemrageę n řeeskar uca wwet xas deg wenneđ nnes icarriyyen n wedham. ³ Uca cek, ksi ict n marmita n wuzzař uca egg i-tt am ijj n řęiđ n wuzzař jar cek d tendint. Arr udem nnek xas maęend ad tettwahřar u cek ad tt teęřared. Aya ad tiři d řeeřamet i taddart n Israyil. ⁴ Uca cek, ad tezzřed x uyezdís nnek azeřmađ uca ad xas tegged řmuesřiyet n taddart n Israyil. Anect n ussan nni di xasen i ęa tezzřed, ad tarbud řmuesřiyet nsen. ⁵ Maęar Necc ad xak ggeę isegę^wusa n řmuesřiyet nsen ełařsab leadad n wussan: teřt-mya u-tesein n wussan ad tarbud řmuesřiyet n taddart n Israyil. ⁶ *Xmi* i ęa tkemmřed *ussan nni*, ad tezzřed eawed x uyezdís nnek afusi uca ad tarbud řmuesřiyet n taddart n Yahuda, arebein n wussan. Ijj n wass i yijj n usegę^was, am mammec i d ac umureę. ⁷ Ad tarred udem nnek ęar řeęřaret n Urcalim uca ad tearrid ayiř nnek, ad tnađbed đidd nnes. ⁸ Xzar, Necc ad xak ggeę tisęunin ařami war tzemmaređ ad tennqerbed zeg ijj n uyezdís ęar uyezdís nneęni ař i ęa tkemmřed ussan n řeęřaret nnek.

⁹ Ksi irden, imendi, ibawen, řeedes, arbisti d karřana uca egg i-ten di tebqect, uca egg zzaýsen aęrum i yixef nnek. Ad tecced aya am meęař leadad n wussan nni i ęa tezzřed x uyezdís nnek, teřt-mya u-tesein n wussan. ¹⁰ Macca nni i ęa tecced ad tettwawzen: eicrin n iciqlen i yijj n wass. Ad tt tecced deg ikuden ittwaggen. ¹¹ Ad teswed aman s řeebar: ict n tsittut zeg ijj n uhinu. Ad tt teswed zi řweqt ař řweqt *nneęni*. ¹² Ad tecced ict n txeđbazz n imendi uca ad tt tessnened ztat i tięęawin nsen x izzan i dd-iffyen zi bnađem.”

¹³ Inna SIDI “Ammu i ęa ccen ayt n Israyil aęrum nsen ixemjen jar řegnus mani ten ęar i ęa ssuffęyey.” ¹⁴ *Xenni* nnię “*A*, Sidi inu, SIDI, xzar, řeebar inu war ittwassexmej eemmarř. Zi temęi inu ař řexxu necc war ccij řxecbet nię min ijeyyfen, u eemmarř war yudif weysum n jjeifect deg uqemmm inu.” ¹⁵ Uca Netta inna ayi “Aqa da, wcię ac řeyęar n ifunasen deg wemcan n ubarruđ n bnađem. Sewjed zzaýes aęrum nnek.”

¹⁶ *Xenni* inna ayi “Cek, *a* mmis n bnađem, xzar, ad arzey řeeweč n weęrum di Urcalim. Nitni ad ccen aęrum s řewzen, s unexřie, uca ad swen aman s řeebar, s warjeř, ¹⁷ aqa ittxeęša asen weęrum d waman, ad xzaren ayawya s arjeř uca ad dewřen arřuđen di řmuesřiyet nsen.”

3:24 ‘daxeř di taddart nnek’ - s Teibranit ‘di řwest n taddart nnek’.

3:24 Hiz. 2:2

3:26 Hiz. 2:5

3:27 Hiz. 2:5,7

4:2 2 Ij. 25:1

4:5 Řxřa. 14:34

4:6 ‘am mammec i d ac umureę’ - s Teibranit ‘am mammec d ac wcię’.

4:13 Huc.9:3

4:16 ‘řeeweč n weęrum’ - s Teibranit ‘aemud n weęrum’.

4:16 Lawi 26:26; Ica. 3:1; Hiz. 5:16; 14:13

5¹“Uca cek, a mmis n bna dem, ksi ijj n řmus iqdee, ksi ijj řmus n uħeffaf uca sekk i-t x uzeğif nnek u x tmar t nnek. *Xenni* ad teksid ijj n řmizan uca *acewwaf* ad ten tebđid. ²Ict n ttuřut ad tt tesscemđed di řwest n tendint awarni řami i řa kemmřen wussan n řeħřaret, *uca* ad teksid ict n ttuřut *nneyini*, ad tewted s ssif nnek deg wenneđ nnes, uca ict n ttuřut *nneyini* ad tt tzuzzared deg usemmiđ u Necc ad jebdey ssif awarni as. ³Ad zzayes teksid cwayt *n ižeřtan* uca ad ten tcedded deg ibeħřuren *n upartessu* nnek. ⁴Ad zzayes teksid cwayt *n ižeřtan* uca ad ten tendared di řwest n tmesi uca ad ten tesscemđed s tmesi. Ssenni ad teffey ict n tmesi đidd i marra taddart n Israyil.”

⁵Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI “Ta d Urcalim i zzuř di řwest n řegnus, ak-d temmura i d as dd-innđen. ⁶*Maca* nettat řyewwey x lřarayiđ inu mahu řegnus, uřa x tweřřa inu mahu timmura i d as dd-innđen, minzi nitni nđaren lřarayiđ inu u tiweřřa inu war tent đfaren.” ⁷“S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, minzi kenniw teggim mahu řegnus i d awem dd-innđen, war tuyurem di tweřřa inu u war teggim lřarayiđ inu, ead war teggim ełahřab lřarayiđ n řegnus i d awem dd-innđen!” ⁸“S uya!” ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, “Aqa da, uřa d Necc ad xam qeřbeř u ad ggey řeħkamat di řwest nnem, ztat i tiřřawin n řegnus. ⁹Ad zzayem ggey am mammecc eemmarř war ggiy u war tteggey eemmarř ead zi ssa d tsawent, zi ssibbet n marra jjeayef nnem. ¹⁰S uya ibabaten ad ccen arraw di řwest nnem uca arraw ad ccen ibabaten nsen. Necc ad am ggey řeħkamat u marra min zzayem iqqimen ad t ssuzzarey řar marra řiřemmura n usemmiđ.”

¹¹“S uya, s tidett am ddarey Necc, *ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI, uřa d Necc ad qeđeey, war zziğizey, war areħħmey, umi tessxemjed Zzawect inu Iqeddsen s marra nneawat nnem n řřanam u s marra jjeayef nnem! ¹²Ict n ttuřut *n imezday* nnem ad temmet s řřa eun u s řař di řwest nnem, uca ict n ttuřut *nneyini* ad tewđa s ssif deg wenneđ nnem, u *ead* ict n ttuřut ad tt ssuzzarey řar marra řiřemmura n usemmiđ u awarni asen ad dd-jebdey ssif. ¹³Łyađab inu ad ijiwen ař uneggar uca ad xasen ssarsey asear inu. *Ammu* i řa ssfewwjey ixef inu u nitni ad ssnen, aqa Necc, SIDI, ssiwřey di tusmi inu, xmi i řa kemmřey asear inu xasen. ¹⁴Ad cem arrey d řxarbet d ict n řqecceet n ustehzi řar řegnus i d am dd-innđen, ztat i tiřřawin n kuř ijj nni i řa iedun. ¹⁵Ad tedweř *Urcalim* i ustehzi d řřegra, i *umedya n* useqseħ d usigg^wed i řegnus i d as dd-innđen, xmi d as i řa qdey řeħkamat s łyađab u s wesear u s řiyitta iħman. Necc, SIDI, aqa ssiwřey! ¹⁶Xmi ten i řa wtey s fritcat n řař nni dd i řa yawyen areddeğ, inni i řa wtey řima ad kenniw sshellkey, *xenni* ad xawem arniy řař u ad arzey řeeweč n weyrum *nwem*. ¹⁷Ad xawem sekkey řař d řewħuc iwearen nni i řa iymaren tarwa nnem. řřa eun d usizzeř n idammen ad cem řeqfen u Necc ad xam ssekkey ssif. Necc, SIDI, aqa ssiwřey!”

Nnubuwa đidd i idurar n Israyil

6¹Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar:

6²“A mmis n bna dem, arr udem nnek řar idurar n Israyil uca nabb xasen. ³uca ini ‘A idurar n Israyil, sřem i wawař n Sidi inu, SIDI! Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, i idurar u i tewririn, i řyezratin u i teyzurtin: Xzar, Necc ad xawem ssekkey ssif uca řegendi nwem *mani tettweħħabem ddbayeh nwen* ad tent areddeğey. ⁴Ad ttwaređgen iealřaren nwem u ipilaren n arebbi n tfuct nwem ad ttwarřen u Necc ad nđarey inni ittwasnuqben ztat i wudem n imeyđa n *lašnam nwem*.

5:7 Lawi 18:24,28

5:10 Lawi 26:29; Aewd. 28:53; 2 Ij. 6:29; Igjd. 4:10

5:11 Hiz. 7:4

5:12 Irm. 15:2

5:15 Aewd. 28:37

5:16 Lawi 26:26; 2 Ij. 6:25; Ica. 3:1; Hiz. 4:16; 14:13

5:17 Lawi 26:22

6:2 Hiz. 36:1

⁵ Ad ggey řxecbat n ayt n Israyil zzat i imeyða n *lašnam nsen* uca ad sszuzzarey ixsan nwem ħar min dd-innðen i iealtaren nwem. ⁶ Di marra imucan mani tzeddyem ad ttwareddğent tneddam, uca řegeudi ad tent jjen, ařami iealtaren nwem ad iřin d řxarbet d ttwajjen, uca imeyða n *lašnam nwem* ad ttwarzen u ipilaren nwem n arebbi n tfuct ad ttwaqessen u timegga nwem ad ttwamħant. ⁷ Inni ittwanen ad *din* iřin di řwest nwem ħima ad tessnem belli Necc d SIDI. ⁸ Ad jjeý ict n tesyart ad teqqim teddar, minzi ad *din* iřin inni ittwasnejmen zi ssif xmi kenniw i ħa tettwazuzzarem x temmura. ⁹ Inni ittwanejmen ad ayi eeqřen jar regnus mani ttwaneddhen d imeħbas, minzi Necc arziĸ uř nsen nni xafi ittagg^wejen, iccuren s tuqeħbit, uca uřa d tiřtawin nsen znant awarni i imeyða n *lašnam nsen*. Nitni ad eiffen ixef nsen zi ssibbet n tmeğga ieffnen nni ggin s marra jjaeayef nsen. ¹⁰ Nitni ad ssnen belli Necc d SIDI. Necc war nniy amenni waha aqa Necc ad daysen ggey řyar-a.”

¹¹ Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI “Wwet s ufus nnek uca darrec s uđar nnek, uca ini ‘Ay!’ x marra nneawat tieffanin n taddart n Israyil, mayar nitni ad wđan s ssif, s řaz u s řtaeun! ¹² Wi iğan yigg^wej ad immet s řtaeun, u wi iğan yudes ad iwða s ssif, u wi iqqim u aqa ittwaħşar, ad immet s řaz, *ammu* ad daysen kemmřey asear inu. ¹³ Ittxeřsa ad tessnem belli Necc d SIDI, xmi inni zzaysen ittwanen ad *din* iřin jar imeyða n *lašnam nsen* deg wenedd n iealtaren nsen, x kuř tawrirt tuřa, x marra tiqqicatin n idurar, sadu kuř tacejjart tazizawt u sadu kuř tacejjart n yigg s wařtas n tefray, amcan mani nnumen ssewjaden ict n řefwaħet ittfulen i marra imeyða n *lašnam nsen*. ¹⁴ Ad sswizzdey afus inu didd nsen uca ad ggey tammurt d řxarbet, ict n řxarbet mahu řexřa n Dabla, di marra imucan mani zeddyen uca ad ssnen belli Necc d SIDI.”

Aneggaru ad dd-yas!

7¹ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar:

² “Cek, a mmis n bnaðem”, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, i temmurt n Israyil “Aneggar, yusa-dd uneggar x areba n iyezdisen n temmurt. ³ Řexxu yusa-dd xam uneggar nnem, minzi ad ħarem dd-sekkey lyađab inu u ad xam ħekmey am ibriden nnem uca ad xam ggey marra jjeayef nnem.

⁴ War d am zziğizent tiřtawin inu u war areħħmey, minzi ad arrey ibriden nnem x uzeğif nnem u jjeayef nnem ad iřint di řwest nnem. *Ammu i ħa* tessnem belli Necc d SIDI.” ⁵ Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI “Ijj n řyar, ijj n řyar ifarzen, aqa yusa-dd. ⁶ Yusa-dd uneggar, aneggar yusa-dd, ifaq-dd didd nnem, aqa yusa-dd! ⁷ Tusa-dd ħarek tqedduħt, a amezduy n temmurt, tasaeet tusa-dd, ass n uxarweđ iqarreb-dd u war *din* asřiwřiw zeg idurar. ⁸ Řexxu deyya ad xam zeğey asear inu uca ad dayem kemmřey lyađab inu. Ad xam ħekmey anect n ibriden nnem uca ad xam ssiwdey marra jjeayef nnem. ⁹ War zziğizey u war areħħmey. Ad ħarem dd-arrey min tessdaheğed u jjeayef nnem ad iřint di řwest nnem u kenniw ad tessnem belli aqa Necc d SIDI wenni kenniw iccaten.”

¹⁰ “Xzar, ass, xzar, aqa da yiweđ-dd, teqða tqedduħt, iffey-dd uyeddu, tessendi nnfaxet.

¹¹ Igaeeð leunf am ijj n uyeddu n řyar. War zzaysen iqqim uřa d ijj, walu n ubarru nsen, walu n ddriz nsen u walu n usemřar ad ħarsen iqqim ead.

¹² Tusa-dd tsaeet, ixecced wass. Ejj wenni isyin war ifarreħ u ejj wenni izznuzan war ittecđin, minzi řħaduq n lyađab *aqa-t* x marra řyaci nnes. ¹³ Minzi wenni izznuzan war dd-idikkwiř ħar min immenzen, waxxa nitni qqimen ddaren, minzi tamezriwt x marra řyaci n temmurt war tbeřřiř, uca uřa d ijj war izemmar s řmueřiyet nnes ad issettceř x tudart nnes.

6:11 Hiz. 21:22

6:13 ‘tacejjart’ - niy ‘addag’ (‘iddagen’).

7:4 Hiz. 5:11; 8:18

7:7 ‘tasaeet’ - s Teibranit ‘řweqt’.

¹⁴ Nitni šuđen di řbuq uca sswejden marra řehwayej, *maca* uřa d ijj war itteffey řar umenyi, minzi řřaduq n řyađab inu *aqa-t* x marra řřaci n temmurt. ¹⁵ Zi barra ssif u zi daxeř řtaeun d řaz. Wi iřan deg iyyar, ad immet s ssif, wi iřan di tendint ad t yecc řaz d řtaeun. ¹⁶ Wi zzaysen yarewřen, ad nejmen, uca ad iřin x idurar amecnaw idbiren zi teyzurin, ad nnezbaren marra, kuř ijj x řmuesřiyet nnes. ¹⁷ Marra ifassen ad heyfyfen u marra ifadden ad dewřen d aman.”

¹⁸ “Ad beysen s txunca n wecđan, arjef ad ten issdurri u x marra udmawen *ad yiři* řehya u x marra izeřifen nsen tuqeccart. ¹⁹ Ad nđaren nnuqart nsen deg ibriden u ureř nsen ad yiři am ca n řřajjet texmej. Nnuqart nsen d wureř nsen war zemmaren ad ten fekken deg wass n uduqpez *n řyađab* n SIDI. War zemmaren ad zzaysen sjiwnen řeemar nsen niy ad zzaysen ccuren takricit nsen minzi aya tuřa d ssibbet n uneqrađ i dd-yiwyen řmuesřiyet nsen. ²⁰ Azri n telwizt igga i-t d leađama yueřan, *maca* nitni ggin dayes řexyařat n nneawat nsen n řřanam u n jjeayef nsen. S uya arriy *talwizt* d taxmuji i nitni. ²¹ Necc ad tt wcey am tucceffra deg ufus n ibarraniyyen uca *ad tt wcey* d takeccađt i ieffenan n temmurt, uca nitni ad tt sseišten. ²² Necc ad xas ssenqerbey udem inu u nitni ad sseišten amcan inu innufaren, mařar iceffaren ad dayes adfen uca ad t sseišten.”

²³ “Sewjed ssnesřet, minzi tammurt teccur s usizzeř n idammen u tandint teccur s řeunf. ²⁴ Necc ad awyey řegnus ieffenan qae, u nitni ad řřfen tudrin nsen uca ad ssbedden nrfaxet n yenni řar iřa řřulřa, uca ad ttwasseištent Tzawiyyin nsen Iqeddsen. ²⁵ Ad dd-yas unexřie d ameqqran u nitni ad arzun řehna *maca* war ittiři. ²⁶ Aqa ad dd-yas uceřwaw awarni i uceřwaw uca ad yiři řřard awarni i řřard. Nitni ad arzun tamezriwt n unabi, *maca* ccariea n ukehhan d ccwar n imřaren ad qđan. ²⁷ Azeřid ad icđen u řřakem ad yarđ anexřie u ifassen n řgens ad qarrmen s tiggwudi. Necc ad zzaysen ggey am webriđ nsen u Necc ad xaen řekmey am řfarayid nsen u nitni ad ssnen belli Necc d SIDI.”

Aebed n řařnam di Zzawect Iqeddsen di Urcalim

8 ¹ Deg useggwas wiss setta, deg uyur wiss setta, deg *wass* wiss xemsa n uyur, *umi* tuřa qqimey di tudart inu uca imřaren n Yahuda tuřa qqimen zzat i wudem inu, *xenni* imsar aqa iwđa-dd xafi din ufus n Sidi inu, SIDI. ² Necc zriy, uca xzar, tuřa din min yarwesen deg wudem n tmessi: zi tejeinnatin nnes řar wadday aqa iban-dd am tmessi u zi tejeinnatin nnes ař sennej *tuřa* axmi tezriđ tissiqt, tban-dd am wuzzař ittwešgen. ³ Isswizzeđ-dd min yarwesen deg ijj n ufus uca Netta ittef ayi-dd řar ict n tzarezt n uzeřif inu uca Arruř issgaeed ayi řar ujenna d temmurt, indeh ayi di tmezriwin n AREBBI řar Urcalim, řar wadař n řemrař n daxeř nni ixezzaren řar ccamal, mani iřa řkursi n řexyař n řřanam n tusmi, inni issekkaren tusmi. ⁴ Xzar, din i iřa ueuři n AREBBI n Israyil, ittban-dd amecnaw mammec *t* zriy di řewđa n teyzurt. ⁵ Netta inna ayi “A mmis n bnadem, sgaeed řexxu tmuyři nnek řar ccamal!” Uca ssgaeedeř necc tamuyři inu řar ccamal, u xzar, ibedd *din* řexyař n řřanam n tusmi řar ccamal n Tewwart n Uealřar, deg wadař. ⁶ *Xas uca* inna ayi “A mmis n bnadem, ma tettwařid min ttegen nitni, jjeayef timeqqranin nni tettegg taddart n Israyil danita, ařami ittweřša ad aggeweř x Zzawect inu Iqeddsen. Ad tzařed ead jjeayef timeqqranin *x tina*.”

⁷ Netta yiwyi ayi řar wadař n řemrař. *Umi* zriy, xzar, aqa din ijj n weřfur di řřid. ⁸ Netta inna ayi “A mmis n bnadem, řaz xenni s řřid.” Necc řziy di řřid uca xzar, aqa din ijj n wadař. ⁹ *Xenni* inna ayi “Adef, uca xzar jjeayef timeqqranin nni ttegen danita.” ¹⁰ Udfey uca zriy, xzar, aqa din

7:17 Ica. 13:7; Irm. 6:24

7:18 Ica. 15:2,3; Irm. 48:37

7:19 Awřn. 11:4; řaf. 1:18

8:3 Dan. 5:5

8:4 Hiz. 3:23

eřam kuř ineqqacen n imuddar ittbuēen, n řmař amengus u n marra imeyđa *n lařnam* n taddart n Israyil ttwaneqcen di řħid deg wenneđ. ¹¹ Aqa sebei n veryazen zeg imyaren n taddart n Israyil, ak-d Yazanya, mmis n Cafan, di řwest nsen, bedden zzatsen u kuř ijj s řmejmar nnes n jjawi deg ufus nnes uca tuři tejnewt teccur s arriřet n řebxur. ¹² *Xenni* inna ayi ‘A mmis n bnađem, ma teźrid min tteġġen imyaren n Israyil di taġest, kuř ijj deg ixammen n řexyařat nnes ineqcen, mařar qqaren “SIDI war d aney iżri, SIDI yejja tammurt.” ¹³ Netta inna ayi “Ad tzařed ead jjeayef timeqqranin *x tina* nni tteġġen nitni.”

¹⁴ *Xenni* indeh ayi řar wadař n tewwart n Taddart n SIDI, wenni iřan řar ccamal, u xzar, qqiment din temyarin ttrunt di Tammuz. ¹⁵ Netta inna ayi “A mmis n bnađem, ma teźrid aya! Ad tzařed ead jjeayef myarent x tina.”

¹⁶ Uca yiwyi ayi řar řemrař n daxeř n Taddart n SIDI, uca xzar, řar tewwart n Zzawect n SIDI, jar wesqif d uealřar, aqa din eřařař xemsa u-cicrin n veryazen. Ieurar nsen dewřen řar Zzawect n SIDI u uđmawen nsen řar ccařq, uca nitni arrin azeġif řar ccařq, i tfuct. ¹⁷ *Xenni* inna ayi “A mmis n bnađem, ma teźrid aya? Ma aqa drust i taddart n Yahuda mařend ad ggen jjeayef-a timeqqranin nni tteġġen danita? Mařar nitni ccuren tammurt s leunf uca qqimen dewřen-dd yari řima ad ayi searen. Xzar, tteġġen *ead* taseřřa *ittwageđeen* řar wenzaren nsen! ¹⁸ Xenni uřa d Necc ad ggey s wescař. War dayi izziġiz řed u war areřħmey. Waxxa nitni řuyyuu s tmijja ijehden deg imezzuyen inu, Necc war dd yarsen tteřřiy.”

Řħukm x Urcalim

9 ¹ *Xenni* iřaya deg imezzuyen inu s tmijja tejhed, inna “Ejj imeħđayen n tendint ad dd-qarrben, kuř ijj s řesnař nnes n ureddeġ deg ufus nnes.” ² Uca xzar, setta n veryazen usin-dd zeg webrid zi Tewwart Yueřan nni ixezzaren řar ccamal u kuř ijj yares řesnař nnes i uteħři deg ufus nnes. Di řwest nsen tuya din ijj n weryaz, tuya yad řeqten, yiwi tadwat n umarir řar webyas nnes. Udfen nitni uca ggin ad bedden řar uealřar n nnħas. ³ Aeuři n AREBBI n Israyil issgaceed ixef nnes zi sennej n ukirub nni x iřan, uyur řar tnebdat n Taddart uca Netta iřaya-dd i weryaz nni yadřen řeqten d wenni *yiwyen* tadwat n umarir řar webyas nnes.

⁴ Inna as SIDI “Cuqq di řwest n tendint, di řwest n Urcalim, uca egg ijj n uceyyar x tenyarin n veryazen nni ittnixsisen x ssibbet n marra jjeayef nni ittwaggen di řwest nnes.” ⁵ Umi sřiř necc inna i inneyni “Cuqqem di tendint awarni as uca nyem, war zziġizem u war areřħmem!” ⁶ Nyem iwessura, iřenjiren, tieezriyin, arbaten d temyarin ař i řa ttwahellken qaē, maca war ttheadam uřa d ijj xas řeřamet. Bđam zi Zzawect inu Iqeddsen.” Uca nitni bđan zeg iwessura d iryazen nni iřan zzat i Taddart. ⁷ Uca Netta inna asen “Sxemjem Taddart uca ccurem řemrařat s yenni ittwanyen. Ffyem!” Ffyen nitni, uca nyin *iwdan* di tendint.

⁸ Řami ten nyin uca qqimey necc, imsar aqa necc wdıř x uyembub inu *řar temmurt* uca řayıř “Aya, Sidi inu, SIDI, ma ad taređdeġ řexxu min iqqimen n Israyil umi i řa tzeġeed asear nnek x Urcalim?” ⁹ *Xenni* inna ayi “Řmuēřıyyet n taddart n Israyil d Yahuda temyar ařřas uca tammurt teccur s idammen, u tendint teccur s tmeġga i dd-iffyēn zeg webrid, minzi nitni qqaren: SIDI ismeř di temmurt uca SIDI war iżarr! ¹⁰ *Ammu i řa ggey* uřa d Necc: titř inu war tsemmeř u Necc war ttħinnıy. Necc ad ssenqerbeř abrid nsen x uzeġif nsen.”

¹¹ Uca xzar, aryaz nni yadřen řeqten, wenni dd-yiwyen řar webyas nnes tadwat n umarir, aqa yarra-dd řexbar, inna “Ggiř am mammeç i d ayi tumured.”

8:12 Hiz. 9:9

8:18 Awřn. 1:28; Ica. 1:15; Irm. 11:11; Hiz. 5:11; 7:4

9:3 ‘axirub’ - ict n marka n lmalakat.

9:10 Hiz. 5:11; 7:4; 8:18

10¹ *Awarni aya* zriy, xzar, sennej i řqubbet, sennej i uzeřif n ikiruben, *tuya din* min dd-ittbanen amecnaw azru n řaffir, am wudem n min yarwesen deg ijj n řearc, *u* sennej i uya idřar-dd Netta,² uca issiweř ak-d weryaz nni yarřen arrud n řeqřen, inna “Adef-dd řar daxeř jar tjarrarin ittenřen, ař sadu i ikiruben, uca ccur ifassen nnek s řefřem itteřduduřen zi jar ikiruben uca zeře i-tent x tendint!” Uca yudef-dd ztat i tiřřawin inu. .

³ Ikiruben tuya bedden řar uyezdis afusi n Taddart umi dd-yadef weryaz řar daxeř uca ijj n useynu iccur řemrař n daxeř. ⁴ Aeuři n SIDI issgaeed ixef nnes zi sennej n uxirub, *iedu* x tnebdat n tewwart n Taddart uca tettwaccur Taddart s useynu u řemrař n ztat tuya iccur s tessiqř n ueuři n SIDI. ⁵ Drizz n wafriwen ittweiseř-dd ař daxeř di řemrař n barra, amecnaw tmija n AREBBI, Amzemmar x kuřci, xmi issawař.

⁶ Insar awarni řami yumur Netta i weryaz nni yarřen řeqřen, inna “Ksi timesi zi jar tjarrarin ittenřen, zi jar ikiruben!”, aqa wanita yudef-dd uca ibedd ztat i tjarrart ittenřen. ⁷ *Xenni* isswižeđ ijj n ukirub afus nnes zi jar ikiruben řar tmesi nni tuya jarasen, iksi zzayes uca issars i-tt deg ifassen n wenni yarřen řeqřen. Wanita iksi tt uca iffey. ⁸ Sadu wafriwen n ikiruben ittwarzar ca amecnaw řřifet n ufus n bnađem.

⁹ *Xenni* zriy, xzar, aqa din arebea n tjarrarin řar uyezdis n ikiruben, ict n tjarrart řar uyezdis n ijj n ukirub. Udem n tjarrarin amecnaw uđem n weřru n ‘texrisulit’. ¹⁰ X mammeđ dd-řharen, aqa arebea n *tjarrarin nni* řarsent řřifet d icten, axmi ict n tjarrart *tettřiq nican* deg ict n tjarrart *nneyni*. ¹¹ Xmi gguren, gguren řar arebea n iyezdisen *nšen*. Nitni war tneqřiben ca xmi gguren, minzi amcan mani tarra *tjarrart* n ztat azeřif nnes, aqa řřaren tt-i-dd. Nitni war nnqerřen ca xmi gguren. ¹² Marra arrimet nšen, icurar nšen, ifassen nšen d wafriwen nšen, uřa d tjarrarin nšen ccurent s tiřřawin deg wenneđ nsent řar *marra* arebea *imuddaren* nni, *wah ead* tjarrarin nšen.

¹³ Sřiy aqa ittřaya asent i tjarrarin ‘Tajarrart n ddewran!’ ¹⁴ Kuř ijj řares arebea n wudmawen: uđem amezwaru *tuya* d uđem n ukirub, u uđem wiss tnayen d uđem n bnađem, u uđem wiss třata d uđem n weyrad, u uđem wiss arebea d uđem n ugider.

¹⁵ Ssgaeden ikiruben ixef nšen. Wa d simant n umuddar i zriy řar yeřzar n Xabur. ¹⁶ Umi uyuren ikiruben, uyurent uřa d tjarrarin řar uyezdis nšen, umi ssgaeden ikiruben afriwen nšen mařend ad ssgaeden ixef nšen zi temmurt, war qnunnyent tjarrarin ařami iggwejent x uyezdis nšen. ¹⁷ Umi bedden nitni, beddent uřa d nitenti, umi ssgaeden nitni ixef nšen, ssgaeden uřa d nitenti ixef nsent, minzi buřbeř n imuddaren *tuya-t* daysent. .

¹⁸ *Xenni* iffey ueuři n SIDI zi sennej n tnebdat n Taddart uca ibedd sennej i ikiruben. ¹⁹ Ikiruben ssgaeden afriwen nšen uca, umi dd-ffřen, ssgaeden ixef nšen zi temmurt ztat i tiřřawin inu, uřa d tjarrarin řar uyezdis nšen uca qqimen bedden řar wadaf n Tewwart n Ccarq n Taddart n SIDI uca aeuři n AREBBI *tuya-t* xasen sennej nšen. ²⁰ Wa d amuddar i zriy sadu AREBBI n Israyil řar yeřzar n Xabur. *Xenni* ssney belli tuya-ten d ikiruben. ²¹ Kuř ijj řares arebea n wudmawen u kuř ijj řares arebea n wafriwen u sadu afriwen nšen aqa din min yarwesen deg ifassen n iwdan.

²² Uđmawen nšen amecnaw uđmawen nni zriy řar yeřzar n Xabur, am wudem nšen uřa d nitni s yixef nšen. Nitni gguren kuř ijj nican řar ztat nnes.

10:1 ‘*ikiruben*’ - ict n marka n lmalakat.

10:2 ‘*ikiruben*’ - ict n marka n lmalakat inni řarsen řulřa tameqqrant.

10:9 Hiz. 1:16

10:16 Hiz. 1:19

10:17 Hiz. 1:20

10:20 Hiz. 1:3

10:21 Hiz. 1:6,8; 10:8,14

Řhukm x řhukkam

11¹ *Xenni* issgaæeed ayi Arruř *æawed* uca indeh ayi řar Tewwart n Ccarq n Taddart n SIDI nni iřan řar ccarq, u xzar, řar wadaf n tewwart *aqa din* xemsa u-eicrin n yeryazen u di řwest nsen zriř Yazanya, mmis n Eazur, u Falatya, mmis n Banaya, řhukkam n řgens.² Netta inna ayi “A mmis n bnaðem, ina d iryazen nni ittcharriřen di deř, tticcen ccwar aæeffan di tendint-a,³ qqaren “War bennam ead tudrin di řweqt i dd řa yasen! Tanita d marmita uca neccin d aysum!”⁴ S uya nabb xasen, nabb, *cek, a* mmis n bnaðem!”

⁵ *Xenni* iwða-dd Arruř n SIDI xafi uca Netta inna ayi “Ini ‘Ammu i iqqar SIDI! Ammu i tessiwřem kenniw, *a* taddart n Israyil, mařar Necc ssney řehwayej nni ittgaæeaden řar buhbeř nwem.

⁶ Tarnim inni ittwanřen nwem di tendint-a uca teccurem ibriden nnes s yenni ittwanřen!”⁷ S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Inni zçaywem ittwanřen, inni tessarsem di řwest nnes, aqa-ten d aysum u nettat d marmita, *maca* Necc ad kenniw ssuffuyey zi řwest nnes.⁸ Ssif tegg^wdem, d ssif ad xawem dd-ssekkey, iqqar Sidi inu, SIDI.⁹ Necc ad kenniw nedheř zi řwest nnes u ad wcey kenniw deg ufus n ibarraniyyen uca ad ggeř řehkammat jarawem.¹⁰ Ssif ad tewđam. Di temmurt n Israyil ad xawem hekmey uca ad tessnem belli Necc d SIDI.¹¹ Tandint-a war d awem tettiři d marmita u kenniw war dayes tettiřim d aysum, Necc ad xawem hekmey di temmurt n Israyil¹² u kenniw ad tessnem belli Necc d SIDI, minzi war tuyurem di tewřiyat inu u war teggim elahsab lfarayıđ inu, *maca* teggim am mammeç lfarayıđ n řegnus i d awem dd-ittenden.”

¹³ Řami tuya ttabbiř, imsar aqa Falatya, mmis n Banaya, immut. *Xenni* wđiř řar temmurt s uęembub inu uca řařiř s tmija i jehden, nniř “A, Sidi inu, SIDI, ma ad teqđid min iqqimen zi Israyil?”

¹⁴ *Xenni* yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar:¹⁵ “A mmis n bnaðem, aqa d aytmac, aytmac, iryazen nni *iřan* d imefdiyyen nwem d marra taddart n Israyil, i d asen marra nnan imezday n Urcalim ‘Agg^wjem x SIDI, tammurt-a temmewc aney d tasyart!’¹⁶ S uya ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Waxxa Necc ssigg^wejeř ten jar řegnus, waxxa Necc bezzeey ten x temmura, s marra aya ad asen iřiř *ead* cwayt d Zzawect Iqeddsen di temmura mani i řa yawđen.’¹⁷ S uya ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Necc ad kenniw ssyarweř zi řegnus, ad kenniw ssmuney zi temmura mani i řa tettwabezzeem u Necc ad awem wceř tammurt n Israyil.¹⁸ Nitni ad din awđen u ad zçayes kksen marra nneawat nnes n řřanam d marra jjeayef nnes¹⁹ u Necc ad awem wceř ijj n wuř d ijj n buhbeř n jdid di daxeř nwem uca ad kksey uř nwem n weřru zi arrimet nsen u ad asen wceř uř n weysum,²⁰ řima ad uyuren di tewřiyat inu u ad řđan lfarayıđ inu u ad *zçaysent* ggen. Ad iřin d řgens inu u Necc ad iřiř d AREBBI nsen.²¹ *Maca inni* uř *nzen* ad iđfar uř n nneawat nsen n řřanam d jjeayef nsen, Necc ad ggeř ibriden nsen x ueęiř nsen, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.’ ”

²² *Xenni* ssgaæeden ikiruben afriwen nsen u tijarrarin *tuya* zçatsen uca æeuři n AREBBI n Israyil *tuya-t* xasen sennej nsen.²³ *Xas uca* igæeed ueuři n SIDI zi řwest n tendint uca *iqqim* ittbedda x wedrar nni *iřan* řar ccarq n tendint.²⁴ *Xenni* issgaæeed ayi-dd Arruř uca yiwi ayi di tmeźriwt s Arruř n AREBBI řar *temmurt* n Ikalðaniyyen řar imenfiyyen. *Awarni man aya* tgæeed zçayi tmeźriwt i zriř²⁵ u ssiwřey řar imenfiyyen marra min tuya d ayi isscen SIDI.

11:3 ‘Tanita’ - ixs ad yini ‘tandint-a’.

11:7 ‘dayes’ - s Teibranit ‘di řwest nnes’.

11:19 lrm. 32:39; Hiz. 36:26

11:20 lrm. 24:7; 30:22; 31:1; 32:38

11:21 Hiz. 9:10

11:22 ‘ikiruben’ - ict n marka n lmalakat.

Arcam n tmeħbast

12¹Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ²“A mmis n bnađem, cek tzedđyed deg ict n taddart iđewwıyın, mađar nitni ħarsen tiđđawin maħend ad ttwařanzaren, *maca* war ttwiřin, uřa d imejjanen maħend ad sřen, *maca* war ttesřin, minzi nitni d ict n taddart iđewwıyın. ³Cek, a mmis n bnađem, sewjed zžad i lmenfa uca uyur di tmeħbast zžad i tiđđawin nsen. Ad tuyured di lmenfa zžad i tiđđawin nsen zeg wemcan nnek ħar ijj n wemcan nneyıni. Ad tay ad neemen aqa-ten d ict n taddart iđewwıyın. ⁴Ad tessuffyed zžad nnek deg uziř zžad i tiđđawin nsen, amecnaw zžad i lmenfa, ad teffıyed di tmeddit zžad i tiđđawin nsen, amecnaw *iwdan* inni igğuren di lmenfa. ⁵Egg anuqqib di řħiđ zžad i tiđđawin nsen uca suffey *marra aya* zzayes. ⁶Zžad i tiđđawin nsen ad t tawyed x tyarđin nnek, di tbambast ad tessuffyed *aya*. Ad teffared uđem nnek, *ařami* war tzarred tammurt, minzi ggiy cek d řeřamet n řeřeb i taddart n Israyil.” ⁷Necc ggiy am mammeć i d ayi iweřša. Necc ssuffıyey zžad inu am zžad i lmenfa. Ħar tmeddit zyıy s ufus inu x řħiđ u di ĝiřet ssuffıyey *marra* ħar barra uca iwyey t x tyarđin *inu* zžad i tiđđawin nsen.

⁸Yusa-dd ħari wawař n SIDI x tuffut, iqqar: ⁹“A mmis n bnađem, ma war d ac tenna taddart n Israyil, taddart iđewwıyın *nni* ‘Min tegged?’ ¹⁰Ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI! Řħukm issaggwaden wanita *ad yiři x řħakem* di Urcalim u x marra taddart n Israyil umi zedđyen nitni jarasen. ¹¹Ini ‘Necc d řeřamet n řeřeb i kenniw. Am mammeć ggiy necc, ammu i ħa ggen daysen, ad ttwanedhen d imeħbas ħar lmenfa. ¹²Řħakem nni *iđan* di řwest nsen, ad yarbu zžad x teyrudt nnes di ĝiřet uca ad iffey. Nitni ad zyān x řħiđ maħend ad zzayes t ssuffıyın. Netta ad ideř ađembub nnes ařami i ħa iqqim war izemmar ad izar ead tammurt s tiđđawin nnes. ¹³Necc ad xasen bezzeey traccia inu ařami i ħa idweř d amehbus di texceft inu uca ad t awıyey ħar Babil, *ħar* temmurt n lkaldaniyyen. Netta *maca* war tt ızarr, *maca waxxa amenni* ad din immet. ¹⁴Marra inni d as dd-inndın maħend ad t eawnen d marra bandiyyat n řeeskar nnes, ad ten bezzeey i marra isemmađ uca ad jebdey ssif awarni asen. ¹⁵Ammu i ħa ssnen belli Necc d SIDI, xmi ten i ħa bezzeey ħar řegnus uca ad ten ssuzzarey di timmura. ¹⁶Maca ad zzaysen jıey ca n yeryāzen *inni inejmen* zi ssif, zi řađ u zi ttaeun, ħima ad eawden i řegnus mani i ħa yawđın x marra jıeyāyef nsen nni ggin. *Xenni* ad ssnen belli Necc d SIDI.’ ”

¹⁷Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ¹⁸“A mmis n bnađem, ad tecced ađrum nnek s tarjıji uca ad teswed aman nnek s warjef d weđan. ¹⁹Ad tinid i řgens n temmurt ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, x imezdađ n Urcalim *i yeđan* x temmurt n Israyil: Nitni ad ccen ađrum nsen s weđan u ad swen aman nsen s wejeā, minzi marra aemmar nnes ad ittwakkes zi temmurt zi ssibbet n leunf n marra inni i dayes izedđyın. ²⁰Tineddam izedđyın ad dewřent d řħarbet uca tammurt ad tedweř d aređdeđ. Ad tessnem belli Necc d SIDI.’ ”

Řħukm aqa iqarreb-dd

²¹Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ²²“A mmis n bnađem, man amedya nni ħarwem din di temmurt n Israyil, umi teqqarem ‘Eedduñ wussan uca marra tamezriwt tettweddar!’? ²³S uya ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Necc ad ssbeddey amedya-ya, ařami i ħa qqimen war qqaren ead man aya am amedya di Israyil.’ S uyenni siweř akidsen *ammu* ‘Aqa iwđın-dd ussan *nni*, uca uřa d aseqfeř n kuř tamezriwt!’ ²⁴Minzi war tettiři ead tmezriwt bařeř uřa d tagezzant s wawařen imiziđın di taddart n Israyil. ²⁵Minzi Necc, SIDI, ad ssiwřey. Awař i ħa ssiwřey, ad yiři, war ittęętař ead, minzi deg wussan nwem, a taddart iđewwıyın, ad ssiwřey ijj n wawař uca ad t kemmřey, iqqar Sidi inu, SIDI.”

12:2 Ica. 6:9; Irm. 5:21; Hiz. 2:3-8; 3:26,27

12:12 2 Ij. 25:4

12:13 Hiz. 17:20

12:14 Hiz. 5:10,12

12:19 Hiz. 4:16

²⁶ Yusa-dd ɣari wawař n SIDI, iqqar: ²⁷ “A mmis n bnadem, xzar, inni n taddart n Israyil qqaren ‘Tamezriwt nni ttwařa aqa-tt i *yijj n řweqt* awarni i wařtas n wussan. Ittnabb x ikuden igg^wejen ařtas.’ ²⁸ S uya ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: War ittetttař ead uřa d ijj zeg wawařen inu. Awař i nniy, ad yiři, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.’ ”

Irmiya ad inabb đidd i inabiyyen issxarriqen

13¹ Yusa-dd ɣari wawař n SIDI, iqqar: ² “A mmis n bnadem, nabb đidd i inabiyyen n Israyil inni ittnabben, uca ini i yenni ittnabben ɣar *mezri* n wuř nsen ‘Srem i wawař n SIDI!’ ³ Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Uct x inabiyyen ibuřariyyen nni igguren awarni i buřbeř n yixef nsen u awarni min war řrin! ⁴ A Israyil, inabiyyen nwem dewřen amecnaw iceeban ɣar řxirbat. ⁵ War tuřyem ɣar tizzeyyin *di řehyud n tendint* niy tebnam řhid i taddart n Israyil řima ad teqqimem tettbeddam deg umenyi deg wass n SIDI. ⁶ Nitni ttwařin timezriwin issxarriqen d uezzem issxarriqen, aqa inni iqqaren: SIDI issiweř!, waxxa SIDI war ten issekk ca, nitni sittimen *ead* belli awař ad iffeř. ⁷ Ma kenniw war tezzim *xenni* tamezriwt bařeř niy tessawařem tagezzant issxarriqen umi teqqarem: SIDI issiweř!, *waxxa amenni* Necc war ssiwiřey ca? ⁸ S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Minzi tessawařem řbařeř u tettwařam axarriq, s uya, xzar, Necc aqa-yi xawem, iqqar Sidi inu, SIDI. ⁹ Ad yiři ufus inu đidd i inabiyyen nni ittwařan řbařeř u ttgezzenan s ixarriqen. Nitni war ttymim ca deg wegraw n řgens inu, u war ttwazemmimen ca di lista n taddart n Israyil u war dd-ttasen x wudem n temmurt n Israyil. Kenniw ad tessnem belli Necc, Sidi, d SIDI. ¹⁰ S uya, minzi nitni ttřarran řgens inu uca qqaren ‘Řehna!’, am war iři řehna, uca *ammu i* řa ibna *wanita* ijj n řhid ittenhezzen, uca xzarem, inneřni ttřehřhafen as s jjar.’ ”

¹¹ “Ini i yenni ittřehřhafen s jjar, belli ad iwđa *řhid*, ad dd-yas wenzar ijehden uca kenniw, *a* ibquqen imeqqranen n teburri, ad tewđam uca isemmiden n řharyadt ad dd-ffyen s jjehd. ¹² Uca xzar, xmi iwđa řhid, ma war d awem qqaren ‘Mani iřa jjar i zi i d as třeřhfem?’ ¹³ S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Deg wesear inu ad t arzey s isemmiden n řharyadt, u s lyađab inu ad yiři wenzar ijehden ařtas, u s wesear inu *ad wđan* ibquqen imeqqranen n teburri ařami i řa iqđa. ¹⁴ *Ammu i* řa yeđřey řhid nni třeřhfem s jjar ifesyen, u Necc ad t mmenđareř ɣar temmurt ařami i řa ittwaearra dsas nnes. Ad tewđa tendint u kenniw ad tettwahellkem di řwest nnes uca ad tessnem belli Necc d SIDI. ¹⁵ Ad ndareř asear inu x řhid u x yenni d as iřeřhfen s jjar ifesyen uca ad awem iniy: War din iři *ead* řhid uřa d yenni d as iřeřhfen, ¹⁶ inabiyyen n Israyil nni inabben x Urcalim uca twařin tamezriwt n řehna i nettat am war iři řehna!’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

Irmiya ad inabb đidd i tnabiyyin issxarriqen

¹⁷ “Cek, *a* mmis n bnadem, arr udem nnek ɣar yessis n řgens nnek, tinni ittnabben zeg wuř n yixef nsent, u nabb xasent, ¹⁸ uca ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Uct *x temyarin* nni ittxeyyađen řecfen x marra řemfařeř n ifassen inu uca tteggent iřeřřhaf x uzeřif n umeqqran d umezyan mařend ad gmarent řecmur! Ma texpent ad tegmarent řecmur n řgens inu u ad teřđant tudart n yixef nkent? ¹⁹ Ma texpent ad ayi tessfesdent ɣar řgens inu di ttwee n ca n wuřawen n imendi d ca n iřeqqwaz n weřrum, mařend ad tenřent řecmur nni war ieeddeř ad mmten u mařend ad teřđant tudart n řecmur nni war ieeddeř ad qqimen ddaren, s ixarriqen nkent ɣar řgens inu nni issřessan ɣar uxarriq? ”

²⁰ S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Aqa da, ad arrey řecfen nkent i zi tyemmarent din, ad đwen ak-d řecmur. Ad ten qeřey zeg iyařen nkent uca ad deřqey i řecmur i tyemmarent, *ad ggey*

13:13 ‘xas’ - ixs ad yini ‘x řhid’.

13:19 Mixa 3:5

řeemur ad đwen. ²¹ Ad carrgey iřeħħafen nkent uca ad ssnejmex řgens inu zeg ifassen nkent ařami nitni war ttiřin ead d takeccađt deg ifassen nkent. *Xenni* kennint ad tessnent belli Necc d SIDI, ²² minzi kennint tessxeyyqent uř n umsegged s ixarriqen, mintřa Necc war dayes ggıy řehriq, u minzi kennint tessjehdent ifassen n iceffanen ařami netta war dd-idwiř zeg webrid nnes aeffan maħend ad iqqim iddar. ²³ S uya war tzarrem ead timezriwin issxarriqen u war tetteggem ead s uezzem. Necc ad ssnejmex řgens inu zeg ufus nwem u kenniw ad tessnem belli Necc d SIDI.’ ”

Irmiya at inabb đidd i yenni icebbden lařnam

14¹ Usin-dd řari yeryazen zeg imyaren n Israyil uca qqımen zzati. ² *Xenni* yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar: ³ “A mmis n bnamem, iryazen-a ssgaeeden imuyđa *n lařnam nsen* deg wuř nsen uca ggın taenkrift n řmueřıyyet nsen nican zzat i yixef nsen. Ma Necc mmcawarey *ead* zzaysen? ⁴ S uya, cek siweř akidsen uca ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Kuř aryaz zi taddart n Israyil nni issgaeeden imeyđa n lařnam deg wuř nnes uca igga taenkrift n řmueřıyyet nican zzat i wudem nnes uca ad dd-yas řar unabi, Necc, SIDI, ad xas dd-yarr, mařa ittass-dd, anect *řqedd n* ubarru n imeyđa nnes n lařnam, ⁵ ħıma ad řřfey taddart n Israyil s wuř nsen, mařar agg^wjen xafi marra zi ssibbet n imeyđa nsen n lařnam.’ ” ⁶ S uya, ini i taddart n Israyil “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Dewřem-dd uca qerřbem x imeyđa nwem n lařnam uca arrem iyembab nwem x marra jjeayef nwem. ⁷ Minzi i kuř aryaz zi taddart n Israyil u zi ibarraniyyen nni izeddřen di Israyil, wenni i řa yagg^wjen zi đeffar inu u ittejja ad dd-adfen imeyđa n lařnam řar wuř nnes, uca igga taenkrift n řmueřıyyet nican zzat i wudem nnes uca *xenni* ad dd-yas řar unabi, maħend ad yaru z zayı ccwar i yixef nnes, aqa Necc d SIDI, *wah* ad xas dd-arrey. ⁸ Necc ad arrey udem inu đidd i weryaz nni uca ad t ssjearey ařami i *řa idweř* d řeeřamet uřa d *ssibbet i* wawařen iweznen. Necc ad t qeđeey zi řwest n řgens inu u kenniw ad tessnem aqa Necc d SIDI.’ ” ⁹ “Xmi ittwayarrijj i unabi uca issiwiř ijj n wawař, *xenni* Necc, SIDI, ad řarrey anabi nni uca ad sswızzđeey afus inu đidd nnes uca ad t teħħıy zi řwest n řgens inu n Israyil. ¹⁰ Nitni ad arbun řmueřıyyet nsen. Anect n řmueřıyyet n yenni yarezzun ccwar, ammu i řa tiři řmueřıyyet n unabi *nni*, ¹¹ ħıma taddart n Israyil war tettweddar *ead* zi đeffar inu u nitni war ssxemmajen *ead* ixef nsen s marra ixetřan nsen. *Xenni* ad ayi iřin d řgens u Necc ad iřıy d AREBBI nsen, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

Třata n imseggaden d arebea n řehkamata

¹² Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar: ¹³ “A mmis n bnamem, mařa texđa ıct n temmurt akidi am tettegg s řředran ameqqran, *xenni* Necc ad sswızzđeey afus inu đidd nnes. Ad arzey řeeweč n weřrum nnes u ad ssekkey dayes řaz u ammu i řa teħħıy am bnamem uřa d řmař. ¹⁴ Mařa tuya-ten di řwest nnes třata n yeryazen-a, Nuħ d Daniyil d Ayub, waxxa amenni ad fekken nitni mřır řeemar *n yixef nsen* s tsegda nsen, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.” ¹⁵ “Mařa ggıy ad řwan imuddaren n řexřa x temmurt uca ad zzayes keccđen iħenjiren, ařami tedweř d ddemnet, ařami war yeři wi senni i řa yeedun zi ssibbet n imuddaren n řexřa, ¹⁶ ah, waxxa *tuya* třata n yeryazen nni di řwest nnes, s tidett am ddarey Necc, issawař Sidi inu, SIDI,

14:1 Hiz. 20:1

14:8 Aewd. 28:37; Hiz. 5:15

14:9 Hiz. 13:1,2, 9

14:13 Lawi 26:26; Hiz. 4:16; 5:16

war zemmaren ad fekken ihenjiren niy tihenjirin, ad fekken myir ixef nsen, uca tammurt ad tedweř d dđemnet.”

¹⁷“Niy ad ssiwđey ssif x temmurt nni, ad iniy ‘Ssif, ekk x temmurt!’ ařami zzayes i ęa qeđeey bnađem d řmař. ¹⁸ S tidett am ddarey Necc, iqqar Sidi inu, SIDI, *ead* mařa tuęa třata n veryazen nni di řwest nnes, *waxxa amenni* war zemmaren ad fekken ihenjiren niy tihenjirin, ad fekken myir ixef nsen.”

¹⁹“Niy ad ssekkey třaęun ęar temmurt nni uca ad sřaręey asear inu *ixeęđen* s idammen ařami zzayes i ęa qeđeey bnađem d řmař. ²⁰ S *tidett am* ddarey Necc, iqqar Sidi inu, SIDI, *ead mařa tuęa* Nuř d Daniyal d Ayub di řwest nnes, *waxxa amenni* war zemmaren ad fekken ihenjiren niy tihenjirin, zemmaren ad fekken myir ixef nsen s tseęda nsen.”

²¹ Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Mahu xmi i ęa ssekkey đidd i Urcalim arebea n řeřkamati inu iqeřšen: ssif d řaz d řmař n řexřa d třaęun mařend ad zzayes qeđeey bnađem d řmař!’

²² Uca xzar, ad dayes qqimen *ead* inni innejmen u nitni ad ttwanedhen barra, *am* ihenjiren *uřa d* tihenjirin. Xzar, ad ęarwem dd-ffęen uca kenniw ad třarem abrid nsen d řexdayem nsen uca kenniw ad ttwassfewwjem x řęar nni ssiwđey x Urcalim, *wah* x marra min xas ssiwđey. ²³ Nitni ad kenniw sřfewwjen xmi i ęa třarem abrid nsen d řexdayem nsen uca kenniw ad tessnem belli marra min dayes gęię, war t gęię břa ssibbet, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

Tazayart n Urcalim temmędar di tmessi

15¹ Yusa-dd ęari wawař n SIDI, iqqar: ²“A mmis n bnađem, min ięna ukeccuđ n tżayart ktar zeg ukeccuđ *nneęni*, *ktar zeg* ukeccuđ nni din *ięan* jar tcejjura n wezęar? ³ Ma izemmar *bnađem* ad zzayes iksi akeccuđ mařend ad zzayes igę ict n řęecęet ineffęen i řxedmet? Ma ittwałksi zzayes ict n řewted ģima ad dayes tayřed ca n řęecęet? ⁴ Xzar, ad immewc d macca i tmessi. Timessi ad tecc tnaen n třrufa nnes u aęezdis n řwest ittwačemđ. Ma ad iřřeř *ukeccuđ nni ead* i ict n řęecęet i řxedmet?

⁵ Xzar, umi tuęa *ead* tmun, war zzayes tettwagg ict n řęecęet i řxedmet. Mečřař qell ead umi t tecca timessi, icmeđ *ukeccuđ*. Ma ad zzayes gęen ead ca n řęecęet i řxedmet?” ⁶ “S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Mammec *ięa* ukeccuđ n tżayart jar ukeccuđ n wezęar nni wcię i timessi ģima ad ittwačec, ammu i ęa sellmeę uřa d imezdaę n Urcalim!’ ⁷ Maęar Necc ad arrey uđem inu đidd nsen. *Xmi* i ęa xsen ad dd-ffęen zi tmessi, timessi ad ten tessecmeđ, u kenniw ad tessnem belli Necc d SIDI, umi gęię uđem inu đidd nsen. ⁸ Ad arrey tammurt d dđemnet, minzi nitni ędaren ayi s ict řęędaret iqeřšen, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

Řęędar n Urcalim i SIDI AREBBI

16¹ Yusa-dd ęari wawař n SIDI, iqqar: ²“A mmis n bnađem, scen i Urcalim jęeayef nnes, ³ uca ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, i Urcalim: x řařeř nnem d třařit nnem aqa cem zi temmurt n Ikenęanięęen. Tuęa babam d Amuri u yemmam d Tařittit. ⁴ Uca x třařit nnem: deg wass nni di dd-tettwaxeřqed, war d am qessen taęebbut niy ssirden cem s waman ģima ad cem ssizdegen. War cem meęřen s tmeęařt niy cem sřenęden s teřřucin. ⁵ Tuęa war txezzar i cem uřa d ict n titř ģima ad am yegg ca zi degęa, ģima ad am tezzięez, *maca* temmędared x wudem n yeęęar, s řęęęra n řęęmar nnem deg wass nni di dd-tettwaxeřqed.

⁶ *Umi* zwię zzatek, zřię cem tezzebađed deg idammen nnem. Necc nnię am umi cem tuęa deg

15:2 ‘azęar’ - niy ‘řęęabet’ niy ‘tażęant’.

15:6 ‘azęar’ - niy ‘řęęabet’ niy ‘tażęant’.

idammen nnem 'Ddar!', *wah* Necc nniḡ am umi tuḡa cem deg idammen nnem 'Ddar!' ⁷ Arniḡ dayek aḡami tfeyyḡed amecnaw aḡemmuy n yeyyar. Cem teymid, temḡared uca tiwḡed ad tiḡid tecnid aḡḡas. Idmaren nnem jemden u ucewwaf nnem imḡar, *maca* tuḡa cem d taearyant d taqeddidt. ⁸ *Umi* ḡwiḡ zzatem, ḡriḡ cem, uca xzar, ussan nnem tuḡa d ussan n tayri. Necc sswizzḡeḡ afriwen inu xam uca dḡriḡ tuεaryent nnem. Jjuḡeḡ ict n tjaḡit di ḡḡweε nnem uca udfεḡ di řeahd akidem, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI, uca *ammu i* tdewřed cem inu. ⁹ Ssirdeḡ cem s waman uca řiřeḡ idammen nnem zzayem uca dehneḡ cem s zzept. ¹⁰ Necc sşarḡeḡ cem s warruḡ n uburḡa s tintat ifarzen uca sşuneḡ cem s tsiřa n teřmect n ddenfiř uca ssbeyseḡ cem s řeqten azdad uca dḡriḡ cem s řehrir. ¹¹ Qqneḡ cem s řehzuḡ uca ggiḡ am timeḡyasin ḡar ifassen nnem d ict n tşeddict deg yiři nnem. ¹² Ggiḡ txadent di tintart nnem d texprazin deg imejjan nnem d ttaj icnan x uzeḡif nnem. ¹³ *Ammu i* tettwazehhjed s wureḡ d nnuqart uca arruḡ nnem tuḡa-t zi řeqten azdad d řehrir d uburḡar s tintat ifarzen. Cem tuḡa teccid aren *n yirden* d tamment d zzept. Tuḡa cem tecnid aḡḡas uca tfeřhed aḡami tdewřed tessdahejed tagelda. ¹⁴ Iffey zzayek ijj n yişem jar řegnus zi ssibbet n waḡri nnem, minzi tuḡa-t nican zeg ucewwar inu i xam ssarseḡ, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.'

¹⁵ *Maca* tettiqqed deg wezri *n yixef* nnem uca tqeḡḡbed *am tettiqqed* deg yişem nnem uca tfarryed tuqeḡḡbit nnem x marra wi yeedun, i wanita tuḡa azri nnem. ¹⁶ Teksid ca zeg warruḡ nnem, teggid řegudi s tintat aḡḡas i yixef nnem uca tqeḡḡbed din. Amecnaw man aya war imsar εemmarş u emmarş war ittiři ead. ¹⁷ Teksid řehzuḡ n wureḡ inu d nnuqart inu nni d ac wciḡ uca teggid zi man aya řexyařat n yeryazen i yixef nnem uca tqeḡḡbed akidsen. ¹⁸ Teksid arruḡ n uburḡar s tintat ifarzen uca třeḡḡfed asen *zzayes* uca tessarsed zzept inu d řebxur inu zzatsen. ¹⁹ Aḡrum inu nni d am wciḡ, aren d zzept d tamment i zi cem sşecceḡ, aḡa tessarsed aya d arriřet ittfuḡen zzatsen, *ammu i* imsar, iqqar Sidi inu, SIDI. ²⁰ Iḡenjiren nnem d yessim nni dd-turwed i Necc, aḡa teksid ten uca tqedmed ten d macca i nitni. Ma *xenni* tuqeḡḡbit nnem drust waha, ²¹ aḡami tyařed i iḡenjiren inu uca tezzened ten umi ten tessekked x tmeşsi? ²² Yař marra jicayef nnem d tuqeḡḡbit nnem war tidared deg wussan n temzi nnem umi tuḡa cem d taearyant, tettwaearrid, *u* tezzeebaḡed deg idammen nnem.'

²³ Awarni marra řyar i teggid – ay, ayehhat xam, iqqar Sidi inu, SIDI – imsar ²⁴ aḡa cek tebnid i yixef nnem ict n řgaεedet uca teggid i yixef nnem di marra azzay ict n řgaεedet *hima ad din wehhben tiyařa*. ²⁵ Di marra azeḡif n webrid tebnid řegudi i yixef nnem. Tjeyyḡed azri nnem s ijj n nnei n webrid uca tesswizzḡed idaren nnem i kuř ijj wi yeedun uca tarnid aḡḡas di tuqeḡḡbit nnem. ²⁶ Tqeḡḡbed uřa ak-d ayt n Mişra, jjiaran nnem nni iqqbubbuzen s weysum *nşen*. Tarnid ammu aḡḡas di tuqeḡḡbit nnem maḡend ad ayi teşared. ²⁷ S uya, xzar, Necc sswizzḡeḡ afus inu ḡidd nnem uca sşneqşey taşḡart nnem i d am dd-ittasen uca sellmeḡ cem ḡar mezri n yenni cem icarrhen, *yar* yessis n Ifilistiḡiyyen, tinni idewřen ttşedḡan zeg webrid nnem ifeḡḡen.

²⁸ Tqeḡḡbed ak-d ayt n Accur, umi war tejjiwmed. Tqeḡḡbed akidsen, *maca* war tufid ajiwen.

²⁹ Tarnid aḡḡas di tuqeḡḡbit nnem ař temmurt n isebbaben, *tammurt n* Ikaldaniyyen, uca uřa s uya war tejjiwmed. ³⁰ Meḡař ihřec wuř nnem, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI, mařa teggid marra aya, řxedmet n ict n temḡart iqeḡḡben iḡewwyen, ³¹ umi tebnid ict n řgaεedet ḡar uzeḡif n kuř abrid, teggid ict n řgaεedet *i tewhibt n tyarşa* di kuř azzay, břa ma teḡid *d tidett* d řqeḡba umi tesşeḡqared řexřaş nnem n řqeḡba. ³² *A* tamḡart izennan, tenni itteḡḡfen ibarraniyyen deg wemcan n weryaz nnes. ³³ I marra řeqḡab wcin asent řmunet, *maca* cem tewcid timewca i marra inni cem ittexsen uca *ammu i* ten teşeywid s tuqeḡḡbit nnem maḡend ad ḡarem dd-asen zi marra iyezdisen. ³⁴ Ammu, s tuqeḡḡbit nnem, ad kidem imsar řeeks n min imşaren i temḡarin

nneyni, minzi war cem qeffaren ca ařami i řa qeřħben. Mařa cem tewcid asen řexřař n řqeřħba, war teřřfed ca řexřař n řqeřħba, *xenni* aqa cem tdewřed d řeeks zzaaysen.’

³⁵ ‘S uya, *a* řqeřħba, seř i wawař n SIDI. ³⁶ Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Minzi tessfaryyed nñħas nmem *ittwařeřħfen s ddra* u tessęarrid řeřya nmem s tuqeřħbit nmem ak-d yenni i cem ittęssen u ak-d marra imeyđa nmem n lařnam n jjeayef nmem, u umi d asen tewcid idammen n iřenjiren nmem, ³⁷ xzar, x uya ad ssmuney marra inni tuřa cem ittęssen nni tuřa i d am itteřjben, d marra inni tęsed cem ak-d marra inni cem icarrhen. Necc ad ten ssmuney xam zi marra iyezdisen uca ad ssearriř řeřya nmem, *ařami* i řa řaren marra řeřya nmem. ³⁸ Necc ad xam carręey elahsab lfarayıđ i tinni izennan d tinni issizzřen idammen uca ad cem sellmey řar *ijj n usizzeř n* idammen i dd-iffyen zeg wesęar d tusmi. ³⁹ Necc ad wcey cem deg ufus nsen uca nitni ad arřen řęaęedat nmem uca ad areddęen řęaęedat nmem uca ad am kksen arruđ nmem, ad awyen řehzuř nmem uca ad cem jjen d taęaryant d taqeddidt. ⁴⁰ Awarni aya ad xam ssiwđen ijj n wewren *d ameqqran* uca ad cem arejmen u ad cem zwan s řesyuf nsen. ⁴¹ Nitni ad ssemčen tudrin nmem s tmesi uca ad xam dd-ssehwan řeřkamatař ztat i tiřřawin n wařřas n temřarin. Necc ad gęey ad tessbedded zi tuqeřħbit nmem, war tbeřřid ead řexřař n řqeřħba. ⁴² *Ammu* i řa ssarsey asear inu xam uca tusmi inu ad xam tbeęeed u Necc ad dewřey areyyeřey, war ttwasearey ead. ⁴³ Minzi war tidared deg wussan n temři nmem, umi d ayi teseared s marra aya, aqa da Necc eawed ad aweyę abrid nmem x yixef nmem, *ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI. Eemmarř war teggid ca anect n řeřđiřet řar marra jjeayef nmem.’

⁴⁴ ‘Aqa da, marra wenni issawařen s wawařen iweznen, ad xam issawař awař-a, ad yini: Man yemmas, amenni yeęis. ⁴⁵ Aqa cem d yeęis n yemmam nni ięiffen aryaz nnes d iřenjiren nnes, u cem d ućmas n yessmam nni ięiffen zeg yeryazen nsent d tarwa nsent. Tuřa yemmam d Tařittit u babam d Amuri. ⁴⁶ Uca ućmam tameqqrant aqa-tt Samarya, nettat d yessis nnes zeddyen řar uzermađ nmem, uca ućmam tenni d tamezyant zzayem, tzeddey řar yefus nmem, aqa-tt d Sadum d yessis. ⁴⁷ Cem war teggured deg ibriden nsent u war teggid amecnaw jjeayef nsent. *Maca* amecnaw mammec degga tuřa drust *waha*, tředsed marra ibriden nmem ktar zzaaysent. ⁴⁸ S tidett am ddarey Necc, *ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI, aqa Sadum, ućmam ak-d yessis, eemmarř war teggi amecnaw teggid cem d yessim. ⁴⁹ Xzar, ta d řmuęsiyyet n ućmam Sadum: nnfaxet, tyawant n weyřum d ict n tudart d řħudnet břa amnus, *ammu* i ięan d amedduř nnes u n yessis, *maca* afus n wenni ittwařřaren d umezřuđ war d as tesseřjed. ⁵⁰ Nitenti nnefxent uca ggint jjeifect ztat i wudem inu. Umi zřiy aya, ndarey tent. ⁵¹ Samarya war txeřři uřa deg wezyen n ddnub nmem uca cem teggid jjeayef ktar zzayes. S marra jjeayef i teggid, tarred yessmam banent seggdent. ⁵² Cem eawed ksi řeřđiřet nmem, minzi tewtid tiwećmatin nmem. Umi teggid ddnub d jjeifect ktar zzaaysent, banent nitenti seggdent xam. Seđřa u ksi řeřđiřet nmem, minzi tarrid tiwećmatin nmem banent seggdent. ⁵³ Xmi i řa beřřey tameřbast nsent, tameřbast n Sadum d yessis, uřa d tameřbast n Samarya d yessis, *xenni* ad beřřey *eawed* tameřbast nmem, di řwest nsent, ⁵⁴ řima ad teksid řeřđiřet nmem uca ad tseđřid zi marra min teggid, řami cem ad tent tessfewwjed. ⁵⁵ Mařa tiwećmatin nmem, Sadum d yessis, ad dd-dewřent řar umedduř nsent amezwaru, *xenni* ad dd-tdewřed uřa d cem d yessitmam řar umedduř nkent amezwaru. ⁵⁶ Deg wass n nnfaxet nmem war ittweiseř ca zeg uqemmmum nmem x *min imsaren* i ućmam Sadum, ⁵⁷ qbeř ma icarra tuęeffna nmem, am mammec *i imsar aya* di řweqt n řęęegra n yessis n Aram d marra inni d as dd-innđen, *u* n yessis n Ifiliřtiniyyen nni cem isseřqaren řar marra iyezdisen nmem. ⁵⁸ Řeřđayeř nmem d jjeayef nmem ad tent teksid, *ammu* i iqqar SIDI.’

16:41 2 lj. 25:9; Irm. 52:13

16:43 Hiz. 9:10; 11:21

16:49 ‘war t tewc ca’ - s Teibranit ‘war t tessjehd ca’.

16:50 Amz. 19:24

⁵⁹ ‘Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Necc ad zzayem ggeḡ am mammec teggid cem umi tessēḡared tajaḡit s trezzit n řeahd. ⁶⁰ *Ead* ad ēeqřeḡ x řeahd inu akidem deg wussan n temzi nnem uca ad akidem ggeḡ ijj n řeahd i řebda. ⁶¹ Xenni ad tidared deg ibriden nnem uca ad tessēḡhid xmi i ḡa tawyed yessmam nni mḡarent zzayem, *jmie* ak-d tinni timazuzin xam. Necc ad am tent wciy d yessim, *maca* war iḡi s webrid n řeahd akidem. ⁶² Ad ggeḡ řeahd inu akidem uca ad tessned, aqa Necc d SIDI, ⁶³ ḡima ad tidared dayes uca ad tessēḡhid uca war tarezzmed ēemmarř ead aqemmum nnem zi ssibbet n řefdiḡet nnem, xmi i ḡa ggeḡ řefdiyyet di tṡwee nnem x marra min teggid, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.’ ”

Arcam n řyedran n řidqiya

17¹ Yusa-dd ḡari wawař n SIDI, iqqar: ² “*A* mmis n bnađem, ēawed ict n tḡajit n twafit uca ewc ijj n umedya i taddart n Israyil,³ uca ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Agider d ameqqran s wafriwen arezmen, daysen řewtad iziraren ccuren s warric d tintat ifarzen, yusa-dd ḡar idurar n Lubnan uca ikkes tuccent n tcejart n tengelt, ⁴ aqa azeḡif n řefrue nnes issendayen ikkes i-t uca yiwi t ḡar ict n temmurt n ttijara uca issars i-t deg ict n tendint n isebbaben. ⁵ Iksi zi zzariēet n temmurt uca igga i-tt deg ijj n yeyyar *icna* i wezraē. Iksi tt, izzu tt am tcejart n uřeřař ḡar waman aṡas. ⁶ Teḡmi-dd *zzariēet* uca tedweř d tazayart s řefrue wesseen ak-d trunku d aqudađ nni zi dewřent tseđwin *ḡar ugider*, *am* tuḡa izewran nnes qqimen sadu nnes. Ammu i tedweř d tazayart nni issuffyen tiseđwin uca tegga ad ssendyen ifetwan.

⁷ Tuḡa ēawed ijj n ugider ameqqran nneyni, s wafriwen imḡaren d waṡas n arric, uca xzar, tazayart tarra izewran nnes ḡares uca tesswizēđ tiseđwin nnes ḡares zeg iyyar mani tettwazzu ḡima agider ad as isseṡsu. ⁸ Tuḡa tettwazzu deg ijj n yeyyar isbeḡ ztat i waman aṡas ḡima ad tessuffey tiseđwin uca ad tewc řyiḡet ḡima ad tedweř d tazayart ccuren.’ ⁹ Ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Ma ad iffeḡ man aya mliḡ? Ma war ittekkes *ugider ameqqran* izewran nnes uca ad iqđee řyiḡet nnes ařami i ḡa tazeḡ? *Wah* ad tazeḡ s marra tifray nni ḡares iḡemmyen, war ittwaḡdij *ead* uyiř iḡhden niḡ řḡaci aṡas ḡima ad tt ssgaēden zeg izewran nnes. ¹⁰ Xzar, waxxa zzun tt, ma *xenni* ad tefřeḡ? Ma war tettizeḡ xmi tt ḡa iřqef usemmiđ n řḡarb? *Wah*, ad tazeḡ x ieurar n řeeraři mani dd-tḡemmi.’ ” ¹¹ Yusa-dd ḡari wawař n SIDI, iqqar: ¹² “Ini řexxu i taddart iḡewwḡen ‘Ma war tessinem min enant tmesřayin-a?’ Ini ‘Xzar, ajeḡid n Babil yusa-dd ḡar Urcalim uca iṡtef ajeḡid nnes d řḡukkam nnes uca yiwi ten ḡares di Babil. ¹³ Iṡtef *ēawed ijen* zi zzariēet igellden uca igga akides ijj n řeahd uca yarra i-t ad iwc tajaḡit uca inni ḡar iḡa řřulṡa di temmurt, aqa ikkes i-ten, ¹⁴ ḡima ad tiři tgeldit twađee u war tessḡiēeid ixef nnes, u ḡima ad teḡda řeahd nnes, ad teqqim tettbedda. ¹⁵ *Maca* netta iḡewweḡ xas, issekk ireqqasen nnes ḡar Miřra maḡend ad as wcen iysan d *ijj n ubarru n* řgens. Ma ad iffeḡ aya mliḡ? Ma izemmar ad yarweř wenni iggin aya? Ma izemmar wenni yarzin řeahd ad yarweř?’ ”

¹⁶ “S tidett am dđareḡ Necc, iqqar Sidi inu, SIDI ‘Deg wemcan *mani izeddey* ujeḡid nni t iggin d ajeḡid, wenni zi isseḡar netta tajaḡit *i d as ijuuḡ*, d wenni zi yarz řeahd *i kides igga, aqa din* ḡares, di řwest n Babil, ad immet. ¹⁷ War izemmar Firēun s ijj n řeeskar ameqqran d ijj n wegraw imḡar ad yegg uřa d ict n řḡajjet di tṡwee nnes deg umenḡi, xmi i ḡa ssgaēden ijj n wecbar uca xmi i ḡa bnan ict n řḡammet maḡend ad nḡen aṡas n iwdan. ¹⁸ Aqa isseḡar tajaḡit umi yarza řeahd i x iwca afus nnes. *Minzi* netta igga marra man aya, war ittrakkwař.’ ” ¹⁹ “S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, s tidett am dđareḡ Necc, tajaḡit i d ayi *ijjuḡ* uca *xenni* isseḡar i-tt, uřa d řeahd i kidi igga uca *xenni* yarza i-t, ad ten-i-dd arrey x uzeḡif nnes. ²⁰ Ad xas bezzeey traccia inu maḡend ad

17:15 Irm. 37:5

17:17 ‘iwdan’ - s Teibranit řeemur’.

17:17 2 Ij. 25:1; Ica. 29:3; Hiz. 4:2

yiři icarf di texceft inu. Ad t awyey ƣar Babil uca ad xas carreeƣ din zi ssibbet n řeydaret nnes i zi i d ayi iƣdar. ²¹Marra inni zzayes yarewřen *jmie* ak-d marra řeeskar nnes, ad wđan s ssif, uca inni iqqimen ad ttwazeƣegen ƣar marra isemmađ. *Xenni* kenniw ad tessnem belli Necc, SIDI, ssiwřey.”

²²“Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, ‘Necc ad kksey *ijj n ufetwi n* tuccent n tcejart n tengelt yueřan uca ad t ggeƣ deg *ijj n* wemcan. Zeg uzeƣif ak-d tseđwin nnes ad qeřeƣ ict n tseřta tarhef uca ad tt zzuƣ x *ijj n* wedrar yueřan. ²³Ad tt zzuƣ x wedrar yueřan qae di Israyil. Tanita ad tawi tiseđwin uca ad tarr řƣiƣet, ad tedweř d tacejjart n tengelt ijeħden. Eřam kuř iđđad s eřam kuř afriwen ad zedƣen sadu nnes, *wah* di tiři nnes ad zedƣen nitni, ²⁴uca ad ssnen marra ticejjura n yeyyar, aqa Necc, SIDI, ssehwiƣ tacejjart yueřan uca ssgaeđey tacejjart taquđadť uca ssizƣey tacejjart tazeyzat uca arriƣ tacejjart yuzƣen ad tnewwar. Necc, SIDI, ssiwřey uca ad t ggeƣ.’”

Kuř bnađem mes’ul x yixef nnes zzat i SIDI

18¹Yusa-dd ƣari wawař n SIDI, iqqar: ²“Min kenniw yuƣin ařami kenniw tettwayem awař-a x wudem n temmurt n Israyil uca teqqarem ‘Ibabaten ccin ađiř asemmaƣ uca tiƣmas n warraw dewřent ģarecwent’? ³S tidett am ddareƣ Necc, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI, *uct xawem* mařa eemmarř ead ad tawem awař-a di Israyil! ⁴Xzar, marra řeemur inu. Am řeemar n tbbat, uřa d řeemar n tmemmit inu. Řeemar nni ixđan, ad immet.

⁵Mařa ca n yijjen d amsegged i *yeƣa*, ittegg řheƣq d min iseggden, ⁶- war ittett *ddbayeħ* x idurar, war issƣieid tiřtawin nnes ƣar imeƣđ *n lařnam* n taddart n Israyil, war issefsid tamƣart n umqarreb nnes u war dd-ittqarrib ƣar temƣart nni ieezřen *umi xas idammen*, ⁷war iħeřřar uřa d *ijj*, ittarra-dd ddiyyet i bu-amarwas, war ittegg takeccađť, wenni iġuzen itticc as weƣum nnes u wenni d aearyan issdduri i-t s warruđ, ⁸netta war yareřteř s lfaƣđ *niƣ* ad iksi arbeħ, afus nnes ittegg^wej x min war iseggden, netta iħekkem nican jar weryaz d *ijj n* weryaz *nneyni*, ⁹igġur di tweřša inu uca iħeřta lfarayiđ inu umi i ya yegg s řaman - , *xenni* aqa netta d amsegged, ad iddar s tidett, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.

¹⁰Mařa yejj-dd mmis d aceffar, wenni issizzařen idammen d wenni ittegggen icten zi tmesřayin-a, ¹¹*waxxa* netta *s yixefnnes am tbbat* war ittegg timesřayin-a, *maca* wanita ittett x idurar, issefsad tamƣart n umqarreb nnes, ¹²iħeřřar řmeskin d umezřuđ, ittegg takeccađť, war dd-yarri ddiyyet, issƣaeđad tiřtawin nnes ƣar imeƣđ *n lařnam*, ittegg ict n jjeifect, ¹³yareřteř s lfaƣđ, ittetteř arbeħ, ma *xenni* ad iqqim mmis wanita iddar? War ittyimi iddar, umi igga marra jjeayef nni. Ad ittwaney nican, idammen nnes ad xas iřin!”

¹⁴“Xzar, *mařa* *ijj*-dd *ijj n* mmis nni ittwařa marra ddnub nni ittegg babas, uca ixezzar *waha am* netta *s yixefnnes* war ittegg timesřayin nni, ¹⁵*ixs ad yini* war ittett x idurar, war issƣieid tiřtawin nnes ƣar imeƣđ *n lařnam* n taddart n Israyil, war issefsad tamƣart n umqarreb nnes, ¹⁶war iħeřřar uřa d *ijj*, war imennee ddiyyet, war ittegg takeccađť, itticc aƣum nnes i wenni iġuzen, issdurri i uearyan s warruđ, ¹⁷ittaggeƣej s ufus nnes x umezřuđ, war ikessi lfaƣđ d warbeħ, ittegg s tsegda uca iħeřta tiweřša inu, aqa mmis wanita war ittmetti zi ssibbet n řmueřiyyet n babas. Ad iddar s tidett. ¹⁸Babas, x umi igga bezzez *x iwdan* s řexcunet, ikecceđ aġřa uca igga min war iħřin di řwest n řgens nnes, xzar, netta ad immet di řmueřiyyet nnes.”

17:20 Irm. 4:12; 25:31; Hiz. 12:13; 32:3

17:21 Hiz. 5:10,12; 12:14; 16:40

17:24 ‘tacejjart’ - niƣ ‘addaġ’ (‘iddagen’).

18:2 Irm. 31:29

18:6 Lawi 18:19,20 ; Ica. 57:7; 65:7

18:7 Uf. 22:21,26; Lawi 19:13; 25:14; Aewd. 15:7; 24:12; Ica. 58:7; Mt. 25:3

18:8 Uf. 22:25; Lawi 25:35,36

¹⁹ “*Maca* kenniw teqqarem ‘Mayemmi mmis war ikessi řmuesřiyet n babas?’ *Minzi* mmis tuřa ittegg řřeqq d tsegda uca iřđa marra tiweřřa inu uca igga i-tent, *s uya* ad iqqim iddar s tidett. ²⁰ Řeemar nni ixđan, ad immet. Mmis war ikessi ca řmuesřiyet n babas uca babas war ikessi ca řmuesřiyet n mmis. Tasegda n umsegged ad tiři x yixef nnes u tuęeffna n uęeffan ad tiři x yixef nnes.

²¹ *Maca* mařa aęeffan idweř-dd zi ddnub nni igga, ad iřđa marra tiweřřa inu uca ad yegg řřeqq d tsegda, *xenni* ad iqqim iddar s tidett, war ittmetti ca. ²² Marra ięeddiyyen nnes nni igga, war d as ttwařessben ca. S tsegda nnes nni igga, ad iddar. ²³ Ma ad arđiř s tidett řmewt n ięeffanen, iqqar Sidi inu, SIDI? Ma netta war *ittřimi* iddar xmi dd i řa idweř? ²⁴ *Maca* mařa amsegged iřeyyed x tsegda nnes uca ad igg ddeę elahřab marra jjeayef nni ittegg uęeffan, ad igg *amenni* uřa d netta, ma *xenni* ad iqqim iddar? War tettwaęqař *ęad* marra tasegda nni igga. S řęřdaret nnes i zi iřdar u s ddnub nnes i zi iddenb, s yina ad immet.”

²⁵ “Teqqarem *ęawed* ‘Abrid n SIDI war ięi ca nican!’. Sřem , *a* taddart n Israyil, ma abrid inu war ięi nican? Ma war řin *s tidett* aqa ibriden nwem war seggmen? ²⁶ Mařa iřeyyed umsegged x tsegda nnes uca ittegg ddeę u s man aya ad immet, *xenni* ad immet di ddeę nnes nni igga.

²⁷ *Maca* mařa uęeffan idweř-dd zi tmeġga nnes tieęfanin nni igga, uca ad igg řřeqq d tsegda, *xenni* ad yarr řeemar nnes ad iqqim iddar. ²⁸ Idweř ittwařa uca idweř-dd zi marra ięeddiyyen nnes nni igga. Ad iddar s tidett, war ittmetti ca. ²⁹ Inni zi taddart n Israyil qqaren ‘Abrid n SIDI war iseggem!’ Ma ibriden inu war seggmen, *a* taddart n Israyil? *D tidett* ma war řin ibriden nwem war iseggmen? ³⁰ S uya Necc ad xawem carreey, *a* taddart n Israyil, kuř ijj anect ibriden nnes, iqqar Sidi inu, SIDI. Eęqbem, d tdewřem-dd zi marra ięeddiyyen nwem, *xenni* war tettiři řmuesřiyet nwem d taęenkrift i kenniw. ³¹ Nđarem řmuesřiyet nwem i zi teeddam uca ggem uř nwem d amaynu u buhbeř nwem d amaynu. Mařar ad temtem, *a* taddart n Israyil? ³² *Minzi* Necc war arđiř di řmewt n wi i řa yemmten, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI, dewřem-dd uca ddarem.”

Izři n uyejdur x řřukkam n Israyil

19¹ Ćek, sġaęeed ijj n yeřri s iġejduren x řřukkam n Israyil, ² uca ini:

“Mammec tuřa tezeř yemmatwem,
am teyradt tezeř jar teyradin.

Tessyem imezyanen nnes jar wayraden imezyanen!

³ Nettat tesyem ijj zeg imezyanen nnes.

Wanita idweř d ayrad amezyan,
iřmed ad icarreg taymart nnes,
ęad iwdan icca i-ten.

⁴ Řami sřin řęgnus man aya,
heřbsen t di tesraft n texceft nsen,
uca iwyen t s tsennarin *ęeg wenzar nnes* řar temmurt n Miřra. .

⁵ *Umi* tezra aqa asitem nnes iruř, ibđeř,
xenni teksi iġjen zeg imezyanen nnes,
uca igga i-t d ayrad amezyan.

18:19 Aęwd. 24:16; 2 Ij. 14:6; 2 Im. 25:4

18:23 Hiz. 33:11

18:25 Hiz. 33:17,20

18:30 Mt. 3:2

18:31 Irm. 32:39; Hiz. 11:19; 36:26

18:32 Hiz. 33:11

19:4 2 Ij. 23:33; Irm. 22:11

⁶ Wanita tuḡa iggur jar wayraden,
uca idweř d ayrad d amezyan,
iřmed ad icarreg taymart nnes,
ead iwdan icca i-ten.

⁷ Netta iḡseb tijař nsen,
uca yareddeḡ tinnedam nsen,
ařami tsusem temmurt d marra min dayes zi ssibbet n řħess n uzeħħar nnes.

⁸ *Xenni* ssbedden xas řegnus zi temmura i d as dd-innden,
uca bezzeen xas traccia nsen,
řřfen t di tesraft n texceft nsen.

⁹ Nitni belleen xas deg iji n řeqfez s tsennarin *deg wenzaren nnes*,
řima ad t awyen řar ujeḡid n Babil.
Nitni iwyen t di lqeleat,
ařami war ittweiseř *ead* tmija nnes x idurar n Israyil. .

¹⁰ Tuḡa yemmac am tzayart di řweqt n arrařet nnek,
tettwazzu řar waman ařřas.

Tuḡa s řyḡeřet u s wařřas n tseđwin,
zi ssibbet n wařřas n waman.

¹¹ Tuḡa řares tiseđwin ijehden amecnaw izeḡađ n řħukkam.
Trunku n *yijjen* zzayes igaeed jar iseynuten,
uca s řueřa nnes ittwarzar nican,
s wařřas n řefrue nnes.

¹² *Maca tazayart* tettwaqřee s *uduqqez* n wesear,
temmeđar řar temmurt,
uca asemmiđ zi ccarq yuřey řyḡeřet nnes.
Arzen uca uzyen řefrue nnes ijehden.

Timessi tecca i-ten.

¹³ Řexxu zzun t di řexřa,

deg ict n temmurt yuřyen u iffuden.

¹⁴ Teffey-dd tmessi zeg ict n tseřřa ijehden zi jar tzermin nnes,
tecca řyḡeřet nnes,

ařami war řares teqqim *ead* tseřřa ijehden,

uřa d azeḡađ mařend ad iřkem.

Wa d iji n yezri s igejduren uca ad yiři d iji n yezri s igejduren.

Aḡewwey n Israyil

20¹ Deg useg^was wiss sebea, deg uyur wiss xemsa, deg wass wiss eecra n uyur, imsar aqa usin-dd **iryazen zeg imřaren n Israyil**, mařend ad sseqsan SIDI, uca qqimen zzati. ² Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar: ³ ⁴ 'A mmis n bnađem, siweř ak-d imřaren n Israyil, uca ini asen 'Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Ma tusim-dd mařend ad zzayi tesseqsam? S tidett am ddarey Necc, war ttejjiy kenniw ad mmcawaren akidi, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.' ⁴ Ma tersed ad xasen řħekmed, ma tersed ad xasen řħekmed, *a* mmis n bnađem? Scen asen jjeayef n řejdud nsen. ⁵ uca ini asen 'Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Deg wass nni di ičđarey Israyil, ssgaeđey Necc afus

inu, *juḡeɣ* i zzariet n taddart n Yaꞩqub uca ssecneɣ ixef nnes ɣarsen di temmurt n Mišra. Necc ssgaɛdeɣ afus inu di tṭweɛ nsen, nniɣ: Necc d SIDI, AREBBI nwem. ⁶ Deg wass nni ssgaɛdeɣ asen afus inu *juḡeɣ*, maḥend ad ten sssuffeɣ zi temmurt n Mišra ɣar temmurt nni ixḍareɣ Necc i nitni, *tammurt* ifeyyɗen s uyi d tamment, aqa-tt d talwitz jar marra timmura. ⁷ Nniɣ asen: Ejj kuʔ ijj ad immenɗar nneawat nnes n ššanam zzat i tiṭṭawin nnes uca war ssexemmajem ixef nwem s imeyɗa n lašnam n Mišra, Necc d SIDI, AREBBI nwem.

⁸ *Maca* nitni ɣewwɣen xafi uca war xisen ad ɣari dd-sřen. War mmenɗaren nneawat nsen n ššanam zzat i tiṭṭawin nsen *u* war jjin imeyɗa nsen n ššanam *nni dd-iwyen* zi Mišra. *Xenni* nniɣ ad xasen zeḡeɣ asear inu aʔami i xasen ɣa kemmɣey lyaɗab inu di řwest n temmurt n Mišra.

⁹ *Maca* Necc ggiɣ t di tṭweɛ n Yišem inu aʔami wanita war ittwasfed zzat i tiṭṭawin n řegnus nni tuɣa zedyen jarasen, i umi secneɣ ixef inu zzat i tiṭṭawin nsen xmi ten sssuffeɣ zi temmurt n Mišra.

¹⁰ Ssuffeɣ ten-dd zi temmurt n Mišra uca nedhey ten ɣar řexřa. ¹¹ Wciɣ asen tiwešša inu uca ssargbeɣ ten x lfarayid inu, i zi i ɣa iddar bnaɗem nni zzaysent i ɣa yeggen. ¹² Wciɣ asen ɛawed ussan inu n ssebt maḥend ad iřin d řeɛřamet jarayi d nitni, řima ad ssnen, aqa Necc d SIDI, AREBBI nsen wenni ten issqeddsen. ¹³ *Maca* taddart n Israyil tɣewweɣ xafi di řexřa. Nitni war uyuren ca elahřab tiwešša inu uca mmenɗaren lfarayid inu i zi i ɣa iddar bnaɗem nni tent iggin, uca nitni sseiḡten ussan n ssebt inu aʔami tuɣa xsey ad xasen farrɣey asear inu di řexřa řima ad xasen qɗiy. ¹⁴ *Maca* Necc tuɣa ggiɣ t di tṭweɛ n Yišem inu, řima wanita war ittwasseiḡit ca zzat i tiṭṭawin n řegnus nni tuɣa ittwařin umi sssuffeɣ *taddart n Israyil* zi *Mišra*. ¹⁵ Necc ssgaɛdeɣ afus inu qidd nsen di řexřa *uca juḡeɣ* aqa war ten ttawyeɣ ɣar temmurt nni d asen wciɣ, tammurt ifeyyɗen s uyi d tamment, tenni yeḡan d talwitz n marra timmura, ¹⁶ minzi nitni nɗaren lfarayid inu, war uyuren di twešša inu u sseiḡten ussan inu n ssebt, maɣar uř nsen idfar imeyɗa nsen n ššanam. ¹⁷ *Maca* semḥey asen di tiṭṭawin inu aʔami Necc war ten areddḡey u war xasen qɗiy di řexřa.

¹⁸ Necc nniɣ i tarwa nsen di řexřa ‘War teggurem di twešša n ibabaten nwem uca war tetṭfem di lfarayid nsen uca war tessxemmajem ixef nwem s imeyɗa nsen n ššanam. ¹⁹ Necc d SIDI, AREBBI nwem! Uyurem di twešša inu u ḥɗam lfarayid inu uca ggem zzaysent. ²⁰ Sqeddsem ussan inu n ssebt, *maḥend* ad iřin d řeɛřamet jarayi d kenniw řima ad tessnem belli Necc d SIDI, AREBBI nwem.’ ²¹ *Maca* ɛad arraw ɣewwɣen xafi, war gguren di twešša inu u war ḥɗin lfarayid inu maḥend ad daysent uyuren, min zi bnaɗem nni tent itteggen ad zzaysent iddar. Nitni sseiḡten ussan inu n ssebt *aʔami* nniɣ, ad xasen farrɣey asear inu maḥend ad asen kemmɣey *ammu* lyaɗab inu di řexřa. ²² Necc arriy-dd afus inu *i tuɣa isswižzaɗen qidd nsen*. Ggiɣ t di tṭweɛ n Yišem inu, řima war ittwassexmij *Išem inu* zzat i tiṭṭawin n řegnus, *maɣar* zzat i tiṭṭawin nsen sssuffeɣ ten-dd zi Mišra. ²³ *Eawed* ssgaɛdeɣ afus inu di řexřa, *juḡeɣ* ad ten bezzeɣ jar řegnus u ad ten sssuzzareɣ di temmura, ²⁴ minzi war gguren di lfarayid inu, *maca* nɗaren tiwešša inu uca sseiḡten ussan inu n ssebt, u *minzi* tiṭṭawin nsen qeřarent awarni i imeyɗa n ššanam n ibabaten nsen. ²⁵ *Xenni* Necc wciɣ asen tiwešša war iřin d lfarayid i zi war zemmaren nitni ad ddaren. ²⁶ Necc ssexmjeɣ ten s tewhibin nsen umi nitni arrin marra min yarezmen řemřawet *d amezwaru* ad yekk timessi, řima Necc ad ten teḥḥiy aʔami i ɣa ssnen aqa Necc d SIDI.

²⁷ S uya, *a* mmis n bnaɗem, siweř ak-d taddart n Israyil, uca ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Uřa s man aya tuɣa řejɗud nnek ttceqqafen dayi umi tuɣa dayi ɣeddaren aṭas. ²⁸ *Řami*

20:5 Uf. 3:8; 4:31; 6:7

20:10 Uf. 13:18

20:11 Lawi 18:5; Rum. 10:5; Gal. 3:12

20:12 Uf. 20:8; 31:13-17; 35:2

20:13 Uf. 16:28

20:26 Hiz. 16:21

ten ssidfeɣ di temmurt tenni x ssgæeɣeɣ afus inu maħend ad ten tt wceɣ, xezzaren nitni ɣar kuɣ tawrirt yueɣan u ɣar kuɣ azɣar uca iwɣen din tiɣarša nsen u qeddmen din tiwhibin nsen *i d ayi* isæaren uca qqedmen din arriħet nsen ittfuħen uca seyben din tiwhibin nsen n useyyeb.’²⁹ *Xenni* nniɣ asen ‘Man řgaædet nni ɣar i ɣa traħem?’ Isem nnes ‘Bamah’, *ixs ad yini řgaædet*, ař ass-a.”

³⁰“S uya, ini i taddart n Israyil ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Ma tessxemjen kenniw ixef nwem x simant n webrid n řejdud nwem uca tzennam uřa d kenniw awarni nneawat nsen n řřanam?

³¹Am tessgaædem tiwhibin nwem, *u* am tessekem tarwa nwem x tmessi, tessxemmajem kenniw ixef nwem s imeyða nwem n řřanam ař ass-a. Ma Necc *xenni* ad kenniw jjeɣ ad ayi tesseqsam, *a* taddart n Israyil? S tidett am ddareɣ Necc, iqqar Sidi inu, SIDI, Necc war ttijjiɣ kenniw ad ayi tesseqsam! ³²Min dd-igaæden di buħbeř nwem, war ittiři, min teqqarem kenniw ‘Neccin ad niři am řegnus u am tqebbař n temmura umi i ɣa neebed řřanam n ukecuđ d wezru.’

³³S tidett am ddareɣ Necc, iqqar Sidi inu, SIDI, Necc ad xawem řellteɣ s ufus ijehden u s uyiř isswizzađen u s ufarreɣ n wesæar *inu!* ³⁴Maɣar Necc ad kenniw ssuffeɣeɣ zi řegnus uca ad kenniw dd-ssmuney zi temmura mani di tettwabezzem kenniw, s ufus ijehden d uyiř isswizzađen u s ufarreɣ n wesæar *inu*. ³⁵Ad kenniw awweɣ ɣar řexřa n řegnus, uca din ad xawem ħekmeɣ, udem d udem. ³⁶Amecnaw mammec ħekmeɣ x řejdud nwem di řexřa n temmurt n Miřra, ammu i xawem ɣa ħekmeɣ, iqqar Sidi inu, SIDI. ³⁷Ad kenniw ssekkeɣ sadu uzeğad *n umeksaw* uca ad kenniw ssidfeɣ di tarbiyyet n řeahd. ³⁸Necc ad zɣaywem ssuzzareɣ imęewwaɣen d yenni xafi ittæddan. Necc ad ten ssuffeɣeɣ zi temmurt n řyubbiyyet nsen mani zeddeɣen am ibarraniyyen, *maca* nitni war dd-ttikkiwiden ca ɣar temmurt n Israyil. *Ammu* i ɣa tessnem belli Necc d SIDI.

³⁹Uca kenniw, *a* taddart n Israyil, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, ejj kuɣ ijj ad yuyur ɣar imeyða nnes n řřanam. *Maca* awarni as, ad ɣari tesřem s tidett. War tessæiğitem ead Isem inu s tewhibin nwem d imeyða nwem n řřanam. ⁴⁰Minzi x wedrar inu iqeddsen, x wedrar yueɣan n Israyil, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI, din ad ayi tsexxar qæe taddart n Israyil, marra nitni. Din ad xasen arđiɣ uca din ad ttareɣ tiwhibin nwem n usgaæed d tmenzut n min i ɣa tessgaædem zi marra tiwhibin nwem iqeddsen. ⁴¹Necc ad xawem arđiɣ zi ssibbet n arriħet ittfuħen xmi kenniw i ɣa ssuffeɣeɣ zi řegnus u ad kenniw ssmuney zi temmura mani kenniw bezzeeɣ uca ad ttwassqeddsey zɣaywem ztat i-t tiřawin n řegnus ⁴²uca ad tessnem belli Necc d SIDI, řami kenniw dd-iwweɣ ɣar temmurt n Israyil, ɣar temmurt x tenni umi sswizzeɣeɣ afus inu, *jjuğey* ad tt wceɣ i řejdud nwem. ⁴³Din ad tidarem ibriden nwem d marra timegga nwem nni zi tessxemjen ixef nwem uca kenniw ad tcarhem ixef nwem zi ssibbet n marra tuæeffna nwem i teggim. ⁴⁴Kenniw ad tessnem belli Necc d SIDI, řami ggıɣ akidwem di řtwee n Yisem inu, *uca* war iği elahsab ibriden nwem iæeffnen, *u war iği* elahsab timegga nwem iyeccen, *a* taddart n Israyil, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.’”

Řħukm x temmurt n ljanub

21¹Yusa-dd ɣari wawař n SIDI, iqqar: ²“A mmis n bnadem, egg udem nnek ɣar ljanub. Ejj *awařen nnek* ad udumen jjiħet n ljanub. Nabb đidd i weɣar n yeyyar di *Temmurt n ljanub*. ³Ini i weɣar n *Temmurt n ljanub* ‘Seř i wawař n SIDI: Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Aqa da, Necc ad ssaręey dayem ict n tmessi, tenni i ɣa iccen kuɣ tacejjart tazizawt u kuɣ tacejjart yuzyen. Aceeæař n řeabuq war itt waxessi u s uya ad ttwacemđen marra ięembab zi ljanub ař ccamal. ⁴uca marra iwdan d řmař ad ɣaren aqa Necc, SIDI, d wenni issaręen

21:2 ‘azɣar’ - niɣ řyabet’ niɣ ‘tazgant’.

21:3 ‘azɣar’ - niɣ řyabet’ niɣ ‘tazgant’. ‘tacejjart’ - niɣ ‘addag’ (‘iddagen’).

21:3 Lk. 23:31

timessi. War tettwaxessi ca.’ ” ⁵ Nniḡ necc: “A, Sidi inu, SIDI, εad nitni qqaren xafi ‘Ma war issiweř netta s tħuja n twafit *waha?*’ ”

Ssif n SIDI x Urcalim

⁶ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ⁷ “A mmis n bnađem, egg uđem nnek ħar Urcalim uca ejj *awařen nnek* ad udumen đidd i Tzawiyin Iqeddsen uca nabb đidd i temmurt n Israyil ⁸ uca ini i temmurt n Israyil ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Aqa ħarek uca Necc ad dd-jebdey ssif inu zeg ufurru n weyřaf nnes uca ad qeđeey am umsegged uřa d aεeffan. ⁹ Minzi ad qeđeey am umsegged uřa d aεeffan, s uya ad dd-iffey ssif inu zeg ufurru n weyřaf nnes đidd i marra aysum, zi ljanub ař ccamal ¹⁰ uca marra aysum ad issen, belli Necc, SIDI, jebdey ssif inu zeg ufurru n weyřaf. Eemmarř war *yares* dd-iddikkwiř.’ ”

¹¹ “*Maca* cek, *a* mmis n bnađem, řyunfa, řyunfa zzat i tiřřawin nsen s tejeinnatin ttwarzent d tarzugi. ¹² Ad imsar xmi d ac i ya inin ‘Mařar tessyunfid?’, aqa cek ad tinid ‘Zi ssibbet n min sřiy, mařar ad dd-yas uca kuř uř ad ifsi u marra ifassen ad heyyfen u marra buħbeř ad yarxu u marra ifadden ad ardben am waman. Xzar, ad dd-yas uca ad yiři, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.’ ”

¹³ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ¹⁴ “A mmis n bnađem, nabb uca ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI!’ Ini ‘Ssif, ssif, aqa ittwasseqđee u ittwassuyda. ¹⁵ Ittwasseqđee maħend ad iyařř tiyařřa, ittwassuyda maħend ad illelec. Niy ittxeřřa i neccin ad nfarreħ, *ad nini*: azeġađ n mmi isseħqar kuř akeccuđ *nneyni*. ¹⁶ Immewc maħend ad ittwassuyda, maħend ad t řřfen deg ufus. Ssif ittwaqđee u ittwassuyda maħend ad ittwagg deg ufus n umenxiw. ¹⁷ řuyuy uca trud, *a* mmis n bnađem, mařar ad yiři x řgens inu, ad yiři x marra řħukkam n Israyil. Aqa mmewcen i ssif *munen* ak-d řgens. *Xenni* wwet x tmeřřađt nnek. ¹⁸ Minzi *ssif* ittwaqeġeb. Uca mana, mařa ssif nni isseħqaren *marra akeccuđ* war dd-ittis ca?’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.” ¹⁹ “Cek, *a* mmis n bnađem, nabb, uca wwet ifassen ijj deg wenneyni, mařar ssif ad iwwet tnayen, *wah*, třata n twařawin. Aqa-t d ssif n yenni ittwanyen, ssif n meyyeqran nni ittwaney, wenni ħarsen ittađfen, ²⁰ ħima *xenni* uř ad ifsi uca ad mmarenyent teenkrifin. řeqđee n ssif ggiy t x marra tiwwura nsen. Ay, aqa iwjed maħend ad illelec, aqa ittwajebb-dd zeg ufurru n weyřaf maħend ad iyařř. ²¹ Smun jjeħd nnek, qess ħar yefusi, bedd, qess ħar uzeřmađ, arr řeqđee nnek mani ma tersed. ²² Uřa d Necc ad wtey ifassen inu ijj deg wenneyni, uca ad ssareyyħey asear inu. Necc, SIDI, aqa ssiwřey.”

²³ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ²⁴ “Cek, *a* mmis n bnađem, egg tnayen n ibriden zi manis dd i ħa yas ssif n ujeġid n Babil. Zeg ict n temmurt ad ffyen nitni s tnayen idsen. Nqec ijj n uciyyar ħar beřtu n webriđ, nqec *i-t* ħar ubeřtu n webriđ ħar tendint. ²⁵ Ad tneyyced abriđ s manis dd i ħa yas ssif ħar Rabba n ayt n εammun, u ħar Yahuda ař daxeř di tendint ittwassjeħden: Urcalim.

²⁶ Minzi ajeġid n Babil ad ibeđd ħar mani farqen ibriden, ħar ubeđdu n tnayen n ibriden nni

21:4 ‘marra iwdan d řmař’ - s Teibranit ‘marra aysum’.

21:12 Irm. 6:24; 49:23; Hiz. 4:17; 7:17

21:15 ‘mmi’ - aqa-t d Yahuda (xzar Amz. 49:9) ‘azeġađ’ - aqa-t d azeġađ (n řřuřta) n Yahuda (xzar Amz. 49:10). Deg Amz. 49:10 nettaf aqa azeġađ-a war ittwakkes zi Yahuda. Řexxu Ĥazqiyal, umi issen aqa řgens ixs ad iřřef di lwaed-a, isseřsa ‘Ma ad teqqim řřuřta n Yahuda am mammeć ittyiř as i řgens x dsas n lwaed niy lla, minzi nitni qqaren s yixef nsen ‘azeġađ n mmi isseħqar kuř akeccuđ (*nneyni*)’, ixs ad yini lwaed ad iqqim uca ajeġid n Babil (=ssif) war xaney izemmar. Xenni yarra-dd SIDI belli řgens n Yahuda ad ittwarqef zi ssif n ujeġid n Babil u Netta ad ten issuffuđ di tmeħbast ħar Babil, maca lwaed i Yahuda di Amz. 49:10 ad iqqim uca ad ittwakemmeř di Lmasiħ wenni i dd ya ittwaxeřqen awarni i eřayen 500 isegġusa di Bayt-Laħm, tandint n Yahuda, zi Arruħ Iqeddsen, zeg uεeđdis n Maryam, tenni tuya ittwaxđeb i Yusuf. Yusuf d Maryam tuya-ten s tnayen idsen zi twacunt n Dawud, zeg ict n twacunt igellden, waxxa Wudayen war ħarsen ujeġid zeg yixef nsen di řweġt nni mařar Hirudus zi Idum tuya d ujeġid x řřumur n Irumaniiyyen.

21:17 Hiz. 6:11; 7:27

21:18 lca. 1:5; Irm. 6:28-30

21:20 Hiz. 21:32

maħend ad iezzem. Ad izzenz fřitcat n řqewš, ad isseqša lašnam, ad ixzar tsa.²⁷ Deg ufus nnes yefusi yusa-dd ugezzen ‘Urcalim!’, maħend ad *din* yegg icarriyyen n wedham, maħend ad yarzem aqemmun s iyuyyan n wenyi, maħend ad issgææed tmijja nnes s iyuyyan n umenyi, maħend ad igg icarriyyen n wedham dıdd i tewwura, maħend ad yegg acbar, maħend ad igg lbarajat.²⁸ Man aya ad řarsen yiři am ugezzen iyeccen. Nitni aqa řarsen tijařatin imetnen, *maca* Netta ad iqař x řmuesiyyet nsen xmi i ya ttwařřfen *nitni*.”

²⁹“S uya, ammu i iqqar Sidi inu SIDI ‘Minzi tesseeqiřem x řmuesiyyet nwem umi ieeddiyyen nwem ttbanen nican, xmi ttwařarren ddnub nwem s marra min tetteggem, *wah* minzi tesseeqiřem x řmuesiyyet nwem, *s uya* ad kenniw řřfen s ufus.’³⁰ ‘U cek, aeeffan iyezzmen i řmewt, *cek, a* ajeřid n Israyil, wenni ass nnes ad dd-yas di řweqt n řehšab aneggaru n řmuesiyyet.’³¹ ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Kkes arezzet nni, kkes ttaj nni. *Ammu* war ittiři ead. Min issehwan, ad ittwassuřa, u min issuřan, ad dd-ittwassehwa.’³² Ad arrey aya d řxarbet, d řxarbet, *wah* ad t arrey d řxarbet. Uca uřa d wa *marra*, war ittiři ead ař dd i ya yas wenni řar iřan řřeqq uca Necc ad as t wcey.’ ”

Ssif n SIDI x İcammuniyyen

³³“U cek, *a* mmis n bnađem, nabb uca ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, x ayt n İcammun u x useřqar nsen, ini: Ssif, ssif ittwajebd-dd, ittwassuyda maħend ad yecc, maħend ad ilellec,³⁴ - waxxa nitni ttwařan ict n tmeřriwt iyeccen, waxxa nitni ttgezznen ijj n ugezzen issxarriqen - , *aq* *ssif ittwajebd-dd* maħend ad cek yarr řarawen n ieeffanen ittwassnuqben nni zi dd-yusa wass nsen di řweqt n řehšab aneggaru n řmuesiyyet.’³⁵ Arr *ssif* řar ufurru n weyřaf nnes. Deg wemcan mani dd-tettwaxeřqed, di temmurt n řařeř nnek ad cem řekmey.’³⁶ Ad xam zeřeey wesxeđ inu, s tmesi n uduqqez *n ufugem* inu ad xam řuđeey uca ad cem ggeey deg ufus n ayt n buyezzu nni issnen ad deřen.’³⁷ Ad tiřid d macca i tmesi, idammen nnek ad ten ssizzřen di řwest n temmurt. War tettiři qaē řidaret dayek, mařar Necc, SIDI, aqa ssiwřey.’ ”

Ddnub n Urcalim

22¹Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar:²“Cek, *a* mmis n bnađem, ma tessed ad řhekmed, ma tessed ad řhekmed x tendint n idammen? Scen as *xenni* jjeayef nnes.’³ ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: *Cem, a* tandint, tenni issizzřen idammen di řwest nnes, ařami dd-tiweđ řweqt nnes, nni iggin imeyđa n řřanam x yixef nnes maħend ad zzaysen tessexmej ixef nnes! ⁴S idammen nni tessizzřed, tdewřed s umarwas, u s imeyđa n řřanam nnem nni teggid, aqa tessxemjed ixef nnem, tessiwqed ussan nnem uca trehhged ař isegg^wusa nnem. X uya wciy cem i řegnus i useřqar uca i temmura i ustehzi.’⁵ Inni yudsen d yenni igg^wejen ad zzayem stehzan, *cem, a* tamexmujt n yisem d *tenni* iccuren s uxarweđ.’⁶ Aqa da, řřukkam n Israyil tuya-ten dayem, kuř ijj ak-d jjeđ nnes, **maħend ad ssizzřen idammen**.⁷ Sseřqaren babatsen d yemmaten dayem, ggin s uyıř ak-d ubarrani di řwest nnem, řřaren ayujıř d tajař i dayem.’⁸ Min iřan iqeddsen i Necc, aqa tesseřqared t, uca ussan n ssebt inu tesseıřted i-ten.’⁹ Imceqqafen tuya-ten dayem **maħend ad ssizzřen idammen**, uca ccin x idurar nni din řarem. Aqa ggin řeřđiřet di řwest nnem.’¹⁰ Nitni ssearran řear n babam nni din řarem, d tenni tuya texmej umi xas idammen, aqa yeřben tt dayem.’¹¹ Ijj igga nnei ak-d tmeřřut n wajjar nnes, uca iijen nneyıni issexmej tamyart n

21:27 Hiz. 4:2; 17:17

22:2 Hiz. 20:4; 23:36

22:4 2 İj. 21:16; Hiz. 5:14; 20:30,31

22:9 Hiz. 18:6,11

22:10 Lawi 18:8,19; Hiz. 18:6

mmis, *ittegg* řefdihet *akides*, uca *eawed* iijen nneyni iyşeb ućmas, yeğis n babas, *din* ħarem. ¹² Aqa tťfen ariyaluten dayem, **maħend ad ssizzřen idammen**, lfayđa d warbeħ i teksid, uca tbezzeed cem x wajjar nnek s uyiř, maca tettud ayi, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.' ”

¹³ “Xzar, wtiy ifassen inu iij deg wenneyni zi ssibbet n ubećeey i teggid u zi ssibbet n idammen nni issizzřen di řwest nnem. ¹⁴ Ma ad iqqim uř nnem imten? Ma ad iřin ifassen nnem jehden deg wussan nni di i ħa ggey *min iġan* dıdd nnem. Necc, SIDI, aqa ssiwřey uca ad t ggey. ¹⁵ Ad cem ssuzzarey jar řegnus uca ad cem bezzey x temmura u ad ssbeddey taxmuji nni zzayem *dd-iffyen*. ¹⁶ *Ammu i* ħa tettwasseyğted zeg yixef nnem ztat i tiťtawin n řegnus u cem ad tessned belli Necc d SIDI.”

¹⁷ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ¹⁸ “A mmis n bnađem, inni n taddart n Israyil dewřen ayi am kuffu. Marra nitni dewřen d nnħas d istanyu d wuzzař d řexřif di řwest n tefqunt, aqa-ten dewřen kuffu n nnuqart.’ ¹⁹ X uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Minzi marra kenniw tdewřem am kuffu, s uya, xzar, Necc ad kenniw ssmuney di Urcalim. ²⁰ Axmi yarwen nnħas d istanyu d wuzzař d řexřif di tefqunt ħima ad xasen tcećeřen timesi maħend ad ten ssfesyen, ammu *kenniw i* ħa ssmuney d lħađab inu u deg wesear inu. Ad kenniw ssareyyħey din uca ad kenniw ssfesye. ²¹ Necc ad kenniw ssmuney uca ad xawem řuđey s tmessi n uduqqez inu *n ufugem* ařami kenniw ad tettwafesyem di řwest nnes. ²² Axmi ssfesyen nnuqart di tefqunt, ammu i ħa tettwassfesye kenniw dayes uca ad tessnem aqa Necc, SIDI, ssfaryey xawem ascar inu.’ ”

²³ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ²⁴ “A mmis n bnađem, ini as ‘Cem d tammurt nni war ittwassızdigen, *tammurt* břa anzar ijeħden deg wass n wesxeđ. ²⁵ Aqa din ict n tmeemuć n inabbiyyen di řwest nnes. Amećnaw ayrad izehharen iřarđ taymart nnes, *ammu i* ccin nitni řeemur. Kksen *min iġan d* taxabect d min iyřan. Nitni arnin tijjař nnes di řwest nnes. ²⁶ Ikeħhanen nsen sseyğiten ccariea inu u ssxemmajen timesřayin inu iqeddsen. Nitni war farrzen ca jar min iqeddsen d min ittwasseyğten u war sscanan ca lřarq jar min ixemjen d min izdigen uca belleen uřa d tiťtawin nsen i ussan inu n ssebt, uca *ammu* ttwassxemmajey di řwest nsen. ²⁷ Řħukkam di řwest nnes aqa amećnaw uccanen nni icarrgen taymart maħend ad ssizzřen idammen u maħend ad aređgen řeemur ħima ad bećejen ař mezri. ²⁸ Inabiyyen dřin ten s jjiř yuzřen. Nitni ttwařin řħecc uca ggın xasen s uezzem issxarriqen, qqaren: Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI!, *am* SIDI tuya war ini walu. ²⁹ Řgens n temmurt igga bezzez *x iwdan* s řexcunet, keccđen takeccadť, ħeşşaren řmeskin d umezřuđ, uca değen abarrani břa *yarsen yiři* řħeqq. ³⁰ Arzu yarasen iij n weryaz nni i ħa issbedden iij n řħiđ uca ad ibedd di tazzit di tťwee n temmurt ařami war ttaredğey, maca war t ufiy. ³¹ X uya ssfaryey xasen asxeđ inu. S tmessi n uduqqez inu *n lyađab inu* qđiy xasen, abrid nsen arriğ t x uzeğif nsen!', *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.” .

Uhula d Uhuliba

23 ¹Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ² “A mmis n bnađem, tuya *din* tnayen n temyarın, yessis n ict n temyart. ³ Nitenti qeħħbent di Mişra, di temzi nsent qeħħbent. Din tuya

22:11 Lawi 18:15,20; İrm. 5:8

22:13 ‘ubećeey ... idammen’ - s Teibranit ‘ubećeey nnem ... idammen nnem’.

22:13 Hiz. 21:22

22:14 Hiz. 17:24

22:15 Hiz. 12:14,15

22:18 İca. 1:22

22:25 Mt. 23:14

22:26 Lawi 10:10; Hiz. 44:23

22:27 Mıxa 3:11; Şaf. 3:3

22:28 Hiz. 13:10; 21:29

22:30 İzhd. 106:23

22:31 Hiz. 9:10; 11:21; 16:43

ebzent deg idmaren nsent uca din hadan ibbac nsent iezryen. ⁴ Ismawen nsent tuya Uhula, tameqqrant nsent, d Uhuliba. Nitenti dewřent inu uca urwent ihenjiren d thenjirin. Ina d ismawen nsent: Samarya d Uhula, u Urcalim d Uhuliba.

⁵ Uhula tqeħħeb ħari u teeceq inni tt ittxesen, ayt n Accur, jjiran *nnes*. ⁶ Nitni arđen arruđ adeħmi, řħukkam d imdebbaren, marra iħudriyyen icenēen, imnayen nni yenyin s uyis. ⁷ S tuqeħbit nnes tewca ixef nnes i nitni, ħar řemxeyyar n ayt n Accur, ħar marra nitni uca nettat tettwassexmej s marra wi tettexs, s marra imeyda nsen n řřanam. ⁸ Nettat war teji tuqeħbit nnes ak-d Imiřriyyen, minzi di temzi nnes řřsen nitni akides uca hadan ibbac nnes iezryen uca ssfarryen xas tuqeħbit nsen. ⁹ X uya wciy tt deg ufus n yenni tuya tt ittxesen, deg ufus n ayt n Accur i tuya teeceq. ¹⁰ Nitni ssearran řear nnes uca kksen ihenjiren nnes d thenjirin nnes uca ncyin tt s ssif. Tedweř as ijj n yisem war icnie jar temyarin uca nitni ssiwden xas řeħkamat.”

¹¹ “*Umi* tezra man aya ućmas, Uhuliba, aqa tarni ead deg weeceq nnes uca tarni uřa di tuqeħbit nnes ktar x tuqeħbit n ućmas. ¹² Nettat teeceq ayt n Accur, řħukkam d imdebbaren, jjiran nni yarden arruđ d lemliħ qaē, imnayen nni yenyin x yeysan, marra iħudriyyen icenēen. ¹³ Zriy aqa nettat tessexmej ixef nnes. Nitenti s tnayen idsent uyurent abrid d ijjen. ¹⁴ Nettat tarni *ead* di tuqeħbit nnes. *Umi* tezra iryazen, ħenncen ten x řħid, řsawar n yeryazen, arcamen di tintat tizegg^wayin, ¹⁵ beysen s webyas ħar tejeinnatin nsen, s irezzat s tintat ifarqen x izeġifen nsen, marra ħarsen ccuf am ineyrafen *n řeeskar*. Nitni arwesen di ayt n Babil, zi temmurt n lkaldaniyyen, tammurt mani ttwaxerqen. ¹⁶ Ammu i tedweř nettat tettexs i-ten umi tiřtawin nnes zrint *ten* uca nettat tessekk ħarsen ireqqasen, ħar *temmurt n* lkaldaniyyen. ¹⁷ Usin-dd ħares ayt n Babil maħend ad řřsen akides uca ssxemjen tt s tuqeħbit nsen uca nettat tessexmej ixef nnes zzaysen. *Xenni* igg^wej xasen řeemar nnes. ¹⁸ *Ammu* tqeħħeb s btařtay uca tessearra řear nnes. *Xenni* igg^wej xas řeemar inu am mammec tuya igg^wej řeemar inu uřa x ućmas. ¹⁹ Tqeħħeb ařas umi teeqeř x wussan n temzi nnes řami tuya tqeħħeb di temmurt n Miřra. ²⁰ Nettat teeceq inni tt ittxesen *zeg ayt n Babil* nni zeg weysum nsen am weysum n iġyař u nni zi wedeaq nsen am wedeaq n iysan. ²¹ Aqa teeqeb-dd ħar řeřđihet n temzi nnem, ařami Imiřriyyen ħadan idmaren nnem n temzi.”

²² “X uya, Uhuliba, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, xzar, Necc ad xam ssekkarey inni i cem ittxesen uca ad ggey ad xam dd-asen zeg wenned nnem. ²³ Ayt n Babil d marra lkaldaniyyen, imeħđayen d imcenēen d tarwa n tařiret, u marra ayt n Accur akidsen, iħudriyyen icenēen, lwulat, marra imdebbaren, ineyrafen *n řeeskar* d yeryazen s yisem, marra imnayen inni yenyin x yeysan. ²⁴ Nitni ad xam dd-usin s ikarruten i umenyi d tjarrarin iqarqben, u s ijj n wegraw n řegnus, s tcappat timeqqranin n useřqi d tcappat nneyni, uřa s tqebbarin x uzeġif. Nitni ssbedden ixef nsen deg wenned nnem u Necc ad asen wecy ddeewet u nitni ad cem ħekmen ełahsab ccariea nsen. ²⁵ Necc ad ggey tusmi inu didd i cem uca nitni ad zzayem ggen s wesear. Nitni ad qqsen tinzaren nnem d tiřtawin nnem uca min iqqimen ad iwđa s ssif. Nitni ad kksen ihenjiren nnem d yessim nnem uca min iqqimen zzayem ad ittawc s tmessi. ²⁶ Ad kksen arruđ nnem uca ad kksen řeħzuť nnem. ²⁷ *Ammu* i ħa ssbeddey řeřđihet nnem uřa d tuqeħbit nnem zi temmurt n Miřra, uca war ħarsen tessgieaded ead tiřtawin nnem u war tidared ead Miřra.”

²⁸ Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI “Xzar Necc ad cem ggey deg ufus n yenni cem icarrhen, deg ufus n yenni i x igg^wej řeemar nnem. ²⁹ Ad zzayem ggen am wecrah nsen u ad kksen marra i umi tarbred uca ad cem jjen awarni asen tettwaearrid uřa d tuēaryant ařami ittwaearra řear n tuqeħbit nnem uřa d řeřđihet nnem d tuqeħbit nnem. ³⁰ Ad zzayem ggen aya minzi tedfared

23:3 Hiz. 20:8

23:9 2 Ij. 17; 18

23:12 2 Ij. 16:7

23:26 Hiz. 16:39

23:29 Hiz. 16:39

řegnus am iggur bñadem awarni i řqeřba, u minzi tessxemjed ixef nnem s imeyđa n řřanam nsen. ³¹ Tuyured deg webrid n ućmam, x uya ad am wceř řkas nnes deg ufus nnem.”

³² Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI “Ad teswed řkas n ućmam wenni yuřęen u iweseen, ařami řqedd nnes ad yarr ředyan ad zayem dehcen s řęegra u ad zayem stehzan. ³³ Ad teccured s wescar d wećdan. Řkas n ućmam Samarya d ijj n řkas n ureddeğ d řxarbet. ³⁴ Ad t teswed uca ad t zemmed, ad tyezzed cquf nnes uca ad tqebced zayes idmaren nnem, minzi Necc nniř t, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI.”

³⁵ “S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, umi dayi tettud uca temmenđared ayi awarni i wecur nnem, s uya tarebbud cem s yixef nnem uřa d řefđiřet nnem d tuqeřbit nnem.”

³⁶ Inna ayi SIDI “A mmis n bñadem, ma tixed ad tcarreed Uhula d Uhuliba? Ini asent xenni jjeayef nsent. ³⁷ Minzi zennant uca idammen řeřqen řar ifassen nsent u zennant ak-d imeyđa n řřanam nsent. Sennej i uya arrint iřenjiren nsent, inni urwent i Necc, ad řwan timessi d macca i nitni. ³⁸ Marra aya ggint dayi: nitentni ssexmjent Zzawect inu Iqeddsen uca sseigřtent ussan inu n ssebt. ³⁹ Minzi umi řarsen i tarwa nsent i imeyđa nsent n řřanam, usint-i-dd deg wass nni simant nnes di Zzawect inu Iqeddsen mařend ad tt sseigřtent. Xzar, ammu i ggint di řwest n Taddart inu. ⁴⁰ Ead ssekkent x yeryazen i dd-yusin zi řaggwaj. Ssekken areqqas řarsen, u xzar, usin-dd nitni, inni i x tessirded ixef nnem, i x tkulared tiřřawin nnem uca theřted s telwitz.

⁴¹ Teqqimed x ijj n řectu yecna, tuřa zzates řřabřa issweřden i x tessarsed řebxur inu d zsect inu.

⁴² Řřess n řřaci issusem *din* řares. *Xenni* nedhen iskarjyyen zi řexřa řar yeryazen nni *iřan* zi řřaci i nwdan. Ina ggint timeqyasin řar ifassen nsent uřa d ijj n tajj izewwqen x izeğifen nsent.

⁴³ *Xenni* nniř necc ‘Aqa-ten zennan ak-d ict n řqeřba dduysaren. Řexxu tuqeřbit nnes simant nnes tuyur tettqeřřeb uca *ammu* uřa d nettat. ⁴⁴ Nitni udfen řares am udfen řar ict n temyart d řqeřba. Ammu udfen řar Uhula u řar Uhuliba, timřarin nni iittwafedřen. ⁴⁵ Iryazen isegğden ad tent řekmen elahřab řęeqq n tinni izennan u elahřab řęeqq n tinni issizzařen idammen, minzi nitenti d timřarin izennan uca idammen řeřqen řar ifassen nsent.” ⁴⁶ Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: “Necc ad xasen ssekkareř ijj n wegraw uca ad ten arreř d taymart d takeccađt.

⁴⁷ Agraw n řęens ad tent yarřem uca ad tent qeđeen s řesyuf. Iřenjiren nsen d řęenjirin nsen ad ten nřen uca ad sscemđen tudrin nsent s tmesi. ⁴⁸ *Ammu* i řa sšbeddeř řefđayeh nsent di temmurt ařami i řa ttwaeřment marra timřarin uca war tteggent ead amecnaw řefđayeh nsent. ⁴⁹ *Ammu* i xakent řa ggen řefđiřet nkent uca ad tarbunt ddnub n imeyđa nkent n řřanam uca ad tessnent, aqa Necc Sidi d SIDI.”

Urcalim d ict n marmita tnenna

24¹ Yusa-dd řari wawař n SIDI deg useggwas wiss tesa, deg uyur wiss eecra, x wass wiss eecra n uyur, iqqar: ² “A mmis n bñadem, ari i yixef nnek isem n ass-a, *isem* n ass n yiđa. Deg wass-a nni ad iřřar ujeğid n Babil Urcalim.

³ Siweř ijj n uredya i taddart iyewwřen nni, uca ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Egg ijj n teydurt, egg i-tt uca kebb dayes aman. ⁴ Egg dayes tifettutin *n weysum*, marra tifettutin icnan, tameřřađt d teyrudř, eemmar *i-tt* s yexsan d lemliř qae. ⁵ Ksi lemliř n wuři uca arr uřa d

23:35 Irm. 2:32; 3:21; 13:25; 18:15; Hiz. 22:12

23:36 Hiz. 20:4; 22:2

23:37 Hiz. 16:21; 20:26,31

23:38 Hiz. 22:8

23:39 2 Ij. 21:4-7.; Hiz. 16:21

23:41 Awřn. 7:17

23:45 Hiz. 16:38

23:47 Hiz. 16:41

24:3 Irm. 1:13

akeccuḍ sadu nsen. Ejj ad sehden mliḥ aṛami ʿad ixsan nnes ad dayes ttwanennan.’ ”

⁶ S uya, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI: “Uct x tandint n idammen, taydurt tenni zi řexmej nnes *ʿad* dayes, tenni zi war yekkis řexmej nnes! Kkes zzayes tafettut awarni n tfettut *nneyni* bṛa ad xas teggid taqedduḥt. ⁷ Minzi idammen nnes aqa di řwest nnes, tessizeř i-ten x ict n teřđart taqeccart. War ten tessizziř x temmurt maḥend ad ten teddiř s ucař. ⁸ Ĥima ad ittwassekkar wesear, Ĥima ad yiři wenqam, ggiy idammen nnes x teřđart taqeccart Ĥima war ttwasduřyen *idammen nnes.*”

⁹ S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: “Uct x tendint n idammen! Uřa d Necc ad ggey aqellij n ukeccuḍ i uceęęař n tmessi imyar! ¹⁰ Arni akeccuḍ, ejj timessi ad tarey ařtas, cennef aysum mliḥ uca ejj kuffu isstextixen ad iḥaj uca ejj ixsan ad cemḍen. ¹¹ Arr xenni taydurt ixwan *ʿawed* x řefhem nnes Ĥima ad isehed u ad icmeḍ ddra nnes n nnḥas uca ad tefsi zzayes texmuji i dayes iġan, *u xenni* ad ittwaqđi řexmej. ¹² *Marra* amarret aqa-t di bařeř. Řexmej nnes ifeyyḍen war dd-iffiy zzayes. Arr řexmej nni di tmessi! ¹³ Di texmuji nnem teġi řefđiḥet nnem minzi Necc tuya xsey ad cem ssizedgey uca *xenni* war tettwassizdiged. S uya war tettwasizdiged ař xam i ya ssiwḍey lyaḍab inu itteḥduduqen. ¹⁴ Necc, SIDI, ssiwřey. Ad iffey u Necc ad t ggey. War semḥey deg imerwusa u war zziġzey u war ndimey. Ad xam ḥekmen ibriden nnem d tmegga nnem, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

War ttegg s wecḍan x uweřtu n Urcalim

¹⁵ Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar: ¹⁶ “A mmis n bnađem, xzar, s ict n tecti Necc ad kessey mezri nnek zzat i tiřtawin nnek. Cek *maca* war tettrud u war tteji ad uzzřen imeřtawen nnek.

¹⁷ Syuyy deg uhedden, war ceřt x umettin. Qqen arezzet nnek xak uca egg tisiřa nnek deg iḍaren nnek, u war ttřeḥḥaf acřayem nnek d tmart nnek niy ad tecced ayrum nni i dd ya yawyen iwdan *i wecḍan.*” ¹⁸ Yar tuffut ssiwřey i řgens u yar tmeddit temmut tmeřtut inu u di twecca ggiy am mammeç i d ayi ittwaweřša. ¹⁹ Inna ayi řgens “Ma war texsed ad aney tessecd min enant tmesřayin-a, mayemmi i tegged ammu?” ²⁰ Necc nniy asen “Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar

²¹ ‘Ini i taddart n Israyil: Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI! Xzar, Necc ad sseiġtey Zzawect inu lqeddsen *tenni d* aeuġi n jjeḥd nwem d umezri n tiřtawin nwem d řehzuř i řeęmar nwem, uřa d iḥenjiren nwem d yessitwem nni tejjim din ad wḍan s ssif. ²² *Xenni* ad teggem am mammeç ggiy Necc. War ttřeḥḥafem acřayem d tmart, uca ayrum *i dd-yiwyen* iryazen, war *t* tettettem.

²³ Arezzat nwem ad iřint x izeġifen nwem u tisiřa nwem deg iḍaren nwem. War tceřtnem u war tettrum. Ad teḥḥam di řmuęsiyyet nwem uca ad teqdidsem iġen ak-d wenneyni. ²⁴ Ammu i ya yiři Ĥizqiyal d řeęřamet n řeęjeb i kenniw. Ad teggem nican am mammeç igga netta. Xmi dd i ya yas degga, ad tessnem, belli Necc Sidi, d SIDI.”

²⁵ “Uca cek, *a* mmis n bnađem, deg wass i zzaysen i ya kessey lburj nsen, řefraḥet x telwitz nsen, d mezri n tiřtawin nsen d iḥenjiren d thenjirin nsen nni yarebbun nitni deg wuř, ²⁶ aqa deg wass nni simant nnes ad řarek dd-yas iġen wenni yarewřen maḥend ad yegg tnayen n imezzuyn nnek ad sřen *uya.* ²⁷ Deg wass nni ad yarzem uqemmum nnek ak-d *uqemmum* n wenni yarewřen uca ad tessiwřed, war tettiřid ʿad d aynaw. Cek ad asen tiřid d řeęřamet n řeęjeb uca nitni ad ssnen belli Necc d SIDI.”

24:6 Hiz. 22:2

24:9 Nḥm. 3:1; Ĥab. 2:12

24:14 Hiz. 5:11; 23:24

24:23 Hiz. 4:17

24:24 Hiz. 12:6

Nnubuwa ɗidd i Iɗamuniyyen

25¹Yusa-dd ɗari wawaɗ n SIDI, iqqar: ²“A mmis n bnaɗem, arr uɗem nnek ɗar ayt n **ɗammun** uca nabb xasen. ³Ini i ayt n ɗammun ‘Sɗem i wawaɗ n Sidi inu, SIDI! Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Umi tennid ‘Ya, ayuz!’ x Zzawect inu Iqeddseen umi tt sseiɗten, u x temmurt n Israyil umi tt areɗɗen nitni, uɗa x taddart n Yahuda ɗami ten iwyen ɗar lmenfa, ⁴s uya, xzar, Necc ad wceɗ cem *a*, *tammurt n ɗammun* d tasyart i yenni dd-yusin zi ccarq uca nitni ad ggen ɗemrageɗ nsen dayem uca ad arren tizedɗiɗin nsen dayem. Nitni ad ccen ɗiɗiɗet nnem uca ad swen aceffay nnem. ⁵Necc ad ggeɗ Rabba d dɗmani n ureyyeh i iɗeɗman uca *tammurt n* ayt n ɗammun d wemcan n arraɗet i wuɗi uca kenniw ad tessnem belli Necc d SIDI.’”

⁶“Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Umi tewtid ifassen nnek ijj deg wenneyɗi u tedzed s uɗar, uca tɗarɗed s marra nɗafaxet nnek di ɗeemar x temmurt n Israyil,’ ⁷s uya, xzar, Necc ad sswizzɗey afus inu ɗɗid nnek uca ad cek arrey d takeccadɗi i ɗegnus u ad cek qeɗeɗy zi jar ɗegnus uca ad kenniw teɗɗiɗy zi temmura. Ad cek areɗɗey uca ad tessned aqa Necc d SIDI.”

Nnubuwa ɗidd i Mu’ab

⁸“Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Umi **Mu’ab** d Saer qqaren: Xzar, taddart n Yahuda *teɗa* amecnaw marra ɗegnus!, ⁹s uya, xzar, Necc ad arzmey ayeɗdis n ztat n Mu’ab, zi tneddam, zi tneddam nnes nni *iɗan* ɗar ɗɗarf qae, talwizt n temmurt, Bayt-Yacimut, Bael-Maɗun d Qiryatayim. ¹⁰Necc ad wceɗ aya d tasyart i ayt n ccarq *jmie* ak-d *temmurt n* ayt n ɗammun, ɗima war tettiɗi *ead* ɗidaret deg ayt n ɗammun jar ɗegnus. ¹¹Ad ssiwɗey ɗeɗkamata x Mu’ab u nitni ad ssen, belli Necc d SIDI.”

Nnubuwa ɗidd i Idum

¹²“Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Umi **Idum** igga s nneqmet waha ɗidd i taddart n Yahuda uca umi idweɗ daysen ɗeib aɗas umi zɗaysen neqmen, ¹³x uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, ad sswizzɗey afus inu ɗidd i Idum uca ad zɗayes qeɗeɗy bnaɗem d ɗmaɗ uca ad t ggeɗ d ɗxirbet zi Tayman, uca ad wɗan s ssif aɗ Dadan. ¹⁴Necc ad ssiwɗey nneqmet inu x Idum s ufus n ɗgens inu Israyil u nitni ad ggen ak-d Idum eɗaɗsab ɗaɗab inu u eɗaɗsab asear inu. Ammu ad ssen nneqmet inu!’ iqqar Sidi inu, SIDI.”

Nnubuwa ɗidd i Ifilistiyyen

¹⁵“Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Umi **Ifilistiyyen** ggin s nneqmet u neqmen s nɗafaxet n wuɗ umi areɗɗen nitni zi ɗeɗdawet iddumen, ¹⁶s uya, ammu i iqqar SIDI inu, SIDI “Xzar, Necc ad sswizzɗey afus inu ɗidd i Ifilistiyyen uca ad qeɗeɗy Ikritiyyen uca ad areɗɗey min iqqimen x tma n ɗeɗɗar. ¹⁷Nneqmat timeqqaranin s leeqayeb iqeshen ad daysen ggeɗ u nitni ad ssen belli Necc d SIDI, xmi i ɗa kemmɗey nneqmet inu daysen.’”

Nnubuwa ɗidd i ɗur

26¹Imsar deg usegg^was wiss ɗiɗcac, deg *wass* amezwaru n uyur, aqa yusa-dd ɗari wawaɗ n SIDI, iqqar: ²“A mmis n bnaɗem, umi tenna *tendint n* ɗur x Urcalim ‘Iya ayuz, aqa-tt tettwarezɗa, tawwart n ɗegnus tettwarzem ayi. Necc ad ɗari yiɗi *wagɗa* aɗas, umi nettat tettwaredɗeɗ *ɗexxu!*’ ³X uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Xzar, Necc ɗiɗ ɗidd nnek, *a* ɗur! Ad

25:2 Irm. 49:1

25:4 ‘dayem ... nnem’ - ixs ad yini ‘di temmurt ... n temmurt’.

25:8 Irm. 48:1-49:7-22

25:10 Hiz. 21:37

25:16 ‘ɗeɗɗar’ - niɗ ‘il’.

xam ssekkarey aṭṭas n řegnus, amecnaw řmedd n řebřar ak-d řemwaj nnes. ⁴ Nitni ad aredřen řehyuđ n *tendint n řur* uca ad arřen řřumeat nnes u Necc ad xas kksey acař nnes uca ad tt arrey d tařđart taqeccart. ⁵ Ad *din* tiři di řwest n řebřar mařend ad xas bezzeen tiracciwin, minzi Necc nniy *t*, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, u nettat ad tiři d takeccađt i řegnus. ⁶ Yessis nni *iđan* deg iyyar, ad ttwanyent s ssif u nitni ad ssen belli Necc d SIDI. ⁷ Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI 'Xzar, zi ccamal ad ssiwđey Nabuxadrařřar, ajeđid n Babil, x řur, ak-d iysan d ikarruten, ak-d imnayen, u ak-d ijj n wegraw d ijj n řgens d ameqqran. ⁸ Ad iney s ssif yessim nni yeđan deg iyyar, ad issbedd řqammat đidd nnem, ad ibna ijj n wecbar đidd nnem u ad issbedd đidd nnem ict n tesqift *ttwaggen tt s* tcappat timeqqranin. ⁹ Netta ad igg icarriyyen n wedham đidd i řehyuđ nnem uca ad issřeyyed ssumeat nnem s řesyuf nnes. ¹⁰ Zi ssibbet n ubarru n yeysan nnes ad ac ideř řeejaj nsen, s zzhir n imnayen d uqarqeb n tjarrarin d *ddriz n* ikarruten ad arjijen řehyuđ nnem xmi i řa yadef x tewwura nnem am dd-udfen x ict n tendint tettwahdem. ¹¹ S icucca n yeysan nnes ad iefes x ibriden nnem marra, ad iney řgens nnem s ssif uca ipilaren nnem ijehden *iqeddsen* ad wđan řar temmurt. ¹² Nitni ad acaren agra nnem ad keccđen tasebbabt nnem, ad aredřen řehyuđ nnem, ad yedřen tudrin nnem, u izra nnem d třenya n ukeccud nnem d řeejaj nnem ad ten mmendaren deg waman. ¹³ *Ammu* i řa ssesqarey đdriž n izřan nnem, uca řřess n řgambriyyat nnem war ittweiseř ead. ¹⁴ Ad cem arrey d tařđart taqeccart i wefsar n tracciwin i tneymart n iseřman, emmarř ad tettwabnid *ewawed*, minzi Necc, SIDI, nniy t!', *ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI."

¹⁵ "Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI i *tegzirt n řur* 'Ma war ttarjijint temmura x tma n řebřar s řřess n uweřtu nnem, xmi sssuereuren inni ittwayezzmen i řmewt, xmi i řa temsar ict n tecti ineqqen di řwest nnem? ¹⁶ Marra řřukkam n řebřar ad dd-hwan zi řekrasi nsen igellden u ad ksen iřacen nsen, ad eaynen arruđ nsen iburđaren s tintat ifarzen. Ad řehřfen s arjef, ad qqimen x temmurt uca ad arjijen di kuř řweqt uca ad xam nnxeřen. ¹⁷ Ad xam ssiřyen ijj n wezři s ijejduren, ad am inin: Mammec tettwateřhid, *a cem*, tenni i di zedyen inni *dd-iffyen* zi řebřar, *a cem* tandint iceneen, tenni tejhed aṭṭas di řebřar, *wah* nettat d imezday nnes, tenni itteggen arjef jarasen di marra inni tuřa dayes izedđyen. ¹⁸ Řexxu ad arjijent temmura x tma n řebřar deg wass n uweřtu nnem, *wah* timmura x tma n řebřar ad nnxeřenent s uneggar nnek.' "

¹⁹ "Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI 'Xmi Necc cem i řa yarrey d tandint ittwaređřen amecnaw tineddam nni war izdiřen, xmi xam i řa ssiwđey aman yuđřen uca *xmi* aṭṭas n waman ad cem đřen, ²⁰ *xenni* ad cem dd-ssehwiy ak-d yenni dd-ihwan deg weřfur n *wendeř*, řar řgens n řweqt n zic, uca ad cek ssarsey di řağay n temmurt, di řxirbat n řweqt n zic, řar inni dd-ihwan deg *weřfur n* *wendeř*, řima war tettiřid ead s imezday. *Maca* di temmurt n yenni iddaren ad wcey řeezz. ²¹ Ad am arrey d ijj n umedy a n warjef uca war tettiřid *ead*. Ad xam arzun uca war tettwifid emmarř i řebđal', *ammu* i iqqar SIDI inu SIDI."

26:7 'ak-d iysan d ikarruten' - s Teibranit 'ak-d uyis d ukarru'.

26:11 'ipilaren nnek ijehden' - aqa-ten d ipilaren n weebd n Baedal d zzwect n Hirkulis di řur. War řin d řexyařat n řřanam maca d ipilaren.

26:11 lca. 5:28; lrm. 47:3

26:13 lca. 24:7,8; lrm. 7:34; 16:9

26:17 'inni dd-iffyen zi řebřar' - imezday n řur tuřa yarwesen deg imezday n řebřar minzi tuřa tagzirt tgazeed zi řebřar ak-d imezday nnes umi řares txezzared zi řağğaj, zi temmurt. 'tenni itteggen arjef ...' - man aya war ixs ad yini aqa imezday n řur tuřa ssiğğiden ijj i wenneyni, maca, umi řarsen ijj n isem itteneen zi ssibbet n tasebbabt nsen di marra đdunnit, aqa arjen umi řrin nitni ccan n tendint nsen, uca uřawen nsen dewřen ccuren s uweqqar ařami tandint iřewwes iten s yisem nnes iceneen.

26:17 Asa. 18:9-19

Izfi s igejduren x Şur

27¹ Yusa-dd ɣari wawař n SIDI, iqqar: ²“Cek, a mmis n bnadem, sgaæed ijj n wezri s igejduren x Şur. ³Ini i Şur, *tandint* i din izeddyen ɣar tewwura n řebħar, *tandint* nni ittajaren ak-d řegnus *nni izeddyen* di temmura aţtas ɣar tma n řebħar ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: A Şur, cem teqqared:

Necc aqa-yi nican deg waźri.

⁴Iymiren nnem aqa-ten deg wuř n řebħur, inni cem ibnan aqa ggin azri nnem nican.

⁵Marra tiřwiħin n tfeřwin n tyarruba nnem ggin tent di tnayen i cem zi tcejjura n umerzi, iwyen tcejjura n tengelt zi Lubnan, maħend ad am ggen tiħenya i řbaccat. .

⁶Zi tcejjura n řbeğud n Bacan ggin řemqadef nnem, řbankuwat nnem i *uqadef* aqa-ten zi řeaj tettwagg deg ukeccud n tengelt, *iwyen t* zi temmura x tma n řebħar n ayt n Kittim. .

⁷Řbacc nnem tuɣa zi řeqten azdad zi Mişra, xeyyden t s waţtas n tintat, řbacc tuɣa i cem d taceğant.

Tasqift n uqiđun nnem tuɣa zeg udehmani d arjuwani n temmura x tma n řebħar n Ilica.

⁸Imezday n Şidun u n Arwad tuɣa-ten d iqeddafen nnem.

Imiɣisen nnem, a Şur, nni dayem iğan, tuɣa-ten d ineddahen nnem.

⁹Iwessura n Jubayl d imiɣisen nnes tuɣa-ten dayem, tuɣa eeddřen *marra tizza* nnem.

Marra tiyarruba n řebħar d ibeħriyyen nsen usin-dd ɣarem ħima ad kidem sebbeben.

¹⁰Inni zi Lfurş u zi Lud u zi Fuţ tuɣa-ten di řeeskar nnem, iryazen ieeskariyyen. Uyřen tcappa *nşen* d tqebbart *nşen n uzeğif* dayem uca wcin am řeez. ¹¹Arraw n Arwad d řeeskar nnem tuɣa-ten x řeħyuđ nnem uca Igammadiyyen, *ayt bu-teryast nnem*, *bedden* x ssumeat nnem. Tcappat nsen iqeşhen n useřqi tuɣa uyřent deg wenneđ x řeħyuđ uca arnint deg waźri nnem aţtas.

¹²Tarcis tuɣa tsebbeb akidem i ssibbet n ufeyyeđ n eřam kuř igeřwan. Nitni wcin am nnuqart, uzzař, astanyu d řexfif di řtwee *n sseřeet* nni *d asen* tezzened. ¹³Jawan d Tubal d Macix tuɣa-ten d isebbaben nnem. Nitni wcin am řeemur n iwdan d řeqcue n nnħas di řtwee n *sseřeet* nnem. ¹⁴Zi taddart n Tujarma wcin am iysan d imnayen d iserdan di řtwee *n sseřeet* nni *d asen* tezzened.

¹⁵Arraw n Dadan tuɣa-ten d isebbaben di řtwee nnem. Aţtas n temmura x tma n řebħar tuɣa xsent ad řtfent *sseřeet* zeg ufus nnem. Tiɣmas timeqqranin n řfiř d ukeccud n webnus arrin am tent-i-dd. ¹⁶Aram tuɣa ittsebbeb akidem x waţtas n řeqcue i řşenneed. Nitni wcin am karbunkel d ajurwani d lburđa s tintat ifarzen d řeqten azdad d řmarjan d řeeqaq izeggwayen di řtwee *n sseřeet* nni *d asen* tezzened. ¹⁷Yahuda d temmurt n Israyil tuɣa d tsebbaben akidem. Nitni wcin am imendi zi Minnit uřa d ħalawit, tamment, zzedt d balsam di řtwee n *sseřeet* nnem. ¹⁸Dimacq tuɣa ittsebbeb akidem x waţtas n řeqcue i řşenneed, x marra igeřwan nnem, s binu n Xilbun d řduft tacemřařt. ¹⁹Di řtwee n *sseřeet* nni *d asenn* tezzened, wcin am Vadan d Jawan uzzař

27:3 Hiz. 28:12

27:5 ‘amerzi’ - niy ‘amedzi’.

27:6 ‘Kittim’ - ixs ad yini ‘Qubrus’.

27:6 Ica. 2:13

27:15 ‘akeccud n webnus’ - ict n marka n ukeccud d tabarcant nni iwezenen ktar zeg waman ařami ad dd-ihwa ukeccud n ‘ibnus’ umi ittwanendar deg waman.

n wemziř d qassiya d uyanim uhemmum ittfulħen zi Uzal. ²⁰ Dadan tuya ittsebbab akidem s werruđ n tbardiwin i uneddah. ²¹ Ieraben *di řwařat* d marra řħukkam n Qidar tuya ttsebbaben akidem. Deg izemrawen d icarriyyen d imyanen tuya ttsebbaben akidem. ²² Isebbaben n Caba d n Raema tuya-ten d isebbaben nnem. Nitni wcin řemxeyyer n řećur d eřam kuř izra iyřan d wurey d řtwee n *sseřeat* nni *d asen* tezzened. ²³ Ĥaran d Kinna d Eadan, isebbaben n Caba, Accur *d* Kilmad, tuya ttsebbaben akidem. ²⁴ Nitni sebbeben akidem s řeebayat icenċen d iseřhamen ideħmiyyen d lburđat tiqarqacin u s řkettan iyřan s *ifřan n* tintat ifarzen, inni *iġan* jar sseřeat nnem s tesyunin ijeħden ittwamudden. ²⁵ Iyarruba n Tarcic tuya-ten d ikaravanen nnem.

“Tuya cem *dinni*, teccured u tdeqřed ařtas,
deg wuř n řebħur,

²⁶ Iqeddafen *nnem* iwyen cem yar waman imyaren,
asemmiđ zi ccarq yarza cem deg wuř n řebħur. -

²⁷ Igeřwan nnem d sseřeat nni tezzened u tsebbabt nnem,
ibeħriyyen nnem d ineddahen nnem d inni iċeddřen tirezza nnem,
d isebbaben nni ittsebbaben akidem,
d marra iċeskariyyen, *inni* akidem
u ak-d marra agraw di řwest nnem,
ad wđan deg wuř n řebħur,
deg wass n uweřtu nnem. -

²⁸ Zi řħess n tyuyyit n ineddahen nnem,
ad arjijent dcurat nnem. -

²⁹ Ad hwan zi tyurraba,
marra inni iřřfen timeqdafin,
marra ibeħriyyen d marra ineddahen nnem,
ad bedden x temmurt,

³⁰ uca ad ssgaċeden tmija nsen
uca ad syuyyen s *imeřřawen imarzagen*,
ad mmenđaren taċċejact x izeġifem nsen,
ad marġen deg iyyeđ,

³¹ uca ad ħeffen ixef nsen zi ssibbet nnem
uca ad beysen s txuncay n wecđan,
uca ad xam run imeřřawen imarzagen,
s řċemar iċcur s tarzugi u s tyuyyit tamerzagt. -

³² Am ttweħwħen ad xam ssgaċeden ijj n izři s iġejduren
uca ad xam wten agejdur,
ad inin ‘Man wen *iġan* amecnaw řur,
amecnaw *tendint* ittwahedmen di řwest n řebħar?

³³ Řami dd-usint sseřeat nnem zeg *ujemmađ n* řebħur,
tuya tessjiwned ařtas n řġgnus.
S wařtas n iġeřwan nnem d tsebbabt nnem,
tarrid ijeġiden n temmurt d ttwajar.

27:26 Hiz. 17:1

27:27 Asa. 18:9-19

27:28 Hiz. 26:10,15

27:31 Irm. 48:37

³⁴ Di tsacæet nni di tettwarzed s řebħur, di řmehmud n waman, tuya tewða tsebbabt nnem marra u marra agraw i yarem.

³⁵ Marra imezday n temmura x tma n řebħar ttbehten, u ijeğiden nsen ttarjfen, ttneřřieen udmawen nsen.

³⁶ Isebbaben jar řegnus ad xam řeffaren. Aqa tdewřed d ijj n umedya i warjef, uca war tettiřid ead i řebda.”

Nnubuwa x řħakem n řur

28¹ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ² “A mmis n bnađem, ini i řħakem n řur ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Minzi tessgaæded uř nnek, tennid: Necc d arebbi, necc ttýmiř x řkursi n arebbi di řwest n řebħur!, waxxa cek d bnađem, war teğid d arebbi, aqa teggid uř nnek *xenni* amecnaw uř n ijj n arebbi.”³ Aqa da, cek d amiřis x Daniyil, war din *iři* ca uřa d ijj n sirr innuffaren xak. ⁴ S tiřit nnek d řefhamet nnek aqa tessmuned i yixef nnek igeřwan *myaren* uřa teggid urey d nnuqart deg ixammen nnek n txubay. ⁵ S tiřit nnek imyaren řar tsebbabt nnek, tarnid deg igeřwan nnek uca di ssibbet n igeřwan nnek *myaren*, issgaæed uř nnek ixef nnes.’”
⁶ “X uya, *ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI, umi teggid uř nnek amecnaw uř n ijj n arebbi, ⁷ x uya, xzar, Necc ad xak dd-awyey ibarraniyyen, řegnus iqeshen ařtas. Nitni ad jebden řesyuf nsen đidd i wezři n tiřit nnek uca ad ssesden tissiqt nnek. ⁸ Nitni ad cek ssehwan deg weřfur *n wendęř* uca ad temmted řmewt n yenni ittwasxesyen deg wuř n řebħur. ⁹ Ma tzeemed s tidett ad tinid zzat i wudem n yenni cek i řa inřin ‘Necc d ijj n arebbi!’. Aqa cek d bnađem, war iři d arebbi deg ufus n yenni i cek i řa deřen. ¹⁰ Ad temmted s řmewt n yenni war itt waxetnen, s ufus n ibarraniyyen, mařar Necc nniř *t!*’, iqqar Sidi inu, SIDI.”

Izři n ugejdur x řur

¹¹ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ¹² “A mmis n bnađem, sgaæed ijj n yezři s igejduren x ujeğid n řur uca ini as ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI:

A cek, d wenni d řxatem n řebni ifarzen, teccured s tiřit u tkemmřed deg wezři! -

¹³ Tuya cek di Eadn, di jjennet n AREBBI.

Tuya dřin cek s eřam kuř izra iřřan:

řeęaq, tyaqut d dyamanti,

tkrisulit, biril d yaspis,

řaffir aziza, karbunkel d smaraxt, uřa d wurey tuya dayek.

Řxedmet n ibendiren nnek d ubarru n temyarin nnek *tuya-tt* dayek,

deg wass nni di dd-tettwaxeřqed tuya wejdent.

¹⁴ Tuya cek d ijj n ukirub d amedhun issdurryen,

uca Necc d wenni cek iggin *ammu*.

Tuya cek x wedrar iqeddsen n arebbi,

teggured di řwest n izra itteđduduřen. -

27:36 Hiz. 26:21

28:2 Ica. 31:3

28:7 Irm. 6:23

28:12 Hiz. 27:3

28:14 ‘ikiruben’ - ict n marka n lmalakat.

¹⁵ Tuḡa cek tkemmřed deg ibriden nnek,
zeg wass nni di dd-tettwaxeřqed,
ař dayek tettwaf řmuesiyyet.

¹⁶ S řemyaret n tsebbabt nnek,
iccur daxeř nnek s řexnunect uca *xenni* texđid.
S uya ad cek ssiḡḡejeř x wedrar n arebbi,
ad cek mħiy zi řwest n iżra itteħduduqen,
a cek akirub issdurryen!

¹⁷ Uř nnek issḡaeed ixef nnes s wazri nnek,
aqa tessciřted tiřit nnek s tissiqť nnek.
Necc ndarey cek x temmurt,
uca arriy cek zzat i wudem n ijeřiden,
ařami zemmaren ad yarek-dd xzaren s řęegra.

¹⁸ Zi ssibbet n řqedd n řmuesiyyet nnek,
d řęecc n tsebbabt nnek,
aqa tyesbed tizzawiyin nnek iqeddsen.
S *uyenni* arriy ict n tmessi teffey zi řwest nnek,
tenni cek iccin,
uca arriy cek d ięyęđ x temmurt,
zzat i tiřřawin n marra inni cek ittwařan.

¹⁹ Marra inni cek issnen jar řęgnus,
arejfen zzayek.
Tdewřed d ijj n umedy a n warjef
u war tettiřid *ead* i řebda.

Nnubuwa đidd i řur

²⁰ Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar: ²¹ “A mmis n bna dem, arr udem nnek řar řidun uca nabb xas, ²² uca ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Aqa da, Necc aqa-yi đidd nnem, *a* tandint n Sidun! Necc ad ttwasęuęey di řwest nnek uca nitni ad ssnen bellli Necc d SIDI xmi dayes i řa ggey řęękamata uca ad zzayes ttwasqeddseř. ²³ Ad ssekkeř řřaeun di řwest nnes uřa d idammen deg ibriden nnes uca wenni ittwanęen ad iwđa di řwest nnes s ssif nni xas *i řa yiřin* zeg wennęđ nnes. *Xenni* ad ssnen, bellli Necc d SIDI. ²⁴ Eemmarř ead ad yiři i taddart n Israyil asennan iqebcen niy tazegęwart itteqqsen zeg inni d asen dd-innđen, inni ten isseřqaran. Nitni ad ssnen bellli Necc d Sidi, d SIDI *i řiř.*”

²⁵ “Ammu i iqqar SIDI inu, SIDI! ‘Xmi i řa ssmuney taddart n Israyil zi řęgnus nni mani ttwabezzeen nitni, uca Necc ssecneř-dd ixef inu d Amqeddes daysen zzat i tiřřawin n řęgnus, *xenni* ad zedyen di temmurt nni wciř i umsexar inu Yaęqub. ²⁶ Nitni ad zedyen di řaman uca ad bnan tudrin u ad zzun tizayarin, *wah* nitni ad *din* zedyen di řaman awarni řami ggiř řęękamata x marra inni ten ikeccđen zi *temmura* i d asen-dd innđen. *Xenni* ad ssnen bellli Necc d SIDI, AREBBI nsen.’”

Nnubuwa đidd i Miřra

29¹ Yusa-dd řari wawař n SIDI deg usegęwas wiss eęcra, deg uyur wiss eęcra, x *wass* wiss tenęac n uyur, iqqar: ² “A mmis n bna dem, arr udem nnek řar řireun, ajeřid n Miřra uca nabb xas u x marra *tammurt* n Miřra. ³ Siweř, ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Xzar, Necc đidd

nnek, *a* Fir'eun, ajeđid n Mišra, *cek* d řhaycet nni izzřen di řwest n iyezran, tenni iqqaren: Iyzar inu, necc ggiy *t* i yixef inu. .

⁴ Necc ad ggey tisennarin deg uyesmar nnek uca ad ssřesqey iseřman n iyezran nnek řar teqcurin nnek uca ad cek dd-jebdey zi řwest n iyezran nnek uca marra iseřman n iyezran nnek ad řesqen řar teqcurin nnek. ⁵ Necc ad cek ndarey *barra* di řexřa, cek d marra iseřman n iyezran nnek. X wudem n yeyyar ad tewđid. War *din* wenni cek i řa yawyen niy cek i řa iřfen. Necc ad cek wcey amecnaw macca i řewřuc n temmurt u i ijdađ n ujenna. ⁶ Marra imezdađ n Mišra ad ssnen belli Necc d SIDI, mařar nitni tuřa-ten d uzeřađ n uřanim i *x tuřa tsigned* taddart n Israyil. ⁷ Mařa nitni ksin cek s ufus nnek, tfeřqed uca tessnuqbed řarsen řarđin nsen marra, mařa xak ssenden, tarzid uca tessarjied tijeinnatin nsen marra. ⁸ S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI 'Aqa da, Necc ad xak sseedy ssif uca ad qessey zzayek bnamem d řmař. ⁹ Tammurt n Mišra ad tedweř i ureddeř u i řxarbet uca nitni ad ssnen belli Necc d SIDI, minzi netta inna 'Iyzar inu u necc ggiy *t!*' ¹⁰ S uya, xzar, Necc xak u x iyezran nnek u Necc ad ggey tammurt n Mišra d řxirbat, ict n řxirbet n wareddeř, zi Majdal ař Aswan, ař aymir n *temmurt n* Kuc. ¹¹ Uřa d ijj n bnamem war zzayes izekki x uđar, uca uřa d ijj n uđar n řmař ad xas izwa. War dayek ttiřin imezdađ arebein n isegg^wusa. ¹² *Minzi* Necc ad ggey tammurt n Mišra d areddeř di řwest n temmura ttwardęent uca tineddam ad iřint d areddeř di řwest n tneddam *nneyini* nni idewřen d řxirbat, arebein n isegg^wusa, uca Necc ad ssuysey Imiřriyyen řar řegnus uca ad ten bezzeey x temmura. ¹³ Maca ammu i iqqar Sidi inu, SIDI 'Awarni řami i řa edun arebein n isegg^wusa Necc ad ssmuney Imiřriyyen zi řegnus nni mani tuřa ttwabezzen. ¹⁴ Necc ad beddřey tameřbast n Imiřriyyen uca ad ten sseeqbey di temmurt n Fatrus, di temmurt i zzayes dd-iffyen uca dinni ad iřin d ict n tgeldit tameenanuct. ¹⁵ Ad tiři d tameenanuct zi tgeldatin nneyini u war tessgaeead ixef nnes ead x řegnus, minzi Necc ad ten ssezyey ařami war ttshellęen ead x řegnus. ¹⁶ War tettiři ead i taddart n Israyil d atecři nni ten i řa issidar řmuesiyyet, řami dewřen řarsen, đeffaren ten. Nitni ad ssnen belli Necc d Sidi, d SIDI *i řy*. .

¹⁷ Imsar deg usegg^was wiss seba u-eicrin, deg uyur wiss amezwaru, deg *wass* amezwaru n uyur, aqa yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar: ¹⁸ "A mmis n bnamem, Nabuxadrařar, ajeđid n Babil, yarra řeeskar nnes ad yegg ict n řxedmet d tameqqrant đidd i řur. Marra azeřif iqqim d aqeccar u marra tayřuđt tarkec, waxxa amenni war řares tuři řexřař zi *tendint n* řur, i netta u i řeeskar nnes x řxedmet i yegga đidd nnes. ¹⁹ S uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI 'Xzar, Necc ad wcey tammurt n Mišra i Nabuxadrařar, ajeđid n Babil. Netta ad *zzayes* yawi agra nnes uca ad ikecced takeccađt nnes uca ad ikkes tukkarđa. Aya ad yiři d řexřař nnes i řeeskar nnes. ²⁰ X řxedmet nni yegga đidd nnes, wciy as tammurt n Mišra d řexřař, minzi nitni ggin tt di řtwee inu, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. ²¹ Deg *wass* nni ad arrey icc n Israyil ad dd-iffey uca ad arzimey aqemmmum nnek di řwest nsen. *Xenni* ad ssnen belli Necc d SIDI. "

Řřukm x Mišra

30¹ Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar: ² "A mmis n bnamem, nabb uca ini 'Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Rum! Ayehhat x *wass* nni! ³ Minzi yudes yeęa *wass nni*, yudes yeęa *wass* n SIDI, ass n iseynuten. Ad yiři d řweqt n řegnus. ⁴ Ad dd-yas ssif di Mišra uca ad yiři warjef ameqqran di *temmurt n* Kuc xmi i řa wđan inni ittwasnuqqben di Mišra, minzi ad awyen agra nnes, ad areddęen dsusa nnes. ⁵ Kuc d Fuř d Lud d eřam kuř ibarraniyyen, d Kub, d ayt n temmurt n řeahd ad kisen wđan s ssif. "

29:3 Izhd. 74:13,14; Ica. 27:1; 51:9

29:6 2 lj. 18:21; Ica. 36:6

29:16 Igid. 4:17

⁶“Ammu i iqqar SIDI ‘Inni ittcařan x Miřra ad wđan, uca nxfaxet n řřulřa nnes ad řyarq. Zi Majdal ař Aswan ad wđan *iwđan* s ssif di temmurt!’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. ⁷‘Ad *din* tiři d řxirbet di řwest n temmura ittwardęgent, uca tineddam nnes ad iřint di řwest n tneddam ittwarbent. ⁸*Xenni* ad ssnen belli Necc d SIDI, xmi i řa řsaryęy timessi di Miřra, uca marra inni tt itteawanen ad ttwaręen. ⁹Deg wass nni ad ffęy ireqqasen s řyarruba zi ztat i wudem inu mařend ad ssiggweden Kuc wenni ittwařan aqa netta di řaman. Ad daysen yiři warjef ameqran amecnaw deg wass n Miřra, mařar xzar, ad dd-yas!’ ”

¹⁰“Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Necc ad řsbeddey ddriz n řřaci n Miřra s ufus n Nabuxadrařřar, ajeęid n Babil. ¹¹Netta u řęens nnes akides, imsaggwaden qaę n řęgnus, nitni ad ttwawyen *dinni* řima ad teřřan tammurt. Nitni ad řsuffęy řesyuf nsen řidd i Miřra uca ad curen tammurt s yenni ittwanyen. ¹²Necc ad řszięy řyezran uca ad řzenzeęy tammurt i ięeffanen u Necc ad areddęęy tammurt d marra min dayes s ufus n ibarraniyyen. Necc, SIDI, d wenni issiwřen *aya.*’ ”

¹³“Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Necc ad areddęęy imeyđa n řřanam uca ad qđiř lařnam zi Nuf. War ittyimi ead uřa d ijj n řřakem zi Miřra. Necc ad řsidfeę řęurret di temmurt n Miřra. ¹⁴Necc ad areddęęy Fatrus u ad řsaryęy řęuan u ad awyeę řęřkamat inu di Nu. ¹⁵Necc ad řsfaryęy ařear inu x Sin, lburj n Miřra, uca ad qeđeęy řřaci n Nu. ¹⁶Necc ad řsidfeę ict n tmessi řar Miřra, Sin ad tefsi zi řęřiq, *tammurt n* Nu ad tettwafeęęeq uca Nuf ad tiři teřřar kuř ass. ¹⁷Iřudriyyen zi Awan d Fibista ad wđan s ssif, u *timyarin* ad uyurent di tmeřbast. ¹⁸Ass ad ittbarcen di Tahřařis xmi i řa *yarzeę* Necc azayřu n Miřra uca ad dayes řsbeddey nxfaxet n jjeřd nnes. Ijj n useynu ad tt isdurri uca yessis ad uyurent di tmeřbast. ¹⁹Necc ad řsiwđeę řęřkamat x Miřra u nitni ad ssnen belli Necc d SIDI.’ ”

²⁰Deg useggwas wiss řiřac, deg uyur amezwaru, deg *wass* wiss sebea n uyur, imsar belli yusa-dd yari wawař n SIDI, iqqar: ²¹“A mmis n bnađem, Necc arzię ayiř n Fireun, ajeęid n Miřra. Aqa da, war t ijeřbar uřa d ijen mařend ad ittwassęenfa, umi t řa nndęn s bindat ařami zżaysent i t řa řsjeřden řima ad itteř ssif!” ²²“X uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI, xzar, Necc x Fireun, ajeęid n Miřra, u Necc ad arzeę iyaęen nnes, *am uyiř* ijeřden *ead* uřa d wenni ittwaręin. Necc ad arrey řsif nnes ad iwđa zeg ufus nnes. ²³Necc ad řszuzareę Imiřriyyen jar řęgnus u ad ten bezzeeę x temmura. ²⁴Necc ad řsjeřdeę iyaęen n ujeęid n Babil uca ad wceę řsif inu deg ufus nnes, *maca* iyaęen n Fireun ad ten arzeę, *ařami* ad iřuyy amecnaw iřuyy wenni umi řsnuqben. ²⁵*Wah* Necc ad řsjeřdeę iyaęen n ujeęid n Babil, *maca* iyaęen n Fireun ad wđan. *Xenni* ad ssnen belli Necc d SIDI, xmi i řa ggeę řsif inu deg ufus n ujeęid n Babil u netta ad t iřswwiřeđ x temmurt n Miřra. ²⁶Necc ad řszuzareę Imiřriyyen jar řęgnus uca ad ten bezzeeę x temmura. *Ammu i* řa řsnen belli Necc d SIDI.”

Accur d ijj n weęřem i Miřra

31¹Deg useggwas wiss řiřac, deg uyur wiss řřata, deg wass amezwaru n uyur imsar belli yusa-dd yari wawař n SIDI, iqqar: ²“A mmis n bnađem, ini i Fireun, ajeęid n Miřra, u i marra řřaci nnes ihewřen ‘Wi kides temquđded s *marra* řemřaret nnek?’ ³Aqa da, tuřa Accur d tacejjart n tengelt x *idurar n* Lubnan ak-d teřeđwin icnan d tifrays i itticken tiři mliř u ak-d tiddi d azirar yueřan, ařami tuccent nnes tiweđ-dd ař iřeynuten. ⁴Aman arrin tt ad iyma, aman yuęęy řsęaęeden tt ařřas. Iřezran n waman nni řsziřęen deg wenned n tassut n

30:6 ‘di temmurt’ - s Teibranit ‘dayes’.

30:11 Hiz. 28:7

30:12 ‘marra min dayes’ - s Teibranit ‘tacurret nnes’.

31:3 Dan. 4:7

řmehmud nsen, uca řmehmud yarra iřezran nnes ad rařen yar marra ticejjura n yeyyar. ⁵ S uya ittwassueřa tiddi nnes x marra ticejjura n yeyyar, u tiseřwin nnes dewřent s wařtas u ifetwan nnes zzuggarten s waman ifeyyęden xmi tuęa tessyemmi. ⁶ Marra ijęaę n ujenna ggin řeucc nsen di tseřwin nnes uca ferxen marra řmar n yeyyar sadu ifetwan nnes uca marra řegnus myaren tuęa ttyiman di tiři nnes. ⁷ Tuęa-tt tecna s řemyaret nnes u s tuzzuggart n tseřwin nnes, maęar aęwar nnes tuęa-t ak-d wařtas n waman. ⁸ Ticejjura n tengelt di jjennet n AREBBI war xas eđunt, ticejjura n umerzi war sekkwint tseřwin nnes uca ticejjura n dulb war sekkwint ifetwan nnes. Uřa d ict n tcejart di jjennet n AREBBI tarwes dayes deg waři nnes. ⁹ Ggię tt tecna ak-d wařtas n tseřwin nnes ařami zzayes usment marra ticejjura n Eadn, tinni tuęa di jjennet n AREBBI.' ” ¹⁰ “X uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI. umi tessgaeeed ixef nnem s tiddi nnem, *wah* nettat tegga tuccent nnes jar iseynuten uca uř nnes tessgaeeed ixef nnes zi ssibbet n řueřa nnes, ¹¹ s uyenni wcię tt deg ufus n wenni d amzemmař qae jar řegnus, řima wanita ad kis yegg s tidett. Necc uzřęę xas di ssibbet n tuęeffna nnes. ¹² Zedmen tt ibarraniyyen, řegnus iqeřšen ařtas, uca jjin tt. Tiseřwin nnes węant x idurar u di marra tięzurtin uca ifetwan nnes ttwaręen di marra tięzratin n temmurt uca marra řegnus n temmurt hwan-dd zi *sadu* tiři nnes uca jjin tt. ¹³ Marra ijęaę n ujenna zedyen x *ukeccuę* nnes i iwęan, uca marra řmař n yeyyar tuęa-ten x ifetwan nnes. ¹⁴ řima marra ticejjura war dekkwiřent ead ttneffxent s tiddi nsent uca ad ggent tuccent nsen deg iseynuten, u marra *ticejjura* nni iswin aman war tbeddint ead s yixef nsent di nnfaxet nsent, maęar nidenti marra ttwamewcent i řmewt, yar řaęaę n temmurt, di řwest n tarwa n bnadem, ak-d inni ihekkwan deg weřfur *n wendeř*.”

¹⁵ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Deg wass nni di ihwa yar řaxart, ggię ijj wecęan. Di ttwee nnes dřię aman yuęęen uca sbeddeę ięezran nnes uca fečřen aman imęaren. Di ttwee nnes ssarjjeę řegnus, umi tt ssehwiy yar řaxart ak-d inni ihekkwan deg weřfur *n wendeř*. Marra ticejjura n Eadn, tinni d ieizzen ařtas d tinni icnan qae zi Lubnan, tinni iswin aman marra, aqatent ittwasfewwjen s *man aya* di řaęaę n temmurt. ¹⁷ Uřa d nidenti hwant akides yar řaxart, yar inni ittwanęen s ssif, inni tuęa uyir nnes *ijehden*, inni tuęa iqqimen di tiři nnes di řwest n řeg nus. ¹⁸ Ak wi tsawid ammu di řeezz d řemyaret jar tcejjura n Eadn? *Waxxa amenni* ad tessehwid ak-d tcejjura n Eadn ař raęaę n temmurt. Ad tbuzzřed di řwest n inni war ittwaxetnen, ak-d inni ittwanęen s ssif. Wa d Fireun d marra řęaci nnes!', *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

Izři n uyejdur x Fireun

32¹ Imsar deg usegg^was wiss teneac, deg uyur wiss teneac, deg wass amezwaru n uyur, aqa yusa-dd yari wawař n SIDI, iqqar:

² “A mmis n bnadem, sgaeed ijj n yeři s igejduren x Fireun, ajeęid n Miřra, uca ini as:

“Tuęa cek amecnaw ayrad d amezyan jar řegnus,

uca tuęa cek am řhaycet di řebęur.

Tęęřed ixef nnek deg ięezran,

uca tessennehedd aman s ięaren nnek,

31:6 Dan. 4:9

31:8 ‘tacejjart’ - nięa ‘addag’ (‘iddagen’). ‘amerzi’ - niy ‘ameęzi’.

31:8 Amz. 2:8

31:12 Hiz. 28:7; 30:11

31:16 lca. 14:9

31:18 Hiz. 28:10

uca tessesfad iyezran nsen.’” .

³“Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI:

‘Nec ad sswizzdey xak tracca inu,
s yijj n wegraw n řegnus ařtas.

Nitni ad ac siřyen ak-d tracca inu. .

⁴ Nec ad cek ijey di temmurt,

ad cek ndarey x wudem n yeyyar.

Ad xak sshedey marra ijdađ n ujenna,

uca ad zzayek ssjiwney imuddaren zi marra tammurt.

⁵ Ad ggey weysum nnek x idurar,

uca ad ccurey teyzurin s řegeudi n warrayem nnek.

⁶ Nec ad sseswey tammurt,

ad tedweř d řebħar n idammen nnek řares ař idurar,

uca tiyezratin ad ccurent zzayek.’

⁷ ‘Nec ad ssduřey ajenna xmi cek i řa ssexsiyey,

uca ad ssbarrecney itran.

Nec ad ssduřey tafuct s iseynuten,

uca taziri war tettegg *ead* tafawt nnes ad tarya. .

⁸ Marra tifawin yareqgen deg ujenna,

ad tent ssbarrecney di řtwee nnek,

uca ad ssiwdey tařest x temmurt nnek!’,

ammu i iqqar Sidi inu, SIDI.

⁹ ‘Nec ad yezziy uř n wařtas n řegnus,

umi i řa iwey řexbar n trezzit nnek řar řegnus,

řar temmura i war tent tessined ca.

¹⁰ Nec ad ssnexřieey ařtas n řegnus di ssibbet nnek,

uca acewwaf n ijeřiden nsen ad gaeden *zeg warřef* di řtwee nnek,

xmi i řa ssenhezzeey ssif inu ssa d ssa ztat i wudmawen nsen.

Nitni ad arjijen mkuř řweqt,

kuř ij di ssibbet n tudart nnes,

deg wass n uweřtu nnek.’” .

¹¹ “Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI:

‘Ssif n ujeřid n Babil ad xak dd-yas.

¹² S řesyuf n ayt n bu-teyruđt ad ředřey řřaci nnek ihewřen,

řegnus iqeshen ařtas marra.

Nitni ad qđan nxfaxet n Miřra,

uca marra řřaci nnes ihewřen ad t teħħan. .

¹³ Nec ad qđiy immuddaren nnes inni iřan řar waman ařtas,

uřa d ijj n uđar n bnađem ad ten issarwi eawed,

uca uřa d ict n tecđect n řmař ad ten tessarwi *ead*.

¹⁴ Xenni ad ssehwiy aman nsen *ařami ad ttwasřin*

32:2 Hiz. 29:3

32:3 Hiz. 12:13; 17:20

32:7 Ica. 13:10; Yuw. 3:4.

32:10 ‘tudart’ - s Teibranit ‘řeemar’.

32:12 Hiz. 28:7; 31:12; 31:2,18; 32:16

u Necc ad ggey iḡezran nsen ad ssizzrēn am zzeḡt!',
ammu i iqqar Sidi inu, SIDI.

¹⁵ 'Xmi ggiy tammurt n Miṣra d wareddeḡ,
uca ad tiṛi temmurt tettwareddeḡ, teḡfa zi marra min dayes,
umi wtey marra inni dayes izeddyen,
xenni ad ssnen belli Necc d SIDI.'

¹⁶ Wa d izri n wecḡan uca ad t yennjen am yezri n wecḡan. Yessitsent n temmura ad t yennjent am yezri n wecḡan, ad t yennjent am yezri n wecḡan x Miṣra u x marra ṛyaci nnes ihewrēn!',
ammu i iqqar Sidi inu, SIDI."

¹⁷ Deg usegg^was wiss teneac, deg wass wiss xemmeṣṡac n uyur, imsar belli yusa-dd yari wawaṛ n SIDI, iqqar: ¹⁸ "'A mmis n bnaḡem, wwet agejdur x ṛyaci ihewrēn n Miṣra. Ejj i-t ad ihwa, *Miṣra* d yessis n ṛegnus ijeḡden, di ṛaḡay n temmurt, ak-d yenni ihwan deg weḡfur *n wendeṛ*. ¹⁹ Ma cek iezzen x man mma? Hwa, uca ejj ad cek ssarsen ak-d yenni war ittwaxetnen. ²⁰ Ad wḡan di ṛwest n yenni ittwanyen s ssif. Aqa immewc ssif. Jarr *Miṣra zeg webriḡ* ak-d marra ṛyaci nnes ihewrēn. ²¹ Inni ḡarsen ṣṣulṡa aṡṡas zeg ayt n bu-teyruḡt ad kis ssiwṛen zi ṛwest n ṛaxart. Hwan nitni, *dinni* ttezzrēn inni war ittwaxetnen, inni ittwanyen zi ssif.' ²² 'Diha *iḡa* Accur ak-d marra agraw nnes, nndēn as-dd imeḡṛan nnes. Marra nitni ttwanyen, wḡan s ssif. ²³ Imeḡṛan nnes aqa-ten di tyemmar n weḡfur *n wendeṛ* uca agraw nnes aqa-t deg wenneḡ n wendeṛ nnes. Marra nitni ttwasnuqben, wḡan s ssif, inni tuḡa issagg^waden di temmurt n yenni iddaren.'

²⁴ 'Diha Eilam d marra ṛyaci nnes ihewrēn deg wenneḡ n wendeṛ nnes. Marra nitni ttwasnuqben, wḡan s ssif, hwan bṛa axtan di ṛaḡay n temmurt, inni tuḡa issagg^waden di temmurt n yenni iddaren. Nitni iwyyen ṛefḡiḡet nsen akidsen ak-d yenni ihwan deg weḡfur *n wendeṛ*. ²⁵ Ggin as ijj n arruf di ṛwest n yenni ittwanyen ḡar marra ṛyaci nnes ihewrēn. Imeḡṛan nnes nndēn as-dd. Marra nitni war ittwaxetnen, wḡan s ssif, minzi tuḡa ssagg^waden *iwdan* zeg yixef nsen di temmurt n yenni iddaren. Nitni iwyyen ṛefḡiḡet nsen akidsen, *jmie* ak-d yenni ihekkwan deg weḡfur *n wendeṛ*. Aqa netta ittwassars di ṛwest n yenni ittwanyen.'

²⁶ 'Diha Macix-Tubal d marra ṛyaci nnes ihewrēn. Nndēn as-dd imeḡṛan nnes. Marra nitni war ittwaxetnen, ttwasnuqben s ssif, maḡar nitni tuḡa ssagg^waden *iwdan* zeg yixef nsen di temmurt n yenni iddaren. ²⁷ War ttezzrēn ak-d ayt n bu-teyruḡt, inni iwḡan zeg yenni war ittwaxetnen, inni ihwan ḡar ṛaxart ak-d ṛesnaḡ nsen n umenyi. Ttwamarsen ṛesyuf nsen sadu izeḡifen nsen uca ṛmueṣiyet nsen aqa-tt x yeysan nsen, waxxa tuḡa nitni d tigg^wudi i ayt n bu-teyruḡt di temmurt n yenni iddaren. ²⁸ Uṛa d cek ad tiṛid tarḡed di ṛwest n yenni war ittwaxetnen uca ad tezzrēd ak-d yenni ittwasnuqben s ssif.'

²⁹ 'Diha Idum, ijeḡiden nnes d marra ṛḡukkam nnes, inni *i din ittezzrēn s marra* ṣṣulṡa nsen ak-d yenni ittwasnuqben s ssif. Ttezzrēn *dinni* ak-d yenni war ittwaxetnen u ak-d yenni ihwan deg weḡfur *n wendeṛ*.'

³⁰ 'Diha inni ḡar iḡa ṣṣulṡa zi Ccmal, marra nitni d marra ayt n Ṣidun, inni ihwan ak-d yenni ittwanyen. Aqa-ten *dinni* seḡḡan, waxxa nitni tuḡa ssigg^waden *iwdan* s taryast nsen n ayt n bu-teyruḡt, uca zzrēn dinni ak-d yenni ittwanyen s ssif uca arebbun ṛefḡiḡet nsen ak-d yenni ihwan deg weḡfur *n wendeṛ*.'

³¹ 'Fireun ad ten iḡar uca ad ittwasfewwej s marra ṛyaci nnes, inni ittwasnuqben s ssif, Fireun d marra ṛeeskar nnes!', *ammu i iqqar Sidi inu, SIDI.* ³² 'Minzi Necc jjiy t ad issigg^wed inni di temmurt n yenni iddaren. Netta ad immars di ṛwest n yenni war ittwaxetnen, ḡar yenni ittwasnuqben s ssif, Fireun d marra ṛyaci nnes ihewrēn!', *ammu i iqqar Sidi inu, SIDI.*"

Hizqiyal ad yařeqqem eawed d aecessas x Israyil

33¹ Yusa-dd ħari wawař n SIDI, iqqar: ²“A mmis n bnađem, siweř ak-d tarwa n řgens nnek, ini asen ‘Xmi i ħa yawyey ssif x temmurt uca řgens n temmurt iki iji n weryaz zi třřufa nnes uca ggin t d aecessas i yixef nsen, ³uca wanita izarr yusa-dd ssif x temmurt uca *xenni* ittřuđ di řbuq uca ixeđem řgens ⁴uca aqa din iijen isřin řřess n řbuq, *maca* war iji ixef nnes ad zzayes ittwaerem uca yusa-dd ssif, ikkes i-t, *xenni* idammen nnes ad iřin x uzeđif nnes. ⁵Netta isřa řřess n řbuq, *maca* war iji ixef nnes ad ittwaerem, idammen nnes aqa-ten xas, *maca* řeemar n wenni ijin ixef nnes ad ittwaerem, ad injem. ⁶Maca mařa aecessas izra ssif yusa-dd uca war iřuđ di řbuq nnes, *ařami* war ittwaerem řgens uca ssif yusa-dd, ikkes iji n řeemar zi jarasen, *xenni* aqa netta immeksi zi ssibbet n řmuesiyyet *n yixef* nnes, *maca* Necc ad ttarey idammen nnes zeg ufus n ueccasas.’

⁷Cek, *a* mmis n bnađem, Necc ggiy cek d aecessas x taddart n Israyil. Ad tesrid iji n wawař zeg uqemmum inu uca ad ten tærmed zzayi. ⁸Umi Necc nniy i ueffan ‘A aeuffan, cek ad temted řmewt!’ uca cek war tsiwřed mađend ad tærmed aeuffan x webrid nnes, *xenni* ad immet ueffan *n* i řmuesiyyet nnes, *maca* Necc ad ttarey idammen nnes zeg ufus nnek. ⁹*Maca* mařa cek tærmed aeuffan x webrid nnes, mađend ad as iřeyyed uca netta war iřeyyed x webrid nnes, *xenni* netta ad immet s řmuesiyyet nnes, *maca* cek tessnejmed řeemar nnek.

¹⁰Cek, *a* mmis n bnađem, ini i taddart n Israyil ‘*Ammu i* tessawařem, teqqarem: Ieđdiyyen nney d dđnub nney *aqa-ten* xaney uca nhellek daysen, *xenni* mammeć ad *neqqim* neddar?’ ¹¹Ini asen ‘*S tidett am* ddarey Necc, iqqar Sidi inu, SIDI, eemmarř war aretřiy x řmewt n ueffan, maca ad arđey aeuffan xmi i ħa itub zeg webrid nnes uca ad iddar. Tubem, tubem zeg webriden nwem ieffnen, mařar mayemmi i ħa temtem, *a* taddart n Israyil?’

¹²Cek, *a* mmis n bnađem, ini i tarwa n řgens nnek ‘Taseđa n umseđged war t issnejjim deg wass nni di i ħa ixđa, uca tuoeffna n ueffan war zzayes i ħa inqaređ deg wass nni di i ħa itub zi tuoeffna nnes, uca amseđged war izemmar ad iqqim iddar s tseđa nnes deg wass nni di i ħa ixđa. ¹³Xmi Necc nniy i umseđged, aqa netta ad iddar s tidett, uca netta ittiqq di tseđa nnes uca igga řmuesiyyet, *xenni* war tettiři ead řidaret di tseđa nnes, maca di řyecc nnes nni igga, aqa ad dayes immet. ¹⁴Mařa Necc nniy i ueffan: řmewt i ħa temted, uca netta itub x dđenb nnes uca ad igg řheqq d tseđa - ¹⁵aqa aeuffan ad isseeqeb arhan, ad ixeđeř min ittwaren, ad yuyur di tweřša n tudart břa ma ittegg řyecc -, *xenni* ad iddar s tidett, war ittmetti ca. ¹⁶Marra dđnub nni igga, war dđ as ttwařessaben ca. Igga řheqq d tseđa, ad iddar s tidett.’ ¹⁷‘Tarwa n řgens nnek qqaren: Abrid n SIDI war iđi ca nican!, umi abrid n simant nsen war iđi ca nican. ¹⁸Mařa amseđged iheyyeđ x tseđa nnes uca ittegg řyecc, *xenni* ad dayes immet, ¹⁹uca xmi i ħa itub ueffan x tuoeffna nnes uca ittegg řheqq d tseđa, *xenni* ad zzayes iddar. ²⁰*Ead* teqqarem: Abrid n Sidi war iđi ca nican! Necc ad kenniw řekmeř, *a* taddart n Israyil, kuř iji amecnaw ibriden nnes.’ ”

Řexbar x uweřtu n Urcalim

²¹Deg usegg^was wiss tenec n lmenfa nney, deg uyur wiss ecra, deg wass wiss xemsa n uyur, imsar aqa yusa-dd ħari iji n umarwař zi Urcalim, inna “Tandint tettwayelleb!” ²²Yar řiřet tuřa ufus n SIDI xafi, qbeř dđ-yusa umarwař, u Netta yarzem ayi aqemmum umi dđ-yusa umarwař ħari di řřbeř. Tuřa aqemmum inu ittwarzem uca war ttiřiy ead d aynaw.

33:7 Hiz. 3:1enz.

33:10 Hiz. 24:23

33:11 Hiz. 18:23,32

33:12 Hiz. 18:24

33:17 Hiz. 18:25,29; 33:20

33:21 2 J. 25; Hiz. 24:26

²³ Yusa-dd ɣari wawař n SIDI, iqqar: ²⁴ “A mmis n bnađem, imezdaɣ n řxirbat-a di temmurt n Israyil ssawařen, qqaren ‘Ibrahim tuɣa-t ijj uca iwart tammurt-a. Neccin řexxu d ařtas, temmewc aney temmurt d tasyar!’

²⁵ X uya, ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Kenniw tettetem *aysum* ak-d idammen uca tessgaæadadem tiřawin nwem ɣar imeyđa n *lařnam nwem* uca tessizzařem idammen. Ma iæddeř ad tetřfem kenniw tammurt d řwart?’ ²⁶ Tettbeddam x ssif nwem. Tetteggem jjeifect u kuř aryaz issxemmaj tamɣart n umqarreb nnes. Ma iæddeř ad tetřfem kenniw tammurt d řwart?’

²⁷ Ammu i d asen i ɣa tinid ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI! *S tidett am* ddareɣ Necc, aqa inni iđan x řxirbat ad wđan s ssif, u wenni iđan x wudem n yeyyar ad t wceɣ i řewħuc n řexřa maħend ad t řarđen, uca inni iđan di lqelæat u deg ifran ad mten s řtaæun. ²⁸ *Mayar* Necc ad arrey tammurt d areddeđ d ijj n umedya n warjef uca nřfaxet n řřulřa nnes ad tettwassbedd. Idurar n Israyil ad ttwareddgen ařami war din wi xasen i ɣa izwan. ²⁹ *Xenni* ad ssnen belli Necc d SIDI, xmi i ɣa arrey tammurt d areddeđ d ijj n umedya n warjef zi ssibbet n jjeayef nsen nni ggin.’ ”

³⁰ “Cek, a mmis n bnađem, ayt n řgens nnek ssawařen xak ɣar řehyuđ u ɣar wadař n tudrin. Ijj issawař ak-d wenneyni, kuř ijj ak-d umas, uca iqqar ‘Asem-dd xenni uca sřem man awař i dd iffeɣ *zeg uqemmum* n SIDI!’ ³¹ Nitni ad ɣarek dd-asen amecnaw ittazzeř *ɣarek* řgens, uca nitni ad qqimen zzatek am řgens inu, uca ad sřen i wawařen nnek, maca war zzaysen tteggem, maɣar s uqemmum nsen ssnimiřen tayri, maca uř nsen iggur awarni i tizi nsen. ³² Uca xzar, cek teđid ɣarsen amecnaw wenni ittyennajen izřan s tmijja teřbeħ, *amecnaw* wenni izemmaren ad ittirar *lmusiqa* mliħ. Nitni ad sřen ɣar wawařen nnek, *maca* war zzaysen tteggem. ³³ *Maca* řami ad dd-ayas – xzar, ad dd-yas – *xenni* ad ssnen belli tuɣa ijj n unabi di řwest nsen.”

SIDI d ameksaw d ařebħan x řgens nnes

34¹ Yusa-dd ɣari wawař n SIDI, iqqar: ² “A mmis n bnađem, nabb đidd i imeksawen n Israyil uca ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI! Uct x imeksawen n Israyil nni yarekkwesen ixef nsen! Ma war ittixeřsi i imeksawen ad arwesen uđi? ³ Kenniw tettetem tadunt uca tarrđem tađuft, tyarrřem i min imessřen mliħ, *maca* war tarwisem ca uđi. ⁴ War tessmeezem min iheyyfen uca war tessgenfim min iħeřcen uca min ittwarřin war t tcefneđ uca min iweddaren war t tarrim u min ixsaren war t tarzum, *maca* s uqabu d s ufus iqeřšen tħekkmem xasen. ⁵ *Ammu* ttwazuzzaren, minzi war din tuɣi bu umeksaw, dewřen d teymart amecnaw imuddar nni iđan di řexřa uca *ammu* twabezzen. ⁶ Weddaren uđi inu x marra idurar u x kuř tawrirt yueřan, uđi inu twabezzen x marra tammurt. War din wi *xasen* ittseqsan uca war din wi *xasen* yarezzun.’ ”

⁷ X uya, a imeksawen, sřem i wawař n SIDI! ⁸ “*S tidett am* ddareɣ Necc, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. Ma war *třiřy Necc xasen*, minzi uđi inu dewřen d teymart u uđi inu dewřen d macca i řewħuc n řexřa, umi war din iđi umeksaw u minzi imeksawen inu war ttseqsan ca x wuđi inu u umi imeksawen inu arwesen ixef nsen, war iđi uđi!” ⁹ X uya, a imeksawen, sřem i wawař n SIDI :¹⁰ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Xzar, Necc aqa-yi đidd i imeksawen *nmi!* Necc ad ttareɣ uđi inu zeg ufus nsen uca ad ten sbeddeɣ zeg warwas n wuđi, ařami imeksawen war yarekkwesen ead ixef nsen. Necc ad ssnejmey uđi inu zeg uqemmum nsen, ařami war d asen ttriřin ead d macca.’ ”

33:25 Amz. 9:4; Lawi 3:17

33:31 Ĥiz. 14:1-3; 20:1-3

34:2 ‘imeksawen’ - niy ‘iničan’.

34:2 lrm. 23:1

34:4 1 Bř. 5:3

34:7 ‘imeksawen’ - niy ‘iničan’.

34:9 ‘imeksawen’ - niy ‘iničan’.

¹¹ “Minzi ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Aqa da, Necc ad sseqsij x wuği inu u Necc ad xasen arzuğ.

¹² Amecnaw ameksi ad issmun taħimart nnes deg wass nni di yeğa di řwest n wuği nnes ibezzeen, amenni ad arzuğ Necc x wuği inu. Necc ad ten ssnejmey zi marra imucan mani ttwabezzeen deg wass n iseynuten d yijj n useynu ibbumbes, ¹³ uca Necc ad ten ssuffıey zi řegnus, ad ten ssmuney zi temmura uca ad ten awıeyğ yar temmurt nsen. Necc ad ten arwesey x idurar n İsrayil, yar tyezratın u di marra imucan i ittřiqqen i tzeddiyt di temmurt. ¹⁴ Necc ad ten arwesey x ijj řmedweř i tarewsa d asebħan. X idurar yueřan n İsrayil ad yiři řmedweř n tarewsa nsen. Dinni ad areyyħen deg ijj n řmedweř n tarewsa d asebħan uca nitni ad arwesen deg ijj n řmedweř n tarewsa d lemliħ ařtas x idurar n İsrayil. ¹⁵ Necc ad arwesey uği inu uca ad ten ssareyyħey!, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. ¹⁶ ‘Necc ad arzuğ min ixsaren uca min iweddaren ad t arrey u min ittwarzın ad t cefney u min iheřcen ad t ssjehdey, *maca* min imessřen d min ijeħden ad t areddıey. Necc ad ten arewsıey s řħeqq. ¹⁷ U kenniw, *a* uği inu!’, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Necc ad ħekmey jar *ıjjen zeg* wuği u *ıjjen nneyni zeg* wuği, jar icarriyın d imyanen. ¹⁸ Ma drust awem umi teccim řmedweř n tarewsa inu d asebħan? Ma texsem *xenni eawed* ad tıefsem min iqqımen i tarewsa s ıđaren nwem? Ma texsem ad teswem aman işfan uca *xenni* ad tessarwyen min iqqımen s ıđaren nwem? ¹⁹ Ma ittıeřsa *xenni i* wuği inu ad ccen min eefsen ıđaren nwem u ad swen min ssarwyen ıđaren nwem?’”

²⁰ “X uya ammu i d asen iqqar Sidi inu, SIDI ‘Xzar, Necc ad carrıey jar wuği imessřen d wuği ikkuçden, ²¹ Minzi marra uği ıdeefen tearnem i-ten s uyezdis u s teyrudt u temmqarbedem i-ten s iccawen nwem, ařami ten tbezzıem yar barra. ²² Necc ad ssnejmey uği inu ařami war ttıřın ead i teymart u Necc ad carrıey jar wuği d wuği. ²³ Necc ad xasen ssekkarey ijj n Umeksaw nni ten i ya yarwesen: amsexxar inu Dawud. Netta ad ten yarwes u Netta ad asen yiři d Ameksaw. ²⁴ Necc, SIDI, ad asen iřıy d AREBBI u amsexxar inu Dawid ad yiři d řħakem di řwest nsen, Necc, SIDI, aqa nniy t. ²⁵ Necc ad ggey ijj n řeahd n řehna akidsen uca ad kksey řewħuc iwearen zi temmurt. Nitni ad zedyen di řexřa s řaman uca ad řten deg ızeyran. ²⁶ Ad ggey min inndın i wedrar inu d lbaraka u Necc ad ssehwiğ anzar di řweqt nnes. Ad din yiři wenzar ařtas s lbaraka. ²⁷ Ticejjura n yeyyar ad wcent řyığıt nsent uca tammurt ad tewc řřabet nnes uca nitni ad zedyen di řaman di temmurt nsen. *Xenni* ad ssnen belli Necc d SIDI, xmi arzey imqeğaden n zzayřu nsen uca qeřıey ten zeg ufus n yenni ten ijjin ad asen sexxaren. ²⁸ War ttıřın ead d tkeccađt i řegnus uca řewħuc n temmurt war ten řarrıden ead, *maca* nitni ad zedyen di řaman u war ten issnexřıe uřa d ijj. ²⁹ Necc ad ssekkarey asen ijj n uyemmyı s Yisem. *Xenni* war ttıeksın ead s řaz di temmurt uca war arebbun ead řħegra n řegnus. ³⁰ *Xenni* ad ssnen belli Necc, SIDI AREBBI nsen, aqa-yi kidsen, uca nitni d řgens inu, taddart n İsrayil!, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. ³¹ ‘Kenniw, *a* uği inu, uği n řmedweř inu n tarewsa, kenniw d bnađem, *maca* Necc d AREBBI nwem!’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

Aneqqam n SIDI x Idum

35¹ Yusa-dd yarı wawař n SIDI, iqqar:
² “A mmis n bnađem, arr uđem nnek yar wedrar n Saıer u nabb xas. ³ Ini as ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI! Xzar, Necc *ad* yarek *đđ-asey*, *a*, adrar n Saıer uca ad sswızzıdey afus inu đıđđ nnek uca ad cek arrey d taređdeğt d řxarbet. ⁴ Necc ad arrey tıneddam nnek d řxarbet u cek

34:13 Hiz. 28:25

34:23 İca. 40:11; 42:1; 50:10; 52:13; 53:11; İrm. 30:9; Yħ. 10:11

34:24 İca. 55:4

34:25 ‘azyar’ - niy ‘řħabet’ niy ‘tazgant’.

34:29 Hiz. 36:6-38

34:31 Yħ. 10:11

ad tdewřed d tareddeğt u cek ad tessned belli Necc d SIDI, ⁵ minzi ħarek řeedawat n řebda u *minzi* tsellmed ayt n Israyil i tzemmar n ssif, di řweqt n uđeyyee nsen, di řweqt n řmuesřiyet iqeshen ař řřarf.” ⁶ “ ‘X uya, *s tidett am* ddarey Necc!’, iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Necc ad cek arrey d idammen *qae* u idammen ad cek đfaren. *Wah* umi war tcarhed ca asizzeř n idammen, ad cek đfaren idammen.’ ⁷ Necc ad arrey adrar n Saeir d tareddeğt d řxarbet u Necc ad zzayes qessey wi ieeddun d wi dd-idekkwařen. ⁸ Necc ad ccurey idurar nnes s yenni ittwanęen, tiwřirin nwem d teyzurtin nwem, u inni ittwanęen s ssif ad wđan di marra tięezratin nwem. ⁹ Necc ad cek ggey d tireddeğin i řebda u tineddam nnek eemmarř war daysent ttwifen *ead* imezday u kenniw ad tessnem belli Necc d SIDI.’ ”

¹⁰ “ ‘Minzi teqared: Tnayen n řegnus nni d tnayen n temmura nni ad iřint inu u neccin ad tent řřfen d řwart!, *am* SIDI ięa din. ¹¹ ‘X uya, *s tidett am* ddarey Necc, iqqar Sidi inu, SIDI, Necc ad ac ggey anect lyađab nnek u anect tusmi nnek nni tuęa ħarek deg wecrah nnek zzaysen, u nitni ad ayi ssnen xmi xak i ya ħekmey. ¹² Ad tessned, belli Necc, SIDI, sřiy marra aceqqaf nnek nni tessiwřed đidd i idurar n Israyil, teqqared: Aqa areddęen, mmewcen aney d macca. ¹³ *Ammu* i xafi tqeřbem s uqemmum nwem iccur s ttakebbur uca tarnim tfarrayem awařen nwem xafi ařřas. Necc sřiy t.’ ¹⁴ *Ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Am tfarř marra tammurt, Necc ad cek arrey d ict n řeęrubiiyyet. ¹⁵ Am mammecc tessfarřhed x tesęart n taddart n Israyil, minzi aqa tettwarddeğ, Necc ad kik ggey ammu: *Cek*, adrar n Saeir, u *cem* marra *tammurt* n Idum, ad tiřid d tareddeğt!’ Nitni ad ssnen belli Necc d SIDI.”

Asizdeg d ureqqec n Israyil

36 ¹ “Cek, *a* mmis n bnadem, nabb i idurar n Israyil, ini ‘Idurar n Israyil, sřem i wawař n SIDI. ² *Ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI! Minzi řeedu inna xawem: Iya! Aqa řegeudi n řebda dewřent d tasęart i neccin! ... ³ X uya nabb uca ini: *Ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI:

X uya, minzi areddęen u řarđen kenniw zi marra iyezdisen ħima ad tdewřem d tasęart n min iqqimen n řegnus, u *minzi* ssekkaren awařen xawem uca ceqqafen daywem jar řgens. ⁴ X uya, idurar n Israyil, sřem i wawař n Sidi inu, SIDI: *Ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI, i idurar d tewřarin, i tyezratin d řwařat, i řxirbat ttwareddęent u i tneddam i ijjin, tinni idewřen i tkeccađt d řęegra i min iqqimen n řegnus. ⁵ X uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: S tidett, aqa di tmessi n tusmi inu ssiwřey đidd i min iqqimen n řegnus u đidd i marra *tammurt* n Idum, inni iwcin tammurt inu d tasęart i yixef nsen, s řefrařet yuęęen, s řeemar *iccuren* s useřqar, maĥend dđmani n tarewsa ad asen iřint d takeccađt. ⁶ X uya, nabb đidd i temmurt n Israyil uca ini i idurar d tewřirin u i tyezratin d řwařat: *Ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI: Xzar, Necc siwřey di tusmi inu u deg wesear inu, minzi kenniw aqa tarbum řęegra n řegnus. ⁷ X uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Necc ssgaeđey afus inu, *zuęey* ‘S tidett, řegnus i d awem dd-innđen ad arbun řęegra s yixef nsen!’ ”

⁸ “*Maca* kenniw idurar n Israyil, ad tewcim *eawed* řefrue nwem uca ad dd-tawyem řyięet nwem i řgens inu Israyil, minzi eřaĥař ģan ad dd-asen. ⁹ Maęar xzar, Necc *ad* řarwem *dd-asey* uca Necc ad řarwem nnqerřbey u kenniw, *a idurar*, ad xawem carzen u ad xawem zareen. ¹⁰ Necc ad arnię iwdan xawem, marra taddart n Israyil, *wah* marra nettat, uca ad sszedęen tineddam u ad bnan řxirbat *eawed*. ¹¹ Ad xawem arnię iwdan d řmař u nitni ad arnin deg yixef nsen u ad dd-jjen řyięet u Necc ad kenniw sszedęey *din* eawed, am deg wussan n weĥař uya, *wah* Necc ad arrey řĥař ĥsen x umezwar nwem u kenniw ad tessnem belli Necc d SIDI. ¹² Ad ggey iwdan

35:5 Hiz. 25:15

35:10 Izhd. 83:13

36:1 Hiz. 6:2

36:2 Hiz. 35:10

36:6 Hiz. 34:29

gguren xawem: řgens inu Israyil. Nitni ad cem tťfen d řwart u cem *a, temmurt*, ad asen tiřid d řwart u cem war tkecced ead arraw *nšen*.”¹³ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Minzi qqaren: Cem d *ict n temmurt* i iccin iwdan u cem d *ict n temmurt* i ikeccden arraw n řgens nnem!’,¹⁴ x uya, war tecced ead iwdan u war tessneqrađed ead řgens nnem!’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.¹⁵ ‘Necc ad ggey eemmarş ad tettwaseř ead řęegra n řęgnus xam, u war tkessid ead astehzi n řęgnus u war tessneqrađed ead řgens nnem!’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

¹⁶ Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar:

¹⁷ “*A* mmis n bnađem, *umi* tuya taddart n Israyil tzeddey di temmurt nnes, aqa ssxemmajem tt s webrid nsen d tmeġga nsen. Abrid nsen tuya-t am řexmej n temyart i x yeęa idammen *deg wussan n weezař nnes*.¹⁸ Necc ssfaryeę xasen asear inu zi ssibbet n idammen nni ssizřen x temmurt u zi ssibbet n imeyđa n *laşnam nsem* i zi ssxemjen tt.¹⁹ Nexx ssbezzeeę ten jar řęgnus u nitni ttwassuysen di temmura. Necc řekmeę ten ełařsab tuyurt nsen u ełařsab řexdayem nsen.²⁰ *Umi* iwden řar řęgnus mani tuya uyuren, ssfeđęen Isem iqeddsen inu, minzi ittswana xasen: Ina d řgens n SIDI u nitni ffęen zi temmurt nnes.²¹ Maca Necc sseizzeę xasen di tťwee n Yisem inu iqeddsen nni tessfeđęem taddart n Israyil jar řęgnus mani tuya uyuren.”

²² “X uya, ini i taddart n Israyil ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: War tt ttegeę di tťwee nwem, *a* taddart n Israyil, maca di tťwee n Yisem inu iqeddsen nni tessfeđęem kenniw jar řęgnus mani tuya tuyurem.²³ Mayar ad ssqeddsey Isem inu imyaren nni tessfeđęem di řwest nsen, uca řęgnus ad ssnen aqa Necc d SIDI, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI, xmi i řa ttwassqeddsey Necc daywem zzat i tiťawin nsen.²⁴ Minzi ad kenniw ksiy zi řęgnus, ad kenniw ssmuneę zi marra timmura uca ad kenniw dd-awyeę řar temmurt nwem.²⁵ Ad xawem ssfaryeę aman izdigen uca ad ttwassizdigem. Necc ad kenniw ssizdigey zi marra řexmujat nwem u zi marra imeyđa nwem *n laşnam*.²⁶ Ad awem wceę uř amaynu u ad ggeę buhbeř amaynu di daxeř nwem, uca ad kksey zi arrimet nwem uř n wezru uca ad awem wceę uř n weysum.²⁷ Ad ggeę Arruh inu di daxeř nwem u ad arrey kenniw ad teggem tiweşsa inu u ad teđđam lfarayıđ inu uca ad zzaýsent teggem.²⁸ Ad tzedyem di temmurt nni wcię i řejdud nwem uca kenniw ad tiřim d řgens inu uca Necc ad iřię d AREBBI nwem.²⁹ Necc ad kenniw ssnejmeę zi marra řexmujat nwem u ad řayıę i imendi uca ad dayes arnię aťtas u war d awem tticeę řaz.³⁰ Ad arnię *amenni* řyięet n tcejjura d n yeyyar řima war xawem tekka ead řęegra n řaz jar řęgnus.³¹ *xenni* ad tidarem deg ibriden nwem ieffnen d tmeġga nwem war işebęen u kenniw ad teiffem zeg yixef nwem u zi jjeayef nwem.³² *Maca* war tt ttegeę di tťwee nwem, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI, snem tt mliř! Sedęam u ssnem řefđiřet n ibriden nwem, *a* taddart n Israyil.”

³³ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Deg wass nni ad ssizdegeę marra řmuęşiyat nwem, ad sszedęey tineddam *eawed* uca ad bnıy *eawed* řxirbat.³⁴ Tammurt ittwareddęen ad tettwacarz deg wemcan i řa tiři tettwareddeę zzat i tiťawin n marra inni tt izekkwan.³⁵ Ad inin: Tammurt nni tuya tettwareddeę, tedweř amecnaw jjenet n Eadn u tineddam ttwaxarrabent d ttwareddęent d ttwahedment, aqa ttwasjehdent u zeddyen daysent imezday *eawed*.³⁶ *Xenni* ad ssnen řęgnus nni iqqimen deg wenneđ nwem, aqa Necc, SIDI, ad bnıy min ittwahedmen *eawed* u ad zřuy x min ittwareddęen. Necc, SIDI, ssiwřey u Necc ad t ggeę.”³⁷ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Ad ayi tettar taddart n Israyil uřa d man aya řima ad asen t ggeę. Necc ad daysen arnię *iwdan*,

36:20 Ica. 52:5; Rum. 2:24

36:26 ‘amaynu’ - niy ‘jdid’.

36:26 Irm. 32:39; Hiz. 11:19

36:29 Hiz. 34:29

36:31 Hiz. 6:9; 20:43; 16:61,63

36:35 Ica. 51:3; Hiz. 28:13

36:36 Hiz. 17:24; 22:14; 37:14

ařami ad din iřin anect iwdan am wuđi, ³⁸ am tteemmaren wuđi iqeddšen *ddmani n tarewsa*, am tteemmaren wuđi n Urcalim *tandint* di řeeyudat nnes ittwaggen, ammu i ya iřint tneddam ittwaredđžen ccurent s wuđi d iwdan u nitni ad ssnen aqa Necc d SIDI.’ ”

Tanukra n Israyil

37¹ Tuđa u fufus n SIDI xafi uca SIDI issuffeđ ayi-dd di Arruđ u issars ayi di řwest n ict n řewđa nni tuđa yeccuren s ixsan. ² Netta issneddeđ ayi deg wenneđ nnes, u xzar, aqa din ađtas s wađtas *n ixsan* x wudem n řewđa, u xzar, aqa-ten uzyen ađtas. ³ Netta inna ayi “A mmis n bnadem, ma ad ddaren ixsan-a?” Nniđ necc “A Sidi inu, SIDI, Cek tessned t!” ⁴ *Xenni* inna ayi “Nabb x ixsan-a, ini xasen ‘A ixsan uzyen, sřem i wawař n SIDI. ⁵ Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI i ixsan-a: Xzar, Necc ad daywem ssidfeđ buhbeř uca ad teddarem *ewawed*. ⁶ A xawem ggeđ ižewran u ad xawem ssgaedeđ aysum uca ad kenniw dřeđ s iřem uca ad daywem ggeđ buhbeř, ad teddarem. *Xenni* ad tessnem belli Necc d SIDI.’ ”

⁷ *Xenni* nabbey am mammecc d ayi ittwaweřša u řami tuđa-yi ttnabbey, tuđa *din* ijj n řřess, u xzar, *aqada* ict n tarjijit uca ixsan munen, *kuř* iđes ak-d iđes nnes. ⁸ Žřiđ, u xzar, aqa dewřen xasen-dd ižewran u yuři xasen weysum u Netta idřa i-ten s yiřem sennej nsen, *maca* war daysen tuyi buhbeř. ⁹ Netta inna ayi “Nabb i Arruđ, nabb, *a* mmis n bnadem, uca ini i Arruđ ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: A Arruđ, as-dd zeg arebea n jjiđat n usemmiđ u suđ deg imettan-a, *hima* ad ddaren.’ ” ¹⁰ *Xenni* nabbey am mammecc d ayi ittwaweřša. Uca yudef Arruđ daysen uca ddaren *ewawed* uca *kkaren* bedden x iđaren nsen, *aqada* d ijj n řeeskar d ameqqran ađtas s wađtas.

¹¹ *Xenni* inna ayi “A mmis n bnadem, ixsan-a *đan* marra taddart n Israyil. Aqa da, nitni qqaren ‘Ixsan nney uzyen uca asitem nney iweddar u neccin nettwařars!’ ¹² X uya, nabb uca ini asen ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Xzar, Necc ad arzmey imeđřan nwem uca ad kenniw ssnekkaređ zeg imeđřan nwem, *a řgens* inu, u Necc ad kenniw awyey x wudem n temmurt n Israyil. ¹³ Kenniw ad tessnem, belli Necc d SIDI, umi arzmey imeđřan nwem uca ssuffeđ-dd kenniw zeg imeđřan nwem, *a řgens* inu. ¹⁴ Necc ad ggeđ Arruđ inu daywem u kenniw ad teddarem *ewawed* u Necc ad kenniw ssaređ x wudem n temmurt nwem u kenniw ad tessnem belli Necc, SIDI, ssiwřeđ uca ggiđ t!, iqqar SIDI.’ ”

Asmuni n Israyil d Yahuda

¹⁵ Yusa-dd ģari wawař n SIDI, iqqar:

¹⁶ “Cek, *a* mmis n bnadem, ksi ijj n uzeđđad *n ukeccuđ* uca ari dayes ‘I Yahuda u i arraw n Israyil, imeddukkar nnes!’ Ksi awarni as azeđđad nneyni uca ari dayes ‘I Yusuf, azeđđad n Ifrayim u n marra taddart n Israyil, imeddukkar nnes!’ ¹⁷ Smun ten xenni ijj ak-d wenneyni, *egg zzaysen* ijj n uzeđđad i cek. Ad dewřen d ijj deg ufus nnek.

¹⁸ Xmi tarwa n řgens nnek ad kik ssiwřen, ad inin ‘Ma war tessed ad aney tessecned min ixš ad inint tmesřayin-a i cek?’, ¹⁹ ina asen: Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Xzar, Necc ad ksiđ azeđđad n Yusuf, wenni iđan deg ufus n Ifrayim, *azeđđad* n tqebbař n Israyil, imeddukkar nnes, uca ad ten ssmuney ak-d uzeđđad n Yahuda uca ad ten ggeđ d ijj n uzeđđad uca ad dewřen d ijj deg ufus inu.’ ”

²⁰ Uca izeđđaden zeg *ukeccuđ* i x turid, *ad iřin* deg ufus nnek ztat i tiđřawin nsen. ²¹ *Xenni* ini asen “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Xzar, Necc ad třeđeđ ayt n Israyil zi řwest n řegnus mani ģar uyuren, uca ad ten ssmuney zeg wenneđ uca ad ten awyey ģar wudem n temmurt nsen. ²² Necc ad ten ggeđ d ijj n řgens di temmurt, x idurar n Israyil, d ijj n ujeđđid ad yiři i marra idsen d ajeđđid uca eemmarř ead ad iřin i tnayen n řegnus u eemmarř ead ad ttwabđan di tnayen n tğeldiwin.

²³ War ssxemmajen ead ixef nsen s imeđđa nsen n řřanam u s nneawat nsen n řřanam u s

řmuesiyyat nsen. Necc ad ten ssnejmex zi marra tneddam nsen i di xđin nitni u Necc ad ten sszedgey. *Xenni* nitni ad ayi iřin d řgens u Necc ad asen iřiy d AREBBI.

²⁴ Amsexxar inu Dawud ad xasen yiři d ajeđid uca ad din yiři ijj n Umeksa i marra nitni. Nitni ad đfaren lfarayid inu uca ad hđan tiweřsa inu, ad zwaysent ggen. ²⁵ Ad zedyen di temmurt nni wciy i umsexxar inu Yaequb, i di tuya zeddyen řejdud nsen, *wah* nitni ad dayes zedyen i řebda, nitni d tarwa nsen, uca amsexxar inu Dawud ad yiři d řřhakem nsen i řebda. ²⁶ Necc ad kidsen qeđeey ijj n řeahd n řehna, ad yiři d řeahd i řebda. Necc ad ten wcey *amcan mani i ya zedyen* u ad daysen arniy ařtas u Necc ad ggey Zzawect inu Iqeddsen di řwest nsen i řebda. ²⁷ Ad řarsen tiři Tzeddiyt inu u Necc ad iřiy d AREBBI nsen u nitni ad iřin d řgens inu. ²⁸ uca ad ssnen řegnus, belli Necc d SIDI nni issqeddsen Israyil xmi i ya tiři Zzawect inu Iqeddsen di řwest nsen i řebda.’ ”

Ayelleb x Xux

38¹ Yusa-dd řari wawař n SIDI, iqqar:
² “A mmis n bnađem, arr uđem nnek řar Xux zi temmurt n Maxux, řřhakem n Ruc d Macik d Tubal, u nabb xas, ³ ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Xzar, Necc aqa-yi đidd nnek, *a* Xux, řřhakem n Ruc d Macik d Tubal. ⁴ Necc ad cek arrey ad teeqbed u ad ggey tisennarin deg iqabsiwen nnek uca ad cek ssuffey, cek d marra řeeskar nnek, am iysan uřa d imnayen, marra arđen arruđ mliř qae, ijj n wegraw d ameqqran ařtas, s tcappa tameqqrant d tcappa tamezyant n useřqi, marra nitni řarsen tizemmar deg umenyi s ssif. ⁵ Ifarsiyyen, Ikuciyyen d Ifuřiyen akidsen, marra idsen s tcappa n useřqi d uqebbar *n wuzzař n ueeskari*, ⁶ Jumar d marra řeeskar nnes, taddart n Tujarma, zi řřrufa n ccamal qae ak-d marra řeeskar nnes, ařtas n řegnus akidek. ⁷ Iři msewjed u sewjed ixef nnek, cek d marra agraw nnek nni tessmuned řarek, u iři d amehđayi nsen. ⁸ Awarni i wařtas n wussan ad tettwařayid, deg uneggar n isegg^wusa ad dd-tased řar temmurt nni ittwaedřen zi ssif, *řar ijj n řgens* i ittwassmunen zi řegnus x idurar n Israyil nni tuya-ten d řxirbat řebda. Aqa-t d ijj n řgens nni ittwassuffyen zi řegnus u marra nitni zeddyen *dinni* di řaman. ⁹ *Xenni* ad tgaeđed amecnaw tařaryađt, amecnaw aseynu mařend ad tedřed tammurt, cek d marra řeeskar nnek uřa d ařtas n řegnus nni kik *iřan*.’ ”

¹⁰ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Deg wass nni ad imsar, aqa ad uđfen ixarriřen deg wuř nnek u cek ad txarreřed di tmeemuč taseffant. ¹¹ Ad tinid: Ad gaedey řar ict n temmurt tennurzem, ad dd-asey řar *yenni i din* iddaren di řehna u *řar yenni i din* izeddyen di řaman, inni i din izeddyen marra břa řřiđ u břa zzeekrunat niy tewwura, ¹² mařend ad řřfey d tkeccađt u ad acarey agřal *Wah*, mařend ad tarred afus nnek x řxirbat nni di zeddyen řexxu *iwdan* u x yijj n řgens nni ittwassmunen zi řegnus, wenni ikesben řmař d wagřa, wenni izeddyen x teebbuđt n temmurt. ¹³ Caba d Dadan d ttujar n Tarcic d marra ayraden imezyanin nsen ad ac inin: Ma dd-tesid mařend ad teřřfed takeccađt? Ma tessmuned agraw nnek mařend ad tkeccđed, řima ad teksid nnuqart d wurey, řima ad teřřfed řmař d wagřa, řima ad tacared takeccađt tameqqrant?’ ”

¹⁴ “X uya, nabb, *a* mmis n bnađem, uca ini i Xux ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: Deg wass nni, xmi řgens inu Israyil izeddey di řaman, ma cek war tessined *min ittweřsa ad t tegged?* ¹⁵ Ad dd-tased zeg wemcan nnek, zi řřrufa n ccamal qae, cek d wařtas n řegnus akidek. Marra nitni d imnayen

37:24 ‘Ameksa’ - niy ‘Aniři’.

37:24 Ica. 40:11; Irm. 30:9; Hiz. 34:23

37:26 Izhđ. 89:4; Hiz. 34:25; 2 Kur. 6:16

37:27 Hiz. 11:20; 14:11

38:2 Asa. 20:8

38:4 Hiz. 29:4; 39:2

38:9 Hiz. 30:18

s iysan, ijj n wegraw d ameqqran d yijj n řeeskar ijehden. ¹⁶ Ad tgææded ðidd i řgens inu Israyil, am ijj n useynu, mařend ad tedřed tammurt. Ad yiři deg wussan ineggura. Necc ad cek ssiwđey x temmurt inu, řima řegnus ad ssnen ayi Necc, xmi zzayek i řa ttwassqeddsey ztat i titřawin nsen, *a Xux!* ”

¹⁷ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Ma aqa cek d wenni x ssiwřey deg wussan n zic, s ufus n imsexxaren inu, inabiyyen n Israyil nni tuća itnabben deg wussan nni, řmijař n wařtas n iseggwusa, belli Necc ad cek ssiwđey ðidd nsen?’ ” ¹⁸ “ ‘Deg wass nni, deg wass i di Xux ad dd-yas ðidd i temmurt n Israyil, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI, aqa ad yaři wesear inu deg wenzaren inu. ¹⁹ Di tusmi inu, di tmessi n uduqgez inu *n ufugem* nniř: *S tidett, am ddarey Necc*, mařa deg wass nni war ittiři ijj n wenhezzi n temmurt d ameqqran d temmurt n Israyil, ²⁰ *ařami* iseřman n řebřar d ijdađ n ujenna d řmař n yeyyar d marra řmař nni ittbuæen x temmurt d marra iwdan nni *iřan* x wudem n temmurt, ad arjijen, uca idurar ad ttwamđaren u řejruf ieuđen ad hrurin d marra řehyuđ ad wđan. ²¹ Necc ad řařiř ssif ðidd nnes x marra idurar inu!’ , *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. ‘Ssif n kuř ijj ad yiři x umas. ²² Necc ad xas řekmey s řtaæun u s idammen uca ad ggey xas d x řeeskar nnes d x wařtas n řegnus nni akis i řa yiřin, anřar ijehden d ibquqen n tebrurri, timessi d řebariyyet. ²³ Necc ad ssecney ixef inu d ameqqran d amqeddas u ad ttwassney ztat i titřawin n řegnus. Nitni ad ssnen belli Necc d SIDI.’ ”

39 ¹ “*Xenni* řexxu, *a* mmis n bnađem, nabb ðidd i Xux uca ini ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Xzar, aqa-yi xak, *a, cek* Xux, řřakem n Ruc, Macik d Tubal. ² Necc ad cek ssenqerřey u ad ac nedhey u ad cek ssgæædey zi řřrufa n ccamal uca ad cek gewwđey x idurar n Israyil. ³ Ad wtey řqews zeg ufus nnek azeřmađ uca ad yedřey fritcat nnek zeg ufus nnek afusi. ⁴ Ad tewđid x idurar n Israyil, cek d marra řeeskar nnek, d řegnus nni *iřan* akidek. Necc wciy cek d macca i eřamkuř ijdađ ikeccđen u i řmař n řexřa. ⁵ X wudem n yeyyar ad tewđid, minzi Necc nniy t!’ , *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.” ⁶ “ ‘Necc ad ssekkey timessi x Maxux d x inni izedđyen s řehna di temmura řar tma n řebřar u nitni ad ssnen belli Necc d SIDI. ⁷ Necc ad baney Isem inu iqeddsen di řwest n řgens Israyil u Necc war ttejjij ead ad ssexmajen Isem inu iqeddsen. Řegnus ad ssnen belli Necc d SIDI, Amqeddas d Israyil. ⁸ ‘Xzar, ad dd-yas u ad imsar!’ , *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. ‘Wa d ass nni x ssiwřey.’ ”

⁹ “ ‘Imezđay n tneddam n Israyil ad ffyen uca ad ssaryen timessi ad cemđen *marra* řesnař: am tcappat timezyanin am tcappat timeqqranin uřa d řqews d fritcat d iemad d iřricen. Sebea n iseggwusa ad zzaysen ssaryen timessi. ¹⁰ War d ttiwyen akeccuđ zeg yeyyar u war ttqessan tafrawt zeg izeyran, *minzi* maca ad ssaryen timessi s řesnah uca ad keccđen inni ten ikeccđen uca ad caren i yenni d asen yucaren!’ , *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

¹¹ “ ‘Deg wass nni ad imsar, aqa Necc ad sswejdey din amcan i Xux, ijj n wenđer di Israyil, řewđa n yenni izekkwan, řar ccarq n řebřar, u tanita ad tqemmee aqemmmu d wenzaren n yenni izekkwan. Din ad neđřen Xux d marra řyaci nnes u ad tt řayan: řewđa n řyaci Iřewřen n Xux. ¹² Taddart n Israyil ad ten tenđer, mařend ad ssizdegen temmurt, řmijař n sebea n iyuren. ¹³ Marra řgens n temmurt ad *ten* neđřen uca aya ad asen yiři i ccan, deg wass i di i řa ttwasseuğey!’ , *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.” ¹⁴ “ ‘Ad farzen eawed iryazen mařend ad zwan nitni tammurt břa qeřtu mařend ad neđřen inni iedun, inni tuća iqqimen ibuzřen x wudem n

38:19 Hiz. 36:5,6

38:20 ‘řebřar’ - niy ‘il’.

39:2 Hiz. 38:4

39:4 Hiz. 33:27

39:10 ‘azyar’ - niy ‘řřabet’ niy ‘tazgant’.

39:13 ‘aya ad asen yiři i ccan’ - s řebbranit ‘uca (aya) ad asen yiři i iysem’.

temmurt, ħima ad tt ssizdigen. Awarni i sebċa n iyuren ad qeġben nitni. ¹⁵ Inni i d asen ittxeŋsa ad zwan tammurt ad tt zwan, u xmi ittwařa ħed ijj n yięes n bnađem, ad yegg ęares ict n řmarka, ař t ęa neđřen inni ineřęařen di řewđa n řęaci Iĥewřen n Xux. ¹⁶ Eawed *ad yiři* isem n tendint: řęaci Iĥewřen. Nitni ad sizedgen tammurt.”

¹⁷ “ ‘Cek, *a* mmis n bnađem!’, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI! ‘Ini i marra řmarkat n iđdađ u i marra řmař n yeyyar: Munem-dd *yar da*, asem-dd, seddem ixef nwem deg wenned n tęarřt inu nni ęaręey i kenniw, taęarřt tameqqrant x idurar n Israyil, uca ad teccem aysum, ad teswem idammen. ¹⁸ Ad teccem aysum n ayt n bu-leunf, u ad teswem idammen n řĥukkam n ddunnit, n wacraren d izmaren d imyanen d imwan, aqa-ten marra dewsen di Basan. ¹⁹ Ad teccem tadunt ař tejjiwneđ uca ad teswem idammen ař tescarem, n tęarřt inu i ęaręey i kenniw. ²⁰ Kenniw ad tejjiwneđ ęar řęařařa inu s iysan d imnayan, s ayt n bu-teyruđt u s marra ieeskariyyen!’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.” ²¹ “Ad ggey aeuęi inu jar řegnus uca marra řegnus ad zaren řĥukm inu nni ggıę, uřa d afus nni jarasen sřarsey. ²² Taddart n Israyil ad tessen, aqa Necc, SIDI, AREBBI nsen, zeg wass nni u zi ssa tsawent. ²³ Ad ssnen řegnus aqa inni n taddart n Israyil ttwanedhen di lmenfa zi ssibbet n řmuesiyyet nsen, minzi ęeddaren ayi, uca Necc ffarey xasen uđem inu uca wcię ten deg ufus n iyrimen nsen u *xenni* wđan marra s ssif. ²⁴ Necc ggıę asen am mammecc taxmuji nsen u am mammecc řmuesiyyet nsen u Necc ffarey zżaysen uđem inu.”

²⁵ “ ‘X uya, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: řexxu ad sseeqbeę imeĥbas n Yaęqub u ad ĥinneę x marra taddart n Israyil u ad cđarey di řęwee n Yišem inu iqeddsen. ²⁶ Nitni ad arbun řefđiĥet nsen d marra řmuesiyyet nsen i zi xafi ęđaren xmi nitni tuęa ead zedđęen s řaman di temmurt nsen u war di ięi wi ten i ęa isseggweden. ²⁷ Xmi ten ęa sseeqbeę zi řegnus u ad ten ssmuneę zi temmura n řeedyan nsen u Necc ad ttwassqeddsę zżaysen zżat i tiřęawin n wařęas n řegnus, ²⁸ *xenni* ad ssnen belli Necc d SIDI, AREBBI nsen, minzi Necc nedheę ten d imeĥbas jar řegnus u Necc ssmuneę ten *eawed* di temmurt nsen, war jiię *din* uřa d iijen zżaysen. ²⁹ Necc war zżaysen tteffarey ead uđem inu, xmi aqa sřfarryę Arruĥ inu x taddart n Israyil!’, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.”

Tiwwura d řemraĥat n Zżawect Iqeddsen n jđid

40 ¹ Deg useggwas wiss xemsa u eicrin n lmenfa nney, ęar umezwar n useggwas, deg *wass* wiss eecra n uyur, deg useggwas wiss arbeęęac awarni ma wtin tandint, deg wass nni *nmit*, tuęa afus n SIDI xafi uca indeh ayi din. ² Di timezra n AREBBI indeh ayi ęar temmurt n Israyil uca issars ayi x ijj n wedrar yueřan uca ęar uęezdis n ljanub nnes tuęa xas ca n řebni am ict n tendint. ³ Yiwi ayi din, uca xzar, ijj n Weryaz. Ccuf nnes am ccuf n nĥas u deg ufus nnes ijj n ufiřu n řeqęten d ijj n uęamin n weebar. Netta tuęa ibedd ęar tewwart. ⁴ Issiweř akidi Weryaz *nmi* “ ‘A mmis n bnađem, xzar s tiřęawin nnek, seř s imezzuęen nnek, uca sars uř nnek i marra nni d ac i ęa ssecneę, maęar tettwawyed ęar da ĥima ad ac t ssecneę. Marra min twařid, ini t i taddart n Israyil!” ⁵ Xzar, ęar barra n Taddart tuęa din ijj n weębar nni tuęa i d as dd-innden qaę. Deg ufus n Weryaz tuęa-t ijj n uęamin n weebar n setta n ięaęen *kuř iijen zżaysen d* ijj n uęiř d ijj n weebar n tiru n ufus. Netta iębar tiru n řĥiđ nni, aqa-t d ijj n uęanim, u řueřa *nmes* uřa d ijj n uęanim. ⁶ *Xenni* yusa-dd ař *tawwart nni* ixezzaren ęar ccarq uca igaeęed x ddruj nnes, uca iębar tanebdat n tewwart, tiru nnes aqa-t d ijj n uęanim, uca tiru n tnebdat nneęni uřa d ijj n uęamin. ⁷ Tuzeggart n ict n texxamt *n tewwart* aqa-tt ijj n uęanim uca tiru nnes uřa d ijj n uęanim. Jar txammin *n tewwart tuęa din* xemsa n ięaęen, u tanebdat n tewwart ęar uęezdis n wesqif n tewwart ęar daxeř nnes *aqa-tt* ijj n uęanim.

39:29 Yuw. 3:1; řex. 2:17

40:1 Hiz. 33:21

40:5 ‘Taddart’ - awař-a ixas ad yini ‘Taddart n Arebbi’ niy ‘Zżawect Iqeddsen’. ‘tiru n řĥiđ’ - s Teibranit ‘tiru n řebni’.

⁸ Netta iebar asqif n tewwart yar daxeř nnes, aqa-t d ijj n uřanim.⁹ Iebar asqif n tewwart, tmenya n iyařen, uca ředruf n řhid nnes *tuya-ten* tnayen n iyařen. Asqif n tewwart tuya yar daxeř.¹⁰ Zi jjihet n texxamin n tewwart yar uyezdis n ccarq, aqa din třata *zzaysent* yar uyezdis-a u třata *zzaysent* yar uyezdis nneyni. Aqa-tent řarsent d ijj n řeebar. Ředruf n řhid *řarsen uřa d* ijj n řeebar yar uyezdis-a u yar uyezdis nneyni.¹¹ Iebar tiru n wadaf n tewwart, aqa-t di eecra n iyařen, uřa d tuzzuggart n tewwart, aqa-tt di třeřac n iyařen.¹² Ttasie ztat i texxamin n tewwart *tuya* ijj n uřiř *řar uyezdis-a* uca yar uyezdis nneyni *tuya* ttasie uřa d ijj n uřiř. Ict n texxamt řares setta n iyařen řar ijj n uyezdis d setta iyařen řar ijj n uyezdis nneyni.¹³ Iebar *eawed řebni n* tawwart zi tzeqqa n ict n texxamt ař tzeqqa n wenneyni. Tiru *nnes tuya-t* xemsa u-eicrin n iyařen, tawwart arendad tawwart *nneyni*.¹⁴ Iebar uřa d ředruf n řhid: settin n iyařen, uca řemrař ikka x řřarf n řhid, inned as-dd *řemrař i řebni n* tewwart marra.¹⁵ Zi ztat n tewwart n wadaf ař ztat n wesqif n tewwart n daxeř, *aqa din* xemsin n iyařen.¹⁶ *Tuya* řekwazi řřaren řar texxamin n tewwart u yar ředruf n řhid yar uyezdis n daxeř n tewwart deg wened. Di řehyuđ n barra *aqa din* eawed deg wened řekwazi xezwaren yar daxeř uřa d ticejjura n tini x *kuř ijj zi* ředruf n řhid.

¹⁷ Indeh ayi-dd řar řemrař n barra, uca xzar, *aqa din* ixxamen d ict n tisi n zzellij nni ggin deg wened n řemrař. *Tuya din* třatin n ixammen řar tisi n zzellij *nni*.¹⁸ Tisi n zzellij *tuya-t* yar uyezdis n *řebniyyat n* tewwart, teqqen nican i tuzzuggart n *řebniyyat n* tewwart. Tanita tuya d tisi n zzellij i iřan wadday.¹⁹ Netta iebar tiru zi ztat n tewwart i iřan řar wadday *n řemrař* ař řemrař n daxeř yar uyezdis nnes n barra, mya n iyařen. *Ammu i iebar* ccarq d ccamal *n řemrař*.²⁰ Zi tewwart nni ixezwaren řar ccamal, řar řemrař n barra, iebar tuzzuggart d tiru.²¹ Tixammin nnes, třata řar uyezdis-a d třata řar uyezdis nneyni, d ředruf nnes n řhid uřa d řehyuđ nnes n barra řarsen d řeebar d ijjen amecnaw tawwart tamezwarut. Tuzzuggart tuya-tt xemsin n iyařen d tiru nnes tuya-t xemsa u-eicrin n iyařen.²² Řekwazi nnes d řehyuđ nnes n barra uřa d ticejjura nnes n tini tuya řarsen řeebar d ijjen amecnaw tawwart nni ixezwaren řar ccarq. Ttgaeeaden řares x *ijj n dđruj ak-d* sebae n treffidin uca řehyuđ nnes n barra tuya-ten řar uyezdis n ztat.²³ Tawwart n řemrař n daxeř tuya-tt ztat n tewwart n ccamal d tenni n ccarq. Zi tewwart ař tewwart *nneyni* iebar mya n iyařen.

²⁴ *Xenni* indeh ayi řar uyezdis n ljanub, uca xzar, tuya din ict n tewwart nni ixezwaren řar ljanub. Iebar ředruf n řhid d řehyuđ nnes n barra *uca* řeebur nsen tuya-ten d ijj.²⁵ Tawwart řares řekwazi uca uřa d řehyuđ n barra daysen řekwazi am wenneyni. Tuzzuggart tuya xemsin n iyařen uca tiru xemsa u-eicrin n iyařen.²⁶ Drujj dayes sebae n treffidin uca řehyuđ nnes n barra *tuya-ten* řar ztat. Yares ticejjura n tinni, icten řar ijj n uyezdis u icten řar uyezdis *nneyni*, x ředruf n řhid.²⁷ *Tuya din eawed* ict n tewwart yar řemrař n daxeř nni ixezwaren řar ljanub. Iebar zi tewwart ař tewwart řar uyezdis n ljanub: mya n iyařen.²⁸ *Xenni* yiwi ayi řar tewwart n ljanub řar řemrař n daxeř. Iebar tawwart n ljanub, *tuya-ten* řeebur nnes d ijjen.²⁹ Ixammen nnes d ředruf nnes n řhid uřa d řehyuđ nnes n barra *řarsen* d řeebur d ijjen. Yares řekwazi uca uřa d řehyuđ nnes n barra řarsen *řekwazi d ijjen am tinni*. Tuzzuggart *nnes tuya-tt* xemsin n iyařen u tiru *nnes* xemsa u-eicrin n iyařen.³⁰ Innđen as-dd řehyuđ n barra. *Tuya* tuzzuggart *nnes* xemsa u-eicrin n iyařen u tiru *nnes* xemsa n iyařen.³¹ Tuya řehyuđ nnes n barra řar řemrař n barra. *Tuya din* ticejjura n tini x ředruf n řhid uca dđruj nnes dayes tmenya n treffidin.

³² *Xenni* yiwi ayi řar řemrař n daxeř, řar uyezdis n ccarq. Iebar tawwart n ljanub, *tuya-ten* řeebur nnes d ijjen.³³ Ixammen nnes d ředruf nnes n řhid uřa d řehyuđ nnes n barra *řarsen* d řeebur d ijjen. Yares řekwazi uca uřa řar řehyuđ nnes n barra i dd-asen innđen marra. Tuzzuggart *tuya-tt* xemsin n iyařen u tiru nnes xemsa u-eicrin n iyařen.³⁴ Řehyuđ nnes n barra *tuya-ten* řar řemrař n barra. *Tuya din* ticejjura n tini x ředruf n řhid nnes, *am* řar uyezdis-a *uřa* řar uyezdis *nneyni*, uca dđruj nnes dayes tmenya n treffidin.³⁵ *Xenni* yiwi ayi řar tewwart n ccamal uca iebar *xenni* řeebur d ijjen.³⁶ Tixammin nnes n tewwart d ředruf nnes n řhid d řehyuđ nnes

n barra ɣarsen řekwazi deg wenneđ nsen. Tuzzuggart *nnes tuya* xemsin n iyağen uca tiru *nnes* xemsa u-eicrin n iyağen. ³⁷ Ředruf nnes n řhiđ *tuya-ten* ɣar řemraħ n barra. *Tuya din* ticejjura n tini ɣar uyezdís-a u ɣar uyezdís *nneyni* x ředruf nnes. Ddruj nnes *dayes* tmenya n treffidin.

³⁸ *Tuya din* ijj n wexxam s ict n tewwart ɣar ředruf n řhiđ n *řebniyyat* n tewwart, ssirden din tayarřt n wecmađ. ³⁹ Di daxeř n wesqif n tewwart tuya din tnayen n řtabřat ɣar uyezdís-a u tnayen n řtabřat ɣar uyezdís *nneyni* ĥima ad xasent ɣarřen tayarřt n wecmađ d tayarřt n ddenb d tayarřt n umarwas. ⁴⁰ Barra ɣar ijj n uyezdís n ztat ɣar mani gaæeden ɣar wadaf n tewwart n ccamal *tuya din* tnayen n řtabřat, u ɣar uyezdís n ztat nneyni ɣar wesqif n tewwart *tuya din* eawed tnayen n řtabřat. ⁴¹ *Ammu tuya din* arebea n řtabřat ɣar ijj n uyezdís u arebea n řtabřat ɣar uyezdís *nneyni* ɣar iyezdís n tewwart, aqa din tmenya n řtabřat nni *iğan* i tayarřt. ⁴² *Tuya din* arebea n řtabřat t tşuđar ittwaneqqcen ɣar ddruj n *řebni n tewwart*. Tuzzuggart *tuya* d ijj n uyıř d wezyen uca tiru d ijj n uyıř d wezyen uca řueřa d ijj n uyıř. Ttwamarsen xas řeqcæ i zi ɣarřen tayarřt n wecmađ d tewhibt n tayarřt. ⁴³ Tsennarin i *weysum* n ijj n řeebar n ufus ttwametnent deg wenneđ n taddart n *tewwart*, uca aysum i tewhibt n tayarřt *tuya* x řtabřat.

⁴⁴ ɣar barra n tewwart n daxeř *tuya din* ixammen n imeɣnajen, di řemraħ n daxeř nni *iğan* ɣar tewwart n ccamal. Udem nnes ɣar ztat tuya ixezzar ɣar ljanub. ɣar uyezdís n tewwart n ccarq *tuya din* ijj n *wexxam* nni ixezzen ɣar ccamal. ⁴⁵ Netta issiweř akidi “Axxam-a nni zi ixezzar wudem nnes ɣar ljanub, aqa-t i ikehhanen nni iħeřtan x tsexxart n Taddart. ⁴⁶ Axxam nni ixezzar wudem nnes ɣar ccamal, aqa-t i ikehhanen nni iħeřtan x tsexxart n uealtar, nitni d ayt n řaduq nni i ɣa dd-iqarriben ɣar SIDI zeg ayt n Lawi maħend ad as sexxaren.” ⁴⁷ Iebar řemraħ: tuzzuggart *nnes* mya n iyağen u tiru nnes mya n iyağen, ijj n ukwadrun. Aealtar tuya-t ztat n Taddart.

Zawect Iqeddsen n jdid - asqif

⁴⁸ *Xenni* yiwi ayi ɣar wesqif n Taddart uca iebar ředruf n řhiđ n wesqif, xemsa n iyağen ɣar ijj n uyezdís u xemsa n iyağen ɣar uyezdís *nneyni*, uřa d tiru n tewwart, řřata n iyağen ɣar ijj n uyezdís u řřata n iyağen ɣar uyezdís *nneyni*. ⁴⁹ Tuzzuggart n wesqif tuya-tt eicrin n iyağen u tiru nnes ĥiřac n iyağen, d man aya ɣar *uyezdís n* treffidin n *ddruj* i zi zemmaren ad gaæeden. *Tuya din* eawed ipilaren ɣar ředruf n řhiđ, ijj ɣar uyezdís-a u ijj ɣar uyezdís *nneyni*.

Zawect n jdid - Taddart

41 ¹ Netta yiwi ayi ɣar *Wexxam* n Zawect *Iqeddsen* uca iebar ředruf n řhiđ: setta n iyağen ɣar uyezdís-a u setta n iyağen ɣar uyezdís *nneyni*, x tiru n Uqiđun. ² Tiru n wadaf tuya-tt eecra n iyağen uca udmawen n řehyuđ ɣar uyezdís n wadaf *tuya-ten* xemsa n iyağen ɣar uyezdís-a u xemsa n iyağen ɣar uyezdís *nneyni*. Iebar tuzzuggart *nnes*: arebein n iyağen, uca tiru nnes: eicrin n iyağen. ³ Yudef-dd ɣar daxeř uca iebar řhiđ nni ɣar řtarf n wadaf n *Wexxam n Daxeř*: tnayen n iyağen, uca tewwart *tuya-tt* setta n iyağen uca tiru n wadaf sebea n iyağen. ⁴ Iebar tuzzuggart n *Wexxam n Daxeř*: eicrin n iyağen, uca tiru *nnes*: eicrin n iyağen ɣar ztat n *Wexxam* n Zawect, uca inna ayi “Wa d Aqdas n Uqeddes!”

⁵ Iebar řhiđ n Taddart: setta n iyağen, uca tiru n kuř axxam n uyezdís: arebea n iyağen, deg wenneđ n Taddart marra. ⁶ Ixammen n uyezdís *tuya-ten* axxam ztat i wexxam *nneyni*, řřata *di řueřa* uca *amenni* řřatin n twařawin, uca *ixammen nni* iwđen ař řhiđ n Taddart nni *din iğan* i ixammen i d as dd-innden maħend ad qeddmen usenned i *thenya n ixammen*. War ieđdeř ad iwđent ař daxeř di řhiđ n Taddart. ⁷ ɣar sennej deg wenneđ immarni di ttasie nni *iğan* ɣar ixammen n uyezdís x kuř řtabqet. Maɣar x kuř řtabqet n taddart inned-dd ijj n ukulwar i Taddart marra. Ammu tedweř taddart d miriw sennej uca ammu tessemriw řtabqet n waday

ixef nnes x ttabqet n sennej am mammec ttabqet n řwest *teřa* d miriw x *tenni n waddy*.

⁸ *Řriy ict n řgaædet i d as dd-innĎen i Taddart marra*, aqa-tt d dsusa n ixammen n uęezdis: ijj n uęanim *n řebar* ikemmřen, setta n iyaęen ař mani munen *dsusa*. ⁹ Tiru n řřid nni *igga* aęezdis n barra n řebni ak-d ixammen n uęezdis, *tuya-t* xemsa n iyaęen, uca ttasie yarezmen i iqqimen ęar řebni ak-d ixammen n uęezdis, aqa yusa-dd ak-d Taddart. ¹⁰ Tuya din ijj n ttasie n eicrin n iyaęen deg wenneĎ n Taddart marra. ¹¹ *Teffey* tewwart n řebni n ixxamen n uęezdis ęar ttasie yarezmen i iqqimen, ict n tewwart *teffey* ęar ccamal uca tawwart nneęni *teffey* ęar ljanub. Tiru n ttasie iqqimen *tuya-t* xemsa n iyaęen deg wenneĎ nnes marra.

¹² Řebni ęar wudem n řemrař ittwaæzřen ęar řęarb tuya ęares ijj n tiru n sebein n iyaęen uca řřid n řebni tuya-t xemsa n iyaęen deg wenneĎ nnes marra uca tuzzuggart nnes *tuya-tt* tesein n iyaęen. ¹³ Netta iebar tuzzuggart n Taddart: mya n iyaęen. Řemrař ittwaæzřen u řebni *i dayes ięan* ak-d řehyuĎ aqa-ten *ęarsen* tuzzuggart d ict: mya n iyaęen. ¹⁴ Tiru n wudem n Taddart d řemrař ittwaæzřen ęar uęezdis n ccarę *tuya-t* mya n iyaęen.

¹⁵ Iebar *uřa d* tuzzuggart n řebni nni tuya zi ztat n řemrař ittwaæzřen qaæ ař Ďeffar. Ikułwaren nnes ęar uęezdis-*a* u ęar uęezdis *nneęni* tuya-ten mya n uęiř. Daxeř n Zzawect, d isqifen ęar řemrař n ztat, ¹⁶ d tnebdatin, d řekwazi iřřaren, d řebniyyat s ikułwaren i d as innĎen, i třata *n ttabqat nsent*, tuya-ten *marra* dřin s ukeccud ztat i tnebdatin *n tewwura*, *zi* temmurt ař řekwazi, uca řekwazi *simant nsen* tuya-ten ttwasduřen. ¹⁷ Ař sennej i tewwart, *am* ęar udem n daxeř uřa ęar udem n barra n Taddart, u x marra řřid ęar daxeř u ęar barra *tuya din* teřwiřin *n ukeccud*. ¹⁸ Tuya tteggan xasen ikiruben d tcejjura n tini. Aqa din ict n tcejjart n tini ęar ijj n ukirub d ijj n ukirub *nneęni*, uca kuř akirub ęares tnayen n wudmawen, ¹⁹ udem n bnaĎem nni ixezzaren ęar tcejjart n tini ęar ijj n uęezdis d wudem n wayrad imezyan ixezzaren ęar tcejjart n tini ęar uęezdis *nneęni*. *Ammu i* ten ggin deg wenneĎ n marra Taddart. ²⁰ Zi temmurt ař sennej n tewwart ttwaggen ikiruben d tcejjura n tini uca eawed x řehyuĎ n Zzawect. ²¹ ŘeĎruf ęar uęezdis n tewwart n Zzawect ggin ijj n ukwadrun uca ccuř n Aqeddas iĎhar-dd amecnaw ccuř *n Zzawect*.

²² Tuya *acalřar* n ukeccud u řuęřa nnes tuya-t třata n iyaęen, u dsas sadu nnes tnayen n iyaęen. ęares tięemmura, uca dsas sadu nnes d ięezdisen nnes *tuya-ten* zeg ukeccud. Netta issiweř akidi “Ta d ttabřa nni *ięan* ztat i wudem n SIDI.” ²³ Zzawect d Zzawect Iqeddsen ęarsen tnayen n tewwura. ²⁴ Tuya ęar tiwwura *ęar kuř icten zzaysent* tnayen n teřwiřin am wafriwen, tnayen n teřwiřin nni zemmareĎ ad nuqqaren, tnayen i ict n tewwart u tnayen i tewwart nneęni. ²⁵ Di tewwura n Zzawect ttwaggen ikiruben d tcejjura n tini nni ittwaęgen amecnaw inni x řehyuĎ. Tuya din tasqift n ukeccud ęar barra ęar wudem n wesqif. ²⁶ *Tuya din* řekwazi řsaren d tcejjura n tini ęar uęezdis-*a* u ęar uęezdis *nneęni*, ęar tnayen n ięezdisen n wesqif u ęar ixammen ęar uęezdis n Taddart u ęar tasqift.

Ixammen n ikehhanen di Zzawect Iqeddsen n jdid

42 ¹ Netta issuffey ayi-dd barra ęar řemrař n barra nni *ięan* ęar ccamal. Netta indeh ayi ęar řebni nni ięan ęar ccamal areĎad n řemrař ittwaæzřen u areĎad n řebni nni *dayes ięan*, ² ęar uęezdis *nnes* d azirar n mya n iyaęen, *ęar* wadař n ccamal. Tiru *nnes tuya-t* xemsin n iyaęen. ³ Tuya-t ztat i eicrin n iyaęen n řemrař n daxeř u ztat i zzellij n řemrař n barra. Ict n ttabqet *ak-d ixammen* tuya *tettsenned* x ttabqet nneęni, třata n ttabqat.

⁴ Ztat n wexxamen *tuya din* ijj n ukulwar i tuyurt s ijj n tiru n eecra n iyaęen ęar daxeř, ict n

41:18 ‘ikiruben’ - ict n marka n lmalakat.

41:20 ‘ikiruben’ - ict n marka n lmalakat.

42:1 ‘řebni’ - ixas ad yini řřid n barra i x issawař unabı deg wudem Ĥaz. 40:5.

ukulwar *n mya* n iyağen. Tiwwura n wadaf nnes *tuya-tent* Ʒar ccamal. ⁵ Ixammen n sennej tuƷa-ten hšaren, maƷar ttabqat kksent *ktar ttasie* zƷaysen x wexxamen n wadday u x wexxamen Ʒar řwest *n řueřa* n řebni. ⁶ Minzi tuƷa-ten di třata *n ttabqat*, maca war Ʒarsen ipilaren am ipilaren n řemraħat. X uya tuƷa-ten hšaren ktar x yenni wadday d yenni di řwest *am Ʒarsen txezzared* zi temmurt.

⁷ Zi řħid nni iedu barra qibač i wexxamen, Ʒar uƷezdis nni *iğan* Ʒar řemraħ n barra umi Ʒares txezzarem zeg wexxamen, *tuya* tuzzuggart *nnes* xemsin n iyağen. ⁸ Minzi tuzzuggart n *marra* ixammen nni *iğan* Ʒar řemraħ n barra, tuƷa-tt xemsin n iyağen. *Maca* xzar, Ʒar uƷezdis n Zzawect tuƷa-tt di *mya* n iyağen. ⁹ Sadu n ixammen-a tuƷa wadaf zi ccarq ħima ad zƷayes tadfed zi řemraħ n barra.

¹⁰ Ʒar řħid d azirar n řemraħ Ʒar ljanub, zƷat i řemraħ ittwaeezřen u zƷat i řebni *i dayes iğan*, *tuya din eawed* ixammen, ¹¹ uca akulwar i tuyurt i zƷatsen dd-ittekken *tuya* amecnaw wenni n ixammen nni *iğan* Ʒar uƷezdis n ccamal, s simant n tuzzuggart d simant n tiru, uca tuƷa ššenat d wadafen nnes marra amecnaw inni *Ʒar uƷezdis n řebni Ʒar ccamal*. ¹² Am *tuya din* wadafen n txemmamin Ʒar uƷezdis n ljanub, ammu *i yeđa din* uřa d ijj n wadaf Ʒar beddu n ukulwar n tuyurt, akulwar n tuyurt zƷat i řħid iħšaren jjiħet n ccarq, xmi i Ʒa tadfed.

¹³ *Xenni* inna ayi “Ixammen nni iğan Ʒar ccamal u ixammen nni iğan Ʒar ljanub, inni iğan Ʒar zƷat n řemraħ ittwaeezřen, aqa-ten d ixammen iqeddsen nni di ikehhanen nni i Ʒa dd-iqarben Ʒar SIDI, ad ccen tiwħibin iqeddsen qae. Din ad sarsen tiwħibin iqeddsen qae: tawħibt *n řyiğet* d tewħibt n ddenb d tewħibt n umarwas, minzi amcan iqeddes qae. ¹⁴ Xmi udfen ikehhanen, war ieeddeř ad uyuren *amenni* zi Zzawect Iqeddsen Ʒar řemraħ n barra. Ad ssarsen arruđ nsen n tsexxart, maƷar wanita d amqeddes. Ad arđen arruđ nneyni uca *xenni* ad dd-qarben Ʒar řemraħ nni iğan i řgens.”

Zzawect Iqeddsen n jdid - Tammurt Iqeddsen

¹⁵ Umi ikemmeř Netta řeebar n min iğan daxeř n Taddart, issuffuƷ ayi-dd zeg webrid n tewwart nni ixezzaren Ʒar ccarq uca iksi řeebar zƷayes deg wenned *n řebni n Zzawect Iqeddsen* marra.

¹⁶ Iebar aƷezdis n ccarq, xemsa-mya n iƷunam s uƷanim n řeebar deg wenned. ¹⁷ Iebar aƷezdis n ccamal, xemsa-mya n iƷunam s uƷanim n řeebar deg wenned. ¹⁸ Iebar aƷezdis n ljanub, xemsa-mya n iƷunam s uƷanim n řeebar. ¹⁹ Inuqqar Ʒar uƷezdis n lƷarb uca iebar xemsa-mya n iƷunam s uƷanim n řeebar. ²⁰ Netta iebar *řebni n Zzawect Iqeddsen* Ʒar arebea n tƷemmura *nnes*. *Tuya* Ʒares deg wenned nnes ijj n řħid s ict n tuzzuggart n xemsa-mya n iyağen d ijj n tiru n xemsa-mya n iyağen maħend ad ifarz Ʒar min iqeddsen d min iršuđen.

Æuği n SIDI idweř-dd Ʒar Zzawect Iqeddsen

43 ¹ *Xenni* indeh ayi Ʒar tewwart, *Ʒar* tewwart nni ixezzaren Ʒar ccarq. ² Xzar, yusa-dd ueuği n AREBBI n Israyil zi jjiħet n ccarq uca tmijja nnes tuƷa-tt am řhess n waman ařas uca tammurt tceeece s ueuği nnes. ³ Udem n tmežriwt nni zřiy tuƷa amecnaw tamežriwt i zřiy umi dd-usiy ħima ad areddğey tandint. Aqa d timežriwin am tmežriwt i zřiy Ʒar yeyzar n Xabur, uca wđiy s wudem inu *Ʒar temmurt*. ⁴ Æeuği n SIDI yudef Ʒar Taddart s tewwart nni ixezzaren Ʒar ccarq. ⁵ *Xenni* issgæeed ayi-dd Arruħ uca issidef ayi Ʒar řemraħ n daxeř, uca xzar, æeuği n SIDI iccur Taddart ⁶ uca sřiy *ict n tmijja* tessaweř akidi zi daxeř n Taddart uca Aryaz ibedd Ʒar uƷezdis inu. ⁷ Netta inna ayi “*A* mmis n bnadem, wa d amcan n řearc inu u amcan n třeƷqa n iđaren inu, mani i Ʒa zedyey di řwest n ayt n Israyil i řebda. Uca nitni, taddart n Israyil, nitni uřa d ijeğiden nsen, war ssxemmajen ead Isem inu iqeddsen s tuqeħbit nsen u s řxecbat n ijeğiden nsen x

řegeuđi nsen *mani ttqeddamen tiwhibin nsen*,⁸ am ggin tanebdat nsen zzat i tnebdat inu, d tťarf n tewwart nsen řar tťarf *n tewwart* inu, *iqqim* mřir ijj n weřbar jarayi d nitni, uca ssexmejen lsem inu iqeddsen s jjeayef nsen nni ggin, ařami ccıy ten di lyađab inu.⁹ Nitni ad ssigg^wejen xafi tuqeřbit nsen d řxecbat n ijeřiden nsen, uca Necc ad zedřeyi d řwest nsen i řebda.

¹⁰ Cek, *a* mmis n bnađem, scen Taddart-a i taddart n Israyil ĥima ad seđřan zi ssibbet n řmuęsiyyat nsen uca ejj i-ten ad ebaren ccakl n řebni.¹¹ Mařa seđřan zi marra min ggin, ssen asen *xenni* ccekl n Taddart d tisars nnes, uffuřen nnes d adafen nnes d marra ccekl nnes d marra lřarayıđ nnes, *wah* marra ickalen nnes d marra tiweřša nnes, uca ari *marra* man aya zzat i titťawin nsen, ĥima xenni ad řđan marra ccekl nnes d marra lřarayıđ nnes uca ad zžaysen ggen.’

Aealřar d udeccen nnes

¹² “Ta d ccarıea n Taddart: x tqıccat n wedrar ad yiři wemcan nnes deg wenneđ nnes iqeddsen řae. Ta d ccarıea n Taddart.¹³ Ina d řeebur n *uealřar* s iyařen: *ıj* n *uřiř* d *ıj* n *cbar* n *ufus*. Tarya nnes d *ıj* n *uřiř* u tiru nnes d *ıj* n *uřiř*. Tma nnes řar tťarf nnes i d as dd-innđen aqa d *ıj* n *cbar*. Wa d dsas n *uealřar*.¹⁴ Zi tarya x temmurt ař tareffidet n wadday *n uealřar*: tnayen n iyařen, u tiru *nnes*: *ıj* n *uřiř*, u zi treffidet n wadday *n uealřar* ař tareffidet n sennej *n uealřar*: arebea n iyařen u tiru *nnes* *ıj* n *uřiř*.¹⁵ Afurnu n *uealřar*, ‘*adřar n Arebbi*’, *ıgga* arebea n iyařen u zeg ufurnu n *uealřar*, ‘*adřar n weyrad n Arebbi*’, *gaeeden zžayes* arebea n iccawen sennej nnes.¹⁶ Afurnu n *uealřar* řares ıct n tuzzuggart n teneac *n iyařen* d *ıj* n tiru n teneac *n iyařen*, *ıj* n ukwadrun řar arebea n iřezdisen *nnes*.¹⁷ Tareffidet nnes *sennej* řares ıct n tuzzuggart n arebea-ecra *n iyařen* d *ıj* n tiru n arebea-ecra *n iyařen* řar arebea n iřezdisen nnes, u tma nnes řar tťarf nnes i d as dd-innđen aqa d azyen n *uřiř*, uca tarya nnes *ıj* n *uřiř* deg wenneđ nnes u tareffidin n dđruj nnes xezžaren řar ccarq.”

¹⁸ Netta inna ayi “*A* mmis n bnađem, ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: “Tina d lřarayıđ inu i *uealřar* deg wass i di t řa ggen mařend ad xas ssgaeeden tyařřt n tmesi u mařend ad xas ssfarryen idammen.’¹⁹ *Ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Ad tewced *ıj* n ufunas amežyan, mmis n ufunas, d tyařřt n ddenb i ikehhanen lławiyyen, inni dd-iqarřen zi řaduq, inni řari dd-iqarřben mařend ad ayi sexxaren.²⁰ Ad teksid zeg idammen nnes uca ad ten tegged řar arebea n iccawen u řar arebea n tjemmura n treffidet u x tma nnes i d as dd-innđen řar tťarf nnes. Ittxeřša ad zžayes tkessed ddenb nnes u ad xas tefdid.²¹ *Awarni as* ad teksid afunas amežyan n tyařřt n ddenb uca nitni ad t sscemđen x wemcan ittwaggen barra i Zžawect lqeddsen.²² Deg wass wiss tnayen ad dd-ssqarřben *ıj* n wemyan d tyařřt n ddenb. Ad zžayes kksen ddenb zeg *uealřar* am mammec kksen zžayes ddenb s ufunas amežyan.²³ Xmi tkemmřed tkessit n ddenb, ad dd-tessqarřbed *ıj* n ufunas amežyan, mmis n ufunas icnan řae, uřa d *ıj* n icarri icnan řae zi třimart.²⁴ Ad ten dd-tessqarřbed zzat i wudem n SIDI uca ikehhanen ad xas ssuyusen tameřařt u ad ten ssgaeeden am tyařřt n wecmađ i SIDI.²⁵ Sebea n wusan ad tyařřed di kuř ass *ıj* n wemyan zi tyařša n ddenb. Ad sswejden *awed* *ıj* n ufunas d amežyan, mmis n ufunas, uřa d *ıj* n icarri n třimart, ittxeřša ad iřin icnan řae.²⁶ Sebea n wusan ad fđin x *uealřar* uca ad t ssızdigen u ad t ssqeddsen.²⁷ Mařa kemmřen nitni ussan-a, *xenni* ad yiři deg wass wiss tmenya, belli ikehhanen ad sswejden tyařša nwem n wecmađ d tewhibin nwem n uqadı x *uealřar* u Necc ad daywem arđıy!’, *ammu* i iqqar Sidi inu, SIDI.”

43:7 lřm. 16:18

43:13 ‘ařsin’ - niy ‘abeřrur’.

43:14 ‘ařsin’ - niy ‘abeřrur’.

43:17 ‘ařsin’ - niy ‘abeřrur’.

Řhakem d ikehhanen

44¹ *Xenni* isseeqeb ayi ħar tewwart n barra n Zzawect Iqeddsen nni ixezzaren ħar ccarq. Tuġa tbellee. ² *Inna ayi SIDI* “Tawwart-a ad teqqim tbellee, war tarzem ca uca uġa d ijj ad zzayes yadef, minzi SIDI, AREBBI n Israyil, yudef zzayes, x uya ad teqqim tbellee. ³ *Řhakem waha*, wenni d řhakem, ad din iqqim ħima ad yecc weġrum zzat i wudem n SIDI. Ad yadef s ukulwar n wesqif n *řebni* n tewwart uca ad iffeġ s ukulwar nnes.”

⁴ *Awarni as* indeh ayi jjihet n Tewwart n Ccamal, ħar zzat n Taddart. Xezzareġ, uca xzar, aeuġi n SIDI iccur Taddart n SIDI. *Xenni* wđiġ s uġembub inu *ħar temmurt*. ⁵ *Inna ayi SIDI* “*A* mmis n bna dem, egg uř nnek, xzar s tiřřawin nnek uca seř s imezzuġen nnek marra min d ac i ħa ssiwreġ x marra tiweřša n Taddart n SIDI u x marra izerfan nnes. Egg uř nnek x yenni ittadfen Taddart u x marra inni itteffyen zi Zzawect Iqeddsen ⁶ uca ini i yenni ittyewwuyen, i taddart n Israyil ‘*Ammu i iqqar Sidi* inu, SIDI: Cfa marra jjeayef nwem, *a* taddart n Israyil, ⁷ *maġar kenniw tessidfem ibarraniyyen*, inni war itt waxetnen n wuř u inni war itt waxetnen n arrimet, maġend ad iřin di Zzawect inu Iqeddsen u ad sseġġiten *ammu* Taddart inu, xmi tiwym kenniw aġrum inu, *ixs ad yini* tadunt d idammen, uca arzen nitni řeahd inu, sennej i marra jjeayef nwem. ⁸ Kenniw war teġđim aġeřtu x min *iġan* iqeddsen i Necc uca tegġim imeġđayen i yixef nwem maġend ad ġđan x Zzawect inu Iqeddsen.”

⁹ “*Ammu i iqqar Sidi* inu, SIDI ‘*Uġa* d ijj n řbarrani nni war itt waxetnen uř nnes u war itt waxetnen aysum nnes, ad yadef di Zzawect inu Iqeddsen. *Ammu i ħa yiři i kuř řbarrani* nni iġan di řwest n ayt n Israyil. ¹⁰ *Ilawiiyyen* nni yagġ^wjen xafi ařtas, umi iweddard Israyil zzayi, tteffyen zeg webri d awarni imeyđa nsen n lařnam. Aġa nitni ad arbun řmuęsiyyet nsen. ¹¹ Ad ġđan di Zzawect inu Iqeddsen ħar *řebniyyat n* tewwart n Taddart uca ad sexxaren *ewad* di Taddart. Nitni ad ħarřen tayarřt n wecmađ d tġarřt i řġens uca ad bedden zzat i wudem n řġens maġend ad asen sexxaren. ¹² Umi tuġa ttsexxaren zzat i wudem n imeyđa nsen n lařnam u umi tuġa-ten d ict n ssibbet i řmuęsiyyet i taddart n Israyil, ssgaędeġ Necc afus inu xasen u nitni ad arbun řmuęsiyyet nsen!’, *ammu i iqqar Sidi* inu, SIDI, ¹³ ‘*War ieeddeř ad ħari dd-qarriben maġend ad ayi iřin d ikehhanen u maġend ad dd-qarriben ħar marra timesřayin iqeddsen inu, ħar tmesřayin iqeddsen qaę. Nitni ad arbun řefdiġet nsen d jjeayef i gġin. ¹⁴ Ad ten ggeġ maġend ad ġđan x tsexxart di Taddart, x marra řxedmet nnes u x marra min itt xeřša ad dayes itt wagg, ¹⁵ *maca* ikehhanen ilawiiyyen, ayt n řaduġ, inni iġđan aġeřtu n Zzawect inu Iqeddsen, xmi xafi agġ^wejen ayt n Israyil, ad ħari dd-qarriben maġend ad ayi sexxaren. Nitni ad bedden zzat i wudem inu maġend ad awyen ħari tadunt d idammen!’, *ammu i iqqar Sidi* inu, SIDI. ¹⁶ ‘*Nitni ad adfen ħar Zzawect inu Iqeddsen uca ad dd-qarriben ħar řtabřa inu maġend ad ayi sexxaren u ad ġđan tasexxart inu.**

¹⁷ Ad yiři xmi i ħa yadfen ħar *řebniyyat n* tewwart n řemraġ n daxeř, ad arđen arruđ n řeqten. War ieeddeř ad arđen ca tađuřt xmi i ħa sexxaren di *řebniyyat n* tewwart n řemraġ n daxeř u ħar daxeř nnes. ¹⁸ Arezzat n řeqten ad iřin x izeġifen nsen d srraweř n řeqten ad iřin x teġinnatin nsen, war beysen ca min zi i ħa suffyen tidi. ¹⁹ Xmi i ħa ffyen ħar řemraġ n barra, ħar řemraġ n barra ħar řġens, *xemi* ad kssen arruđ nsen i di tuġa sexxaren, uca ad t sarsen deg ixammen iqeddsen. *Awarni as* ad arđen arruđ nneġni ħima war ssqeddasen řġens s warrud nsen. ²⁰ War ssquccaren azeġif nsen u war ttejjin tijeřřayin *nsen* ad aġřent amenni *waha*. Nitni ad qessen *acewwaf n* uzeġif nsen mliġ. ²¹ War ieeddeř i uġa d ijj n ukehhan ad isu binu, xmi i ħa yadef di řemraġ n daxeř. ²² War d asen ieeddeř i *ikehhanen* maġend ad awyen ict n tajaġ niġ ict n tnuřuřt d tamġart i yixef nsen. Ieeddeř maġend ad awyen mġir tiezuray zi zzarriet n taddart n Israyil, niġ ict n tajaġ tenni d tajaġ n ijj n ukehhan. ²³ Ad sřremden řġens inu řřarġar min *iġan* iqeddsen d min *iġan* yarřuden uca ad ten ssareġben řřarġar min ixemjen d min izdiġen. ²⁴ Deg umcubbec

ad kkaren ħima ad carreen. Ad ten ħekmen eħlaħsab n lfarayıđ inu. Nitni ad ħđan tiweřřa inu u ad eeyyden marra řeeyudad inu ittwaggen, uca ad ssqeddsen ussan inu n ssebt. ²⁵ War ieeddeř ad rehħgen ęar ijj n bnađem immuten ařami i ęa ssexmjen ixef nsen. Ieeddeř *waha* ad ssexmjen ixef nsen myir i babatsen nię i yemmatsen nię i mmitsen nię i umatsen nię i ućmatsen nni war imřicen eemmarř. ²⁶ Awarni i usizdeę nnes ittweřřa asen ad ħessben sebea n wussan i netta. ²⁷ Deg wass nni i ęa yadeř ęar Uqeddas, ęar řemraħ n daxeř, maħend ad isexxar deg Uqeddas, ittweřřa as ad dd-issqarreb taęarřt n ddenb!', *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.

²⁸ "Wa ad yiři d řwart nsen: Necc d řwart nsen. War d asen tetticcim uřa d ijj n wagřa *n temmurt* di Israyil: Necc d Agřa nsen. ²⁹ Ieeddeř ad ccen tawhibt *n řyięet* d tęarřt n dden d tęarřt n umarwas. Marra min ittwaħarrem di Israyil ad asen yiři. ³⁰ Mummy n tmenzut n marra u marra tawhibt n usęaeed, zi marra tiwħibin nwem n usęaeed, ad yiři i ikeħhanen. Tamezwarut n warecti nswa ad tt tewced i ukeħhan ħima ad tarsa lbaraka x taddart nnek. ³¹ Uřa d ict n řxecbet nię min ittwacargen n ijdad nię n řebħayem, war ieeddeř ad tt ccen ikeħhanen." "

Tammurt i ięan i SIDI

45 ¹ "Xmi i ęa tebdam tammurt d řwart *s tqedduħt*, ad tessęaeedem ict n tewhibt n usęaeed i SIDI, ict n tasęart iqeddsen zi temmurt: tuzzuggart nnes xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam* d tiru nnes eecra-ařaf *n ięunam*. Marra tammurt i d as dd-innden ad tiři tqeddes. ² Xemsa-mya di xemsa-mya *n ięunam* ęar arebea ięezdisen nnes ad zżayes iřin i Zżawect Iqeddsen. Uca deg wenned nnes xemsin n ięaęen ad iřin d ddmani n tarewsa. ³ S řeebar-a ad tebaređ di tuzzeggart xemsa u-eicrin-ařef u di tiru eecra-ařaf *n ięunam* u Zżawect Iqeddsen ad dayes tiři, Aqdas n Uqeddas. ⁴ Ad tiři d ict n temmurt iqeddsen. Ad tiři i ikeħhanen nni ittsexxaren di Zżawect Iqeddsen, inni dd-iqarriben maħend ad sexxaren i SIDI. Ad tiři i nitni d amcan n tzeddięin *n sen* d ijj n wemcan iqeddsen i Zżawect Iqeddsen. ⁵ *ict n temmurt* s ict n tuzzuggart n xemsa u-eicrin-ařef u s ict n tiru n eecra-ařaf *n ięunam n řeebar* ad tiři i llawiyyen nni ittsexxaren di Taddart, *ad tiři* d řmulk i nitni, *s* eicrin n ixammen. ⁶ Ad tewcem *ict n temmurt* s ijj n tiru n xemsa-ařaf u s ict n tuzzuggart n xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam* d tammurt i tendint, zżat i *temmurt n* tewhibt iqeddsen n usęaeed. Ad tiři i marra taddart n Israyil. ⁷ Tasęart *n temmurt* n řħakem ad yiři ęar ijj n uęezdis uřa ęar uęezdis nneyni n *temmurt n* tewhibt iqeddsen n usęaeed u n tesęart *n temmurt* n tendint, zżat i tewhibt iqeddsen n usęaeed u zżat i tesęart *n temmurt* n tendint, zeg uęezdis n řęarb ęar řęarb u zeg uęezdis n ccarę ęar ccarę. Tuzzuggart ad tiři nican zżat i uęezdis n icten zi tseqqař n řwart, zeg weymir i ięan ęar řęarb ař weymir i ięan ęar ccarę. ⁸ Tammurt ad tiři nnes, tasęart nnes di Israyil, uca řħukkam inu war ħessaren ead řęens inu, *maca* ad wcen tammurt i taddart n Israyil, i tqebbař nsen."

Řħeqq d wezraf n řħakem

⁹ "Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: 'Ćfa awem, *a* řħukkam! Sbeeed xawem lęunf u ggem řħeqq d tseęda u kkesem ibeęeaj nwem x řęens inul!', *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. ¹⁰ "Ittweřřa ad ęarwem yiři ijj n řmizan nican, d ijj n ifa nican d ijj n ubatu nican. ¹¹ *Řeebar n* ifa d *řeebar n* ubatu ittweřřa ad iřin d řeebar d ijj, ařami abatu ad yiři d ict n tteccart n uħumir, uca ict n tteccart n uħumir *ad tessekkwi* ifa. Řeęyas n řeebar nsen ad yiři anect aħumir. ¹² Aciql *ad yiři* eicrin n ijirat. Eecrin n iciqlen *arni* xemsa u-eicrin n iciqlen *arni* xemmeřac n iciqlen, ad awem yiři ijj n mina. "

44:28 Řxřa. 18:20; Aęwd. 18:1

44:30 Uf. 13:2; 22:29,30; Řxřa. 18:11

44:31 Lawi 22:8

45:10 Lawi 19:35,36

45:12 Uf. 30:13; Lawi 27:25; Řxřa. 3:47

¹³ Ta d tewhibt n usgaeed nni i ya tessgaeedem: ict n tsittut n ijj n ifa zeg ijj n uhumir n yirden, uca ad tewcem uŕa d ict n tsittut n ijj n uhumir n imendi. ¹⁴ X tewsiyyet n zzeet, *tawsiyyet n řqedd n* ubatu n zzeet: aqa ict n teecart n ubatu n yijj n ukuru, - *aqa ijj n ukuru* d ijj n uhumir n eecra n ibatuten, minzi eecra n ibatuten d ijj n uhumir. ¹⁵ *Xenni* ijj x mitayn n wuġi, zi *ddmani n tarewsa n* temmurt n Israyil i ifeeyġden s waman, am tewhibt *n řyiġet* u am tyařst n wecmaġ u am tewhibt n řehna maġend ad xasen tefdid! *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI. ¹⁶ ‘Marra řgens n temmurt, *marra* nitni ad carrcen di tewhibt n usgaeed i řřhakem di Israyil. ¹⁷ X řřhakem maġend *ad yegg* tyařsa n wecmaġ d tewhibt *n řyiġet* d tyařst *n useyyeb* di řeeyudad u deg wussan n uyur n jdid u x wussan n ssebt, x marra ussan n řeeyudad n taddart n Israyil. Netta ad issewjed tyařst n ddenb d tewhibt *n řyiġet* d tewhibt n wecmaġ d tewhibin n řehna maġend ad ifdi x taddart n Israyil.’ ”

Řeeyad d tiwhibin

¹⁸ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI: ‘Deg uyur amezwaru, deg wass amezwar n uyur, ad teksid ijj n ufunas amezyan icnan qaē, mmis n ufunas, uca ad zzayes tkessed ddenb zi Zzawect Iqeddsen.

¹⁹ Akehhan ad iksi zeg idammen n tyařsa n ddenb uca ad ten yegg x ředruř n tewwura n Taddart, yar arebea n tyemmura n treffidet n uealtar u x ředruř n tewwura n řemraġ n daxeř. ²⁰ Ammu i ya tegged deg wass wiss sebea n uyur, di ttwēē n wenni iweddaren *zeg webrid* u di ttwēē n uqubbani, ammu i ya tefdim x Taddart.’

²¹ ‘Deg uyur amezwaru, deg wass wiss arbeętaç n uyur, ad yiři *Řeid n Tyařst n* Useedu i kenniw, ad yiři řeid řmijař n sebea n wussan, ad ccen ayrum břa antun. ²² Deg wass nni ad issewjed řřhakem ijj n ufunas d amezyan *am* tyařst n ddenb i yixef nnes u i marra řgens n temmurt. ²³ *Di* sebea n wussan n řeid ad issewjed ict n tyařst n wecmaġ i SIDI: sebea n ifunasen imezyanen d sebea n icarriyyen icnan, *marra* sebea n wussan nni, uŕa ict n tyařst n ddenb n ijj n iyaŷd kuř ass. ²⁴ Ad issewjed *eawed* tawhibt *n řyiġet*, ijj n ifa i yijj n ufunas amezyan u ijj n ifa i yijj n icarri u ijj n uhinu n zzeet i yijj n ifa. ²⁵ Deg uyur wiss sebea, deg wass wiss xemmeřtaç n uyur, ittxeřša as ad yegg *ammu marra* man aya di řeid, sebea n wussan: am tyařst n ddenb uŕa d tyařst n wecmaġ, am tewhibt *n řyiġet* uŕa d zzeet.’ ”

46 ¹ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Tawwart n řemraġ n daxeř nni ixezzaren yar ccarq, ad tiři tbellee di setta n wussan n řxedmet. Deg wass n ssebt ad tiři tarzēm uŕa x wass n uyur n jdid ad tennurzem. ² Ad dd-yadef řřhakem s ukulwar n wesqif n tewwart uca ad ibedd yar ttařar n tewwart. Ikehhanen ad ssewjen tyařsa nnes n wecmaġ d tyařsa nnes n tmessi u netta ad isjed x tnebdar n tewwart uca ad iffeř *eawed*. War belleen tawwart ař tameddit. ³ Řgens n temmurt ad isjed zzat i wadaf n tewwart, x wussan n ssebt u x wussan n uyur n jdid, zzat i wudem n SIDI. ⁴ Tyařst n wecmaġ nni i ya issqarreb-dd řřhakem n SIDI deg wass n ssebt, ad tiři setta n izmaren icnan d ijj n icarri icnan. ⁵ Tawhibt *n řyiġet ad tiři* ijj n ifa i yijj n icarri, u i izmaren *ad tiři* tewhibt *n řyiġet* min izemmar ufus nnes ad t yawi, uŕa d ijj n uhinu n zzeet i yijj n ifa. ⁶ Deg wass n uyur n jdid: ijj n ufunas n jdid, mmis n ufunas, icnan qaē, u setta n izmaren d ijj n icarri. Ittxeřša ad iřin icnan qaē. ⁷ *Am* tyařst *n řyiġet* ad issewjed ijj n ifa i yijj n ufunas amezyan u ijj n ifa i yijj n icarri uca i izmaren anect izemmar ufus nnes ad t yawi, u *zi* zzeet ittxeřša ijj n uhinu i yijj n ifa.’ ⁸ ‘Xmi i ya yadef řřhakem, ad yadef s ukulwar n wesqif n tewwart uca ad iffeř s ukulwar nnes *eawed*. ⁹ Xmi řgens n temmurt ad dd-yas zzat i wudem n SIDI deg wussan itt waggen n řeeyudat, ittxeřša wi i ya yudfen s ukulwar n tewwart n ccamal maġend ad isjed, ad iffeř s ukulwar

45:15 HEERE.

45:21 Uf. 12:3; 23:15; Lawi 23:5; Řxřa. 9:3; 28:16,17; Aewd. 16:1

45:25 Lawi 23:33; Řxřa. 29:12; Aewd. 16:13

n tewwart n ljanub, u wi i ɣa yudfen s ukulwar n ljanub, ad iffeɣ s ukulwar n ccamal. War iddikwiɣ x tewwart mani dd-yudef, maca ad iffeɣ zi tenni yeɣan arendad nnes. ¹⁰ ʔḥakem ad yadef di ʔwest nsen xmi i ɣa yadfen uca xmi dd ɣar ffyen, ad dd-ffyen *jmie*.’

¹¹ ‘Di ʔeɣyudad u deg wussan ittwaggen n ʔeid ad tiɣi tewhibt n *ʔyiɣet* ijj n ifa i kuɣ ufunas ameɣyan u ijj n ifa i kuɣ icarri u i izmaren min izemmar ufunas nnes ad yawi, u zi jjihet n zcetz, ijj n ifa i yijj n uhinu.’

¹² ‘Xmi i ɣa issewjed ʔḥakem ict n tewhibt n ʔxaɣar, ict n tyarst n wecmaɣ niɣ tiwhibin n ʔehna am tewhibt n ʔxaɣar i SIDI, *xenni* ad as arzmen tawwart nni ixezzaren ɣar ccarq. Netta ad issewjed tayarst nnes n wecmaɣ d tewhibin nnes n ʔehna, am mammecc tent issewjed deg wass n ssebt, u xmi i ɣa iffeɣ ad belleen tawwart awarni ʔami iffeɣ netta.’

¹³ ‘Kuɣ sšbeḥ ad tesswejd ijj n izmar n ijj n usegg^was, icnan qae, am tewhibt n wecmaɣ i SIDI.

¹⁴ Ittxešša ad kides tesswejd di kuɣ sšbeḥ ict n tsittut n yijj n ifa d ict n ttuɣut n yijj n uhinu n zcetz maḥend ad zzayes tsuffed waren, am tewhibt n ʔyiɣet i SIDI, *aq* d tiwešša i ʔebda qae, i marra ikuden. ¹⁵ Nitni ad swejden izmar d tewhibt n *ʔyiɣet* d zcetz di kuɣ tiwecca am tyarst n tmessi n ʔebda.’”

¹⁶ ‘Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI ‘Xmi ʔḥakem ad yewc ict n tarzeft i tarwa nnes, *xenni* man aya ad tiɣi d ʔwart nnes. Ad tiɣi i iḥenjiren nnes, s *webrid* n ʔwart. ¹⁷ *Maca* maɣa iwca zi ʔwart nnes ict n tarzeft i yijjen zeg imsexxaren nnes, *xenni* ad tiɣi nnes aɣ asegg^was n tiɣelli. *Xenni* ad dd-tedweɣ *tesyart* ɣar ʔḥakem, minzi aqa-tt d ʔwart nnes. Ad tiɣi i iḥenjiren nnes. ¹⁸ War ieeddeɣ i ʔḥakem ad ikkes ca zi tesyart n ʔgens aɣami i ɣa ikecced aɣra nsen. Netta ad isswart tasyart i iḥenjiren nnes zeg wagra nnes, ḥima war ittassuzzar ʔgens inu, *umi* ad ittwaqɣee kuɣ ijj zeg wagra nnes.’”

¹⁹ *Xenni* indeh ayi s ukulwar nni ɣar uyezdīs n tewwart aɣ ixammen iqeddsen n ikehhanen nni tuɣa xezzen ɣar ccamal. U xzar, aqa din ijj n wemcan ɣar tnayen n iyezdīs nnes, ɣar ʔyarb.

²⁰ Netta inna ayi “Wa d amcan mani ikehhanen ad ssennan tayarst n *tikkest n* umarwas d tyarst n ddenb u mani ad ggwen tawhibt n *ʔyiɣet*, ḥima war tt ssuffyen ca barra ɣar ʔemraḥ n barra aɣami i ɣa ssqeddsen ʔgens *ammu*.” ²¹ *Xenni* Netta issuffey ayi barra ɣar ʔemraḥ n barra uca indeh ayi x arebea n tyemmura n ʔemraḥ. U xzar, di kuɣ ict n teymart n ʔemraḥ aqa din ijj n ʔemraḥ *nneyni*, ijj n *wemcan ifarzen di* ʔemraḥ di *kuɣ* taymart n ʔemraḥ. ²² Di arebea n tyemmura n ʔemraḥ n ztat *tuɣa din ixammen am* ʔemrahāt iseqqfen, s tuzzuggart n arebein n iyaɣen d tiru n tɣatin n iyaɣen. *Ixammen deg* arebea n tyemmura ɣarsen ʔeebar d ijj. ²³ Deg wenneɣ n arebea *ixammen ifarzen* nni tuɣa din ict n tseddiyt i d asen-dd innɣen. Aqa ggīn ʔmejmarat sadu i tseddiyin i d as dd-innɣen. ²⁴ Netta inna ayi “Tina d kuzinat mani i ɣa ttsenwen imsexxaren n Taddart tayarst n ʔgens.”

Iɣzar i dd-iffyen zi Zzawetz Iqeddsen

47 ¹ *Awarni aya* yiwi ayi eawed eawed ɣar wadaf n Taddart, uca xzar, zi sadu tanebdat n Taddart tteffyen waman ɣar ccarq, minzi ayezdīs n ztat n Taddart tuɣa-t ɣar ccarq, uca zi swadday n uyezdīs azeɣmaɣ n Taddart, ɣar *uyezdīs n* ljanub n uealtar, tuɣa ttazzɣen hekkwan aman. ² Issuffey ayi-dd s ukulwar n tewwart n ccamal uca indeh ayi x tebridt nni ɣar barra, jjihet n tewwart n barra, *ɣar* ukulwar nni ixezzaren ɣar ccarq, uca xzar, aman ttazzɣen zi teymart n ztat afusi.

³ *Umi* dd-iffey Weryaz ɣar ccarq, tuɣa ɣares ijj n ufiɣu n ʔeebar deg ufunas nnes uca iebar aɣef n iyaɣen uca isseɣwa ayi x waman uca aman iwɣen aɣ ticeebin. ⁴ Iebar *eawed* aɣef n *iyaɣen* uca isseɣwa ayi x waman uca aman iwɣen aɣ ifadden. *Eawed* iebar aɣef n *iyaɣen* uca isseɣwa ayi

ead ktar uca aman iwđen ař tijeinnatin. ⁵ Iebar *twařat nneyni* ařef *n iyařen* uca *aman* dewřen d ijj n yeyzar war zmireř ad t zwiř *x idaren*, mařar aman gaeden ařami tuřa ittweřsa ad iumm bnadem, aqa-t d ijj n yeyzar i war izemmar ĥed ad t izwa *x idaren*.

⁶ Netta inna ayi “Ma teřrid tt, *a* mmis n bnadem?” *Xenni* indeh ayi uca isseeqeb-dd ayi řar tma n yeyzar. ⁷ *Umi* dd-dewřey necc, xzar, *beddent din* ařtas n tcejjura x tma n yeyzar, am řar tma-ya am řar tma nni. ⁸ *Xenni* inna ayi “Aman-a ttazzřen řar jjihet n ccarq uca hekkwan řar řewđa uca ffřen řar řebhar *Immuten* uca aman ad ttwasggenfan *ewed*.” ⁹ Ad imsar belli kuř řeamar i din inhezzen ad iddar, mani ma ad dd-yawed yeyzar ijehden *nni*. Ad *din* iřin iseřman ařtas, minzi aman-a ttazzřen dinni uca mani ma ad dd-awđen aman-a ad ggenfan uca ad din tiři tudart. ¹⁰ Ad imsar belli ad iřin iyemmaren n iseřman zi Eayn-Jadyi ař Eayn-Eiglayim. Ad din iřin imucan i ujeffaf n traccawin. Asřem nsen ad yiři elařsab marka nnes amecnaw asřem n řebhar Ameqqran, ařtas s wařtas, ¹¹ *maca* tindat nnes d iğermamen nnes war ttwaggenfan, ad qqimen meřřen.

¹² Yar yeyzar, x tma nnes, x tma-ya u x tma nni ad iřin eřam kuř tcejjura, mařend ad zzaýsen teccem, inni umi tafart nnes war tettisřaw uca řyiřet nnes war teqđie ca. Kuř uyur ad tewc řyiřet ttri, mařar aman nnes ffřen zi Zzawet Iqeddsen. Řyiřet nnes ad tiři i macca d tfart nnes i ugenfu.”

Iymiren n temmurt

¹³ “Ammu i iqqar Sidi inu, SIDI “Wa *ad yiři* d weymir i x i ya tewcim tammurt d řwart i tenaac n tqebbař n Israyil. Yusuf ad iksi tnayen n tseqqar. ¹⁴ Kenniw ad tt twartem, ijj amecnaw wenneyni, i uya ssgaedeř afus inu *uca jjuřey* ad tt wceř i řejdud nwem. Tammurt-a ad tiři d tasřart nwem. ¹⁵ Wa *ad yiři* d ayim n temmurt: řar uyezdís n ccamal zi řebhar Ameqqran x webrid řar Hitlun ař dd-tusid řar řadad, ¹⁶ *xenni* Ĥamat, Bayruta, Sibrayim nni yeđa jar weymir *n temmurt n* Dimacq d weymir *n temmurt n* Ĥamat, *xenni* řar Ĥař-Hatixun nni yeđa řar weymir n Ĥawran. ¹⁷ Zi řebhar ad dd-iffey weymir řar Ĥař-Eaynun, *x uyezdís n* weymir n Dimacq uca *xenni* řar ccamal, řar ccamal u *x uyezdís n* weymir n Ĥamat. Wa ad yiři d uyezdís n ccamal.

¹⁸ Ayezdís n ccarq *ittekk* zi jar Ĥawran u zi jar Dimacq u zi jar Jilead u zi jar temmurt n Israyil x L’Urdun. Kenniw ad t tebbarem zeg weymir ař řebhar n ccarq. Wa *ad yiři* d uyezdís n ccarq.

¹⁹ Ayezdís n ljanub, aqa-t řar ljanub zi Tamar ař waman n Maribut-Qadac, *uca ittekk x* Teyzurt n Teyzart *n Miřra* ař řebhar Ameqqran. Wa ad yiři d ayezdís n ljanub řar ljanub.

²⁰ Zeg uyezdís n řyarb, řebhar Ameqqran, zeg weymir řares ař arendad n wadaf řar Ĥamat, wa ad yiři d uyezdís n lyarb.

Abetřtu n temmurt

²¹ Ad tebdam tammurt-a jarawem elařsab tiqebbar n Israyil. ²² Ad imsar belli kenniw ad tt jjen d řwart i kenniw u i ibarraniyyen d řwest nwem, inni urwen iřenjiren di řwest nwem. Nitni ad awem iřin am yenni dd-ittwaxeřqen di temmurt jar ayt n Israyil. Ad asen tiři tasyart akidwem di řwest n tqebbař n Israyil. ²³ Yar teqbič i řar i ya izdeř am ubarrani, din ad as tewcem tasyart nnes, *ammu i* řa tiři!’, iqqar Sidi inu, SIDI.”

47:7 Asa. 22:2

47:12 Asa. 22:2

47:14 Amz. 12:7; 17:8; 26:3; 28:13

48¹“Ina d ismawen n tqebbař. Zi tțarf n ccamal qae, x webrid n Hitlun ařami tiwđed ęar ęamat, ęařar-Ėinyan, tammurt n weymir n Dimacq, *xenni* ad tekkeđ ęar ccamal n ęamat. Ad as iřin *jjawyeh*-a, am uęezdis n ccarq uřa d aęezdis n řebęar. *Ammu i ęa tiři* ict *n tesęart i Dan*.

² X weymir n Dan, zeg uęezdis n ccarq ař řebęar, *ad tiři* ict *n tesęart i Acir*.

³ X weymir n Acir, zeg uęezdis n ccarq ař řebęar, *ad tiři* ict *n tesęart i Naftali*.

⁴ X weymir n Naftali, zeg uęezdis n ccarq ař řebęar, *ad tiři* ict *n tesęart i Manassi*.

⁵ X weymir n Manassi, zeg uęezdis n ccarq ař řebęar, *ad tiři* ict *n tesęart i Iľrayim*.

⁶ X weymir n Iľrayim, zeg uęezdis n ccarq ař řebęar, *ad tiři* ict *n tesęart i Rubin*.

⁷ X weymir n Rubin, zeg uęezdis n ccarq ař řebęar, *ad tiři* ict *n tesęart i Yahuda*.

⁸ X weymir n Yahuda, zeg uęezdis n ccarq ař řebęar, *ad tiři* **tewhibt n usęaeed**, tenni i ęa tessęaeedem, s ijj n tiru n xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam n řebear* d ict n tuzęęgart amecnaw *tuzęęgart n* icten zi tseqqar *inneyni* zeg uęezdis n ccarq ař řebęar. Zzawect Iqeddsen ad tiři di řwest nnes.

⁹ **Tawhibt n usęaeed** nni i ęa tessęaeedem i SIDI, *ad tiři* s ict n tuzęęgart n xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam n řebear* u s ijj n tiru n eecra-ařaf. ¹⁰ Tawhibt iqeddsen n usęaeed ad tiři i ina: i ikehhannen, ęar ccamal xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam n řebear* u ęar řęarb tiru *nnes* eecra-ařaf u ęar ccarq tiru *nnes* eecra-ařaf *n ięunam n řebear* u ęar ljanub tuzęęgart *nnes* xemsa u-eicrin-ařef. **Zzawect Iqeddsen n SIDI** ad tiři di řwest nnes. ¹¹ *Ad tiři* temmurt-a iqeddsen i ikehhannen zeg ayt n řaduq, inni ięđan aęețtu inu, inni war dd-iffęen ca zeg webrid zi ssibbet n uweddar n ayt n Israyil, amecnaw ffęen uřa d ayt n Lawi. ¹² Ad tiři d ict n tewhibt n usęaeed i nitni zi tewhibt n usęaeed, ad tiři tqeddes qae, *ad tiři* x weymir n llawiyyen.

¹³ ęar weymir ak-d ikehhannen *ad ęarsen tiři* i llawiyyen *ict n temmurt* s ict n tuzęęgart n xemsa u-eicrin ařef u s ijj n tiru n eecra-ařaf *n ięunam n řebear*. Marra tuzęęgart *ad tiři* xemsa u-eicrin-ařef u tiru nnes *ad tiři eawed* eecra-ařaf *n ięunam n řebear*. ¹⁴ War ieedeř ad zzenzen uřa d ca zzayes, war ieedeř ad *tt* beddřen nię ad *tt* sseedun, *aqat-t* d řemxeyyer n temmurt, minzi aqa-tt d tamqeddast qae.

¹⁵ Xemsa-ařaf *n ięunam n řebear* nni i ęa iqqimen ęar tiru, ęar zzat n xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam n řebear*, ad iřin i tudart n kuř ass, i tendint, i tzeddięt u i ddmani n tarewsa. Ad tiři tendint di řwest nnes. ¹⁶ Ina ad iřin řebur nnes: ęar uęezdis n ccamal xemsa u-rebein-mya *n ięunam n řebear*, ęar uęezdis n ljanub xemsa u-rebein-mya, ęar uęezdis n ccarq xemsa u-rebein-mya *n ięunam n řebear*, ęar uęezdis n řebęar xemsa u-rebein-mya. ¹⁷ Ddmani n tarewsa n tendint ęar ccamal ad iřint mitayn u-xemsin *n ięunam n řebear*, ęar ljanub mitayn u-xemsin, ęar ccarq mitayn u-xemsin, ęar řęarb mitayn u-xemsin. ¹⁸ Min iqqimen zi tuzęęgart, ęar zzat n tewhibt iqeddsen n usęaeed, eecra-ařaf *n ięunam n řebear* ęar ccarq d eecra-ařaf ęar uęezdis n řęarb, ad yiři zzat n tewhibt iqeddsen n usęaeed. řřabet nnes ad tiři i yenni ittsexxaren i tendint. ¹⁹ Inni ittsexxaren i tendint, aqa-ten ad tt sexxaren zi marra tqebbař n Israyil. ²⁰ Marra tawhibt n usęaeed *ad tiři* xemsa u-eicrin-ařef x xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam n řebear*, *ad tiři* ijj n ukwadrun. *Ammu* i ęa sęęaeeden nitni tawhibt iqeddsen n usęaeed ak-d tesęart n tendint *i dayes*.

²¹ Min iqqimen ad yiři i řęakem, ęar ijj n uęezdis u ęar uęezdis nneyni n tewhibt iqeddsen n usęaeed u n tesęart n tendint. *Min ięan* ęar uęezdis n zzat n xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam n řebear* n tewhibt n usęaeed ař aymir n ccarq, u ęar uęezdis n řęarb ęar zzat n xemsa u-eicrin-ařef *n ięunam n řebear* ař aymir n řęarb, zzat i tseqqar inneęni *n temmurt*, *d man aya ad yiři* i řęakem.

Ad tiři ict n tewhibt iqeddsen *n temmurt* nni ęa sęęaeeden u Zzawect Iqeddsen n Taddart ad tiři di řwest nnes. ²² Zi *min ięan d* tasęart n llawiyyen u *zi min ięan d* tasęart n tendint nni *ięan*

di řwest n min i ęa yiři i řřakem, ad yiři *marra* min ięan jar temmurt n Yahuda d temmurt n Binyamin i řřakem.

²³ Min iqqimen n tqebbař zeg uęezdis n ccarq ař řebřar:

Ad tiři ict *n tesyart* i Binyamin.

²⁴ X weymir n Binyamin, zeg uęezdis n ccarq ař řebřar, *ad tiři* ict *n tesyart* i Cimeun.

²⁵ X weymir n Cimeun, zeg uęezdis n ccarq ař řebřar, *ad tiři* ict *n tesyart* i Issakar.

²⁶ X weymir n Issakar, zeg uęezdis n ccarq ař řebřar, *ad tiři* ict *n tesyart* i Zabulun.

²⁷ X weymir n Zabulun, zeg uęezdis n ccarq ař řebřar, *ad tiři* ict *n tesyart* i Jad.

²⁸ X weymir n Jad, ęar uęezdis n ljanub di jjihet n ljanub, ad yiři weymir zi Tamar ař aman n n Mariba-Qadac, *xenni ad yekk* x Teęzart *n Miřra* ař řebřar Ameqqran.

²⁹ Ta d temmurt nni ittxeřša kenniw ad tt tebđam d tasyart n řwart i tqebbař n Israyil d tina d tiseqqar nsen, *ammu i* iqqar Sidi inu, SIDI.

Tandint iqeddsen

³⁰ D ina ad iřin d uffuęen n tendint:

ęar ccamal xemsa u-rebein-mya n řeębur. ³¹ Tiwwura n tendint *ad ttwařayant* ełahřab ismawen n tqebbař n Israyil: třata n tewwura *ad iřint* ęar ccamal: icten n Rubin, icten n Yahuda, icten n Lawi.

³² ęar uęezdis n ccarq xemsa u-rebein-mya n řeębur, u *aqā din* třata n tewwura: icten n Yusuf, icten n Binyamin, icten n Dan. ³³ ęar uęezdis n ljanub xemsa u-rebein-mya n řeębur, u *aqā din* třata n tewwura: icten n Cimeun, icten n Issakar, icten n Zabulun. ³⁴ ęar uęezdis n řęarb xemsa u-rebein-mya *n řeębur, ak-d* třata n tewwura nsen: icten n Jad, icten n Acir, icten n Naftali.

³⁵ *Řeębar* deg wenneđ nnes *aqā* tmenęac-ařef uca zeg wass *nmi* ad yiři isem n tendint d wa: 'SIDI AQA-T DIN'."